

ÁRSSKÝRSLA 2019

Efnisyfirlit

3	I	Markmið og stefna
5	II	Stefnan í peningamálum
9	III	Fjármálakerfi
15	IV	Gjaldeyrisforði
17	V	Lánamál ríkissjóðs
21	VI	Alþjóðleg samskipti
23	VII	Sérstök verkefni
25	VIII	Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið
35		Samstæðuársreikningur 2019
		Viðaukar
77		Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2019
78		Ritaskrá Seðlabanka Íslands árið 2019
79		Töflur

Útgefandi:

Sedlabanki Íslands, Kalkofnsvegi 1, 101 Reykjavík.

Sími: 569 9600, símréf: 569 9605

Netfang: sedlabanki@sedlabanki.is

Veffang: www.sedlabanki.is

Prentun og bókband: Prentmet Oddi ehf.

Reykjavík 2020

ISSN 1670-522X

Merking tákna:

- * Bráðabirgðatala eða áætlun.
- 0 Minna en helmingur einingar.
- Núll, þ.e. ekkert.
- ... Upplýsingar vantar eða tala ekki til.
- . Tala á ekki við.

I Markmið og stefna

Meginmarkmið Seðlabanka Íslands er að stuðla að stöðugu verðlagi. Jafnframt skal bankinn stuðla að fjármálastöðugleika. Með samþykki ráðherra hefur bankinn lýst yfir tölulegu markmiði um verðbólgu. Í sameiginlegri yfirlýsingu ríkisstjórnar og Seðlabanka Íslands 27. mars 2001 er verðbólgu-markmiðið skilgreint sem 2½% hækkun á vísitölu neysluverðs á 12 mánaða tímabili.¹

Lög um Seðlabanka Íslands veita bankanum fullt sjálfstæði við að framkvæma peningastefnuna til þess að ná markmiðinu um stöðugt verðlag. Jafnframt skal bankinn stuðla að framgangi stefnu ríkisstjórnarinnar í efnahagsmálum enda telji hann það ekki ganga gegn markmiðum bankans. Bankinn skal varðveita gjaldeyrisvarasjóð og stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslumiðlun í landinu og við útlönd. Þá skal bankinn gera opinberlega grein fyrir stefnu sinni, aðgerðum og helstu starfsemi.

Ný lög um Seðlabanka Íslands voru undirrituð 1. júlí 2019 með gildistöku 1. janúar 2020. Meginbreytingin með nýjum lögum er að Seðlabankanum er falið að fara með þau verkefni sem Fjármálaeftirlitinu eru falin í lögum og stjórnvaldsfyrirmælum og er Fjármálaeftirlitið hluti af Seðlabankanum. Talsverð vinna fór fram á síðari hluta ársins við að undirbúa sameiningu Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins.

Peningastefna

Fimm manna peningastefnunefnd tekur ákvarðanir um beitingu stjórn-tækja bankans í peningamálum. Stjórn-tækin teljast í þessu sambandi vera vextir bankans, viðskipti við lánastofnanir önnur en þrautavarálán, bindiskylda og viðskipti á gjaldeyrismarkaði sem hafa það að markmiði að hafa áhrif á gengi krónunnar. Nefndin hefur sett sér reglur um starfshætti sem bankaráð hefur staðfest.² Seðlabankastjóri er formaður nefndarinnar en auk þess hafa setið í henni aðstoðarseðlabankastjóri, einn af yfirmönnum bankans á sviði mótunar peningastefnu (sem hvarf úr nefndinni við árslok vegna lagabreytinganna) og tveir sérfræðingar á sviði efnahags- og peningamála sem ráðherra hefur skipað.

Við framkvæmd stefnunnar í peningamálum gerir Seðlabankinn þjóðhags- og verðbólguþátt til þriggja ára. Spáin er birt í riti bankans, *Peningamálum*. Í ritinu birtir bankinn auk þess ítarlega greiningu á framvindu og horfum í efnahags- og peningamálum.

Fjármálastöðugleiki

Seðlabanki Íslands skal stuðla að fjármálastöðugleika. Hann hefur haft umsjón með starfi kerfisáhættunefndar sem stofnuð var árið 2014, en hún starfaði fyrir fjármálastöðugleikaráð.³ Kerfisáhættunefnd var lögð

1. Yfirlýsingin var birt í *Peningamálum* 2001/2 og á heimasíðu bankans. Lítils háttar breyting var gerð á henni í nóvember 2005.

2. Reglur um starfshætti peningastefnunefndar eru aðgengilegar á vef Seðlabanka Íslands.

3. Í fjármálastöðugleikaráði hafa setið fjármála- og efnahagsráðherra (formaður), seðlabankastjóri og forstjóri Fjármálaeftirlitsins. Í kerfisáhættunefnd hafa setið seðlabankastjóri (formaður), forstjóri Fjármálaeftirlitsins og staðgenglar þeirra auk sérfræðings sem skipaður er af ráðherra.

niður við áramót með þeim lagabreytingum sem tóku gildi í upphafi árs 2020 sem leiddi til þess að hlutverk fjármálastöðugleikaráðs breyttist og fjármálastöðugleikanefnd tók til starfa.

Seðlabankinn leitast jafnan við að hafa góða yfirsýn yfir stöðu lánastofnana, fjármálamarkaða, heimila og fyrirtækja. Bankinn birtir greiningu á þáttum sem varða fjármálastöðugleika í ritinu *Fjármálastöðugleiki*. Auk þess stuðlar Seðlabankinn að virku og öruggu fjármálakerfi með rekstri kerfislega mikilvægra fjármálainnviða og hefur eftirlit með því að kerfislega mikilvæg innlend greiðslu- og uppgjörskerfi uppfylli alþjóðlega viðurkenndar kröfur. Fjallað hefur verið um kerfin í ritinu *Fjármálainnviðir*.

Seðlabanki Íslands setur reglur um lágmark lausafjár, gjald-eyrisjöfnuð lánastofnana og stöðuga fjármögnun í erlendum gjaldmiðlum. Bankinn á viðskipti við lánastofnanir og í lögum um bankann er honum veitt heimild til að veita lánastofnunum í lausafjáranda ábyrgðir eða lán þegar sérstaklega stendur á og hann telur þess þörf til að varðveita traust á fjármálakerfi landsins. Hlutverk bankans varðandi reglusetningu og eftirlit með fjármálafyrirtækjum varð viðtækara í upphafi árs 2020 við sameiningu Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins.

Gjaldeyrisforði, lánamál ríkisins, gjaldeyrisból og önnur verkefni

Eitt af viðfangsefnum Seðlabanka Íslands samkvæmt lögum er að varðveita gjaldeyrisforða. Forðinn gerir bankanum meðal annars kleift að draga úr áhrifum sveiflna í greiðslujöfnuði landsins, með hliðsjón af stefnu bankans í peninga- og gengismálum. Þá gerir hann bankanum kleift að mæta þörf ríkissjóðs fyrir erlendan gjaldeyri og standa við erlendar lánaskuldbindingar. Nægur gjaldeyrisforði styrkir trú á að ríkissjóður og aðrir kerfislega mikilvægir aðilar geti staðið við erlendar skuldbindingar sínar. Til að tryggja markvissa stýringu á fjárhagslegri áhættu við rekstur forðans setur seðlabankastjóri reglur um varðveislu gjaldeyrisforðans sem bankaráð staðfestir. Seðlabankinn sér um framkvæmd innlendra og erlendra lánamála og skuldastýringu ríkissjóðs í umboði fjármála- og efnahagsráðuneytis.

II Stefnan í peningamálum

Frá árinu 2001 hefur meginmarkmið Seðlabanka Íslands verið að stuðla að stöðugu verðlagi. Í nýjum lögum um bankann sem tóku gildi í ársbyrjun 2020 er þetta áfram eitt af markmiðum bankans. Það er útfært sem 2½% verðbólga í sameiginlegri yfirlýsingu bankans og ríkisstjórnar um verðbólguþátt frá 27. mars 2001. Samkvæmt lögum tekur peningastefnunefnd Seðlabankans ákvarðanir um beitingu stjórnþátta bankans í peningamálum til að ná þessu markmiði.

Verðbólga, vextir og gengi krónunnar á árinu 2019

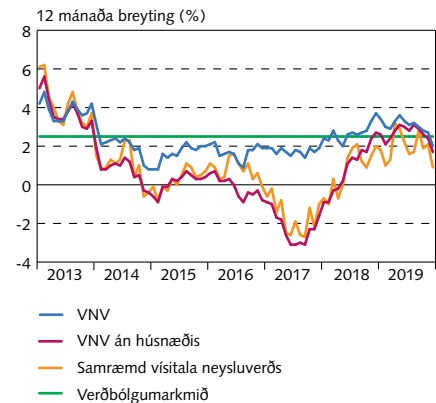
Verðbólga á árinu 2019 var 3% samanborið við 2,7% árið 2018. Í lok ársins 2019 hjaðnaði hún hratt og mældist 2% í desember. Verðbólga án húsnæðis var 2,6% á árinu og minnkaði munurinn á verðbólgu með og án húsnæðis eftir því sem leið á árið. Undirliggjandi verðbólga hjaðnaði einnig á árinu og var 2,4% í desember 2019 miðað við miðgildi ólíkra mælikvarða samanborið við 3,7% á sama tíma árið á undan.

Megindrífkraftur verðbólgu á árinu 2019 var hækkun á verði almennrar þjónustu og húsnæðis. Eftir því sem leið á árið hægði samt sem áður á hækkun húsnæðisverðs sem hafði í lok ársins hækkað um 4,3% milli ára á öllu landinu samanborið við tæplega 7% ári áður. Jafnframt dró vaxtaþáttur reiknaðrar húsaleigu í vísitölu neysluverðs úr verðbólgu vegna lægri raunvaxtakostnaðar húsnæðislána í kjölfar lækkunar meginvaxta Seðlabankans. Ætla má að vegna þessa hafi ársverðbólga mælst u.þ.b. 0,3 prósentum minni en ella í desember 2019. Framlag innfluttrar vöru til ársverðbólgu minnkaði einnig töluvert á árinu 2019 eftir því sem dró úr áhrifum gengislækkunar krónunnar. Í lok ársins hafði verð innfluttrar vöru hækkað um 1,3% milli ára.

Peningastefnunefnd hélt vöxtum Seðlabankans óbreyttum fram í maí 2019 þegar þeir voru lækkaðir um 0,5 prósentur en fram að því höfðu þeir verið óbreyttir síðan í nóvember 2018. Í júní, ágúst, október og nóvember voru vextir bankans lækkaðir enn frekar eða um 0,25 prósentur í hvert skipti en í desember var ákveðið að halda vöxtum óbreyttum. Í lok ársins voru meginvextir bankans (vextir á 7 daga bundnum innlánnum) 3% og höfðu því lækkað samtals um 1,5 prósentur á árinu 2019. Rökin fyrir lækkun vaxta voru þau að snarpur viðsnúningur hafði orðið í efnahagsmálum með gjaldþroti flugfélagsins WOW Air og frekari áföllum í fluggeiranum, loðnubresti og rýrnun viðskiptakjara. Hagvaxtarhorfur versnuðu því á sama tíma og verðbólga og verðbólguvæntingar hjaðnuðu í átt að markmiði.

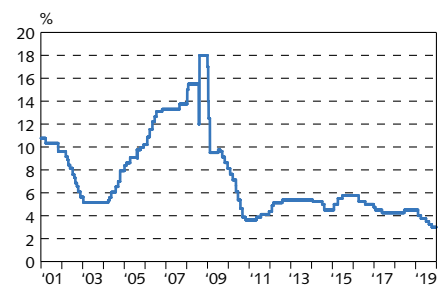
Taumhald peningastefnunnar slaknaði á fyrri hluta ársins samhliða því að vaxtalækkunarferlið hófst í maí en breyttist lítið á seinni hluta ársins þar sem nafnvextir bankans lækkuðu í takt við hjaðnun verðbólgu og verðbólguvæntinga. Raunvextir bankans, miðað við meðaltal mismunandi mælikvarða á verðbólgu og verðbólguvæntingar, voru 0,6% í lok árs og höfðu lækkað um 0,4 prósentur frá því að vaxtalækkunarferlið hófst í maí. Raunvextir bankans miðað við tólf mánaða verðbólgu lækkuðu á sama tíma um 0,2 prósentur og voru 1% í árslok.

Mynd II-1
Verðbólga á ýmsa mælikvarða
Janúar 2013 - desember 2019

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Mynd II-2
Meginvextir Seðlabanka Íslands¹
Daglegar tölur 3. janúar 2001 - 31. desember 2019

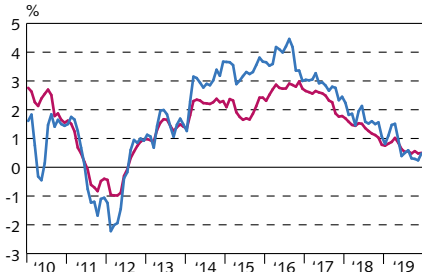
1. Meginvextir Seðlabankans eru vextir á 7 daga veðlánnum fram til 31. mars 2009, vextir á viðskiptareikningum innlánsstofnana í Seðlabankanum frá 1. apríl 2009 til 30. september 2009, meðaltal vaxta á viðskiptareikningunum og á 28 daga innstæðubréfum frá 1. október 2009 til 20. maí 2014 og vextir á 7 daga bundnum innlánnum frá 21. maí 2014.

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd II-3

Raunvextir Seðlabanka Íslands¹

Janúar 2010 - desember 2019

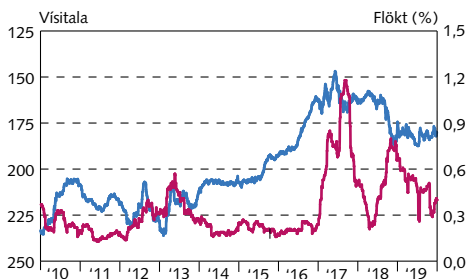
— Raunvextir Seðlabanka Íslands m.v. tólf mánaða verðbólgu
 — Raunvextir Seðlabanka Íslands m.v. meðaltal mismunandi mælikvarða á verðbólgu og verðbólguvæntingum²

1. Fram til maí 2014 er miðað við meðaltal innlánsvaxta og hámarks-
 vaxta á innstæðubréfum með 28 daga binditíma sem meginvexti bankans
 en frá maí 2014 er miðað við vexti 7 daga bundinna innlána. 2. Fram til
 janúar 2012 er miðað við 12 mánaða verðbólgu, verðbólguvæntingar
 fyrirtækja til eins árs, verðbólguvæntingar heimila til eins árs, verðbólgu-
 álag á fjármálamarkaði og spá Seðlabankans um ársverðbólgu eftir fjóra
 ársfjórðunga. Frá febrúar 2012 er einnig miðað við verðbólguvæntingar
 markaðsaðila til eins árs samkvæmt ársfjórðungslegri könnun Seðlabankans.
 Heimildir: Gallup, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Mynd II-4

Gengi krónu og gengisflökt

Daglegar tölur 4. janúar 2010 - 31. desember 2019

— Visitala meðalgengis - viðskiptavog þróng
 (andhverfur v. ás)¹
 — Gengisflökt krónu (h. ás)²

1. Verð erlendra gjaldmiðla í krónum. Vinstri ás er andhverfur þannig
 að styrking krónunnar kemur fram sem hækkun ferilsins. 2. Flökt krónu
 er 3 mánaða staðfrávik daglegra breytinga.
 Heimildir: Seðlabanki Íslands.

Í júní 2016 virkjaði Seðlabankinn sérstakt fjárstreymistæki sem fól í sér að 40% af nýju innflæði erlends gjaldeyris vegna fjárfestingar í rafrænt skráðum skuldabréfum og víxlum útgefnum í krónum og hávaxtainnstæðum yrðu bundin á vaxtalausum reikningi í Seðlabankanum í eitt ár. Hlutfallið var lækkað í 20% í nóvember 2018 þar sem aðstæður höfðu myndast til að lækka bindihlutfallið með minnkandi vaxtamun og lægra gengi krónunnar. Ávallt var stefnt að því að lækka bindihlutfallið í 0% þegar aðstæður leyfðu og að fjárstreymistækið yrði að jafnaði ekki virkt. Í mars 2019 ákvað peningastefnunefnd Seðlabankans að lækka bindihlutfallið niður í 0% samhliða því að frumvarp um losun síðasta hluta aflandskrónueigna var samþykkt á Alþingi.

Gengi krónunnar var tiltölulega stöðugt árið 2019 eftir að hafa lækkað nokkuð haustið 2018, einkum vegna vaxandi erfiðleika við fjármögnun flugfélagsins WOW Air, aukinnar svartsýni um efnahags-
 horfur og áhyggna af niðurstöðu komandi kjarasamninga. Gjaldþrot WOW Air í lok mars 2019 hafði síðan lítil áhrif á gengi krónunnar og virðist sem áhrif gjaldþrotsins hafi þegar verið verðlögð inn í gengi hennar. Lækkun bindiskyldu á innstreymi erlends fjármagns og nýir kjarasamningar í apríl studdu líklega einnig við gengið. Í lok ársins var gengi krónunnar 3,1% lægra gagnvart viðskiptaveginni gengisvísitölu en í upphafi ársins samanborið við 6,4% lækkun á árinu 2018.

Seðlabankinn beitti inngripum á millibankamarkaði með gjald-
 eyri í tólf skipti á árinu. Bankinn keypti gjaldeyri fyrir 2,4 ma.kr. og seldi gjaldeyri fyrir um 12 ma.kr. og nam hlutdeild bankans í veltunni á millibankamarkaði um 8% samanborið við 2% árið 2018. Heildarvelta á markaði var nánast sú sama og árið áður.

Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisbréfa tók að lækka undir lok árs 2018 og hélt sú þróun áfram þar til í nóvember 2019 þegar krafan hækkaði tímabundið, líklega að hluta vegna breyttra væntinga um þróun vaxta Seðlabankans. Ávöxtunarkrafa flestra óverðtryggðra ríkisbréfa var á bilinu 3,3-3,5% í lok árs sem er lækkun um allt að 2,2 prósentur frá árslokum 2018. Verðtryggðir langtímavextir lækkuðu einnig á árinu en ávöxtunarkrafa lengstu verðtryggðu skuldabréfa ríkissjóðs var um 1% í lok árs eða allt að 0,5 prósentum lægra en á sama tíma árið áður.

Nýtt innstreymi erlends gjaldeyris til nýfjárfestingar á innlendum ríkisskuldabréfamarkaði jókst töluvert miðað við árið á undan. Það nam rúmlega 19,5 ma.kr. á árinu; 19,4 ma.kr. var ráðstafað til kaupa á ríkisbréfum en 0,1 ma.kr. fór í sérstaka bindingu í samræmi við reglur bankans. Innstreymi fjár í skráð hlutabréf, sem falla ekki undir hina sérstöku bindiskyldu bankans, jókst einnig á milli ára og nam um 44,4 ma.kr. Útflæði fjármagns jókst einnig töluvert frá fyrra ári og nam 41 ma.kr.

Ákvarðanir í peningamálum

Seðlabanki Íslands skal gera opinberlega grein fyrir stefnu sinni í peningamálum og fyrir þróun peningamála, gengis- og gjaldeyris mála og aðgerðum sínum á þeim sviðum. Í ritinu *Peningamál* gerir bankinn grein fyrir framvindu og horfum í efnahags- og peningamálum. Ritið var gefið út fjórum sinnum á árinu.

Störf peningastefnunefndar

Samkvæmt lögum tekur peningastefnunefnd Seðlabankans ákvarðanir um beitingu stjórnækja bankans í peningamálum. Stjórnækjin teljast í þessu sambandi vera vaxtaákvarðanir, viðskipti við lánastofnanir önnur en þrautavarálán, bindiskylda og viðskipti á gjaldeyrismarkaði.

Þar til í ágúst 2019 var peningastefnunefnd skipuð Má Guðmundssyni seðlabankastjóra, en seðlabankastjóri er samkvæmt lögum formaður nefndarinnar, Rannveigu Sigurðardóttur, aðstoðar-seðlabankastjóra, Þórarni G. Péturssyni, aðalhafgfræðingi Seðlabankans, Gylfa Zoëga, prófessor við Háskóla Íslands og Katrínu Ólafsdóttur, lektor við Háskólann í Reykjavík. Í ágúst varð breyting á skipan nefndarinnar þegar Ásgeir Jónsson var skipaður seðlabankastjóri í stað Más Guðmundssonar. Þá hætti Þórarinn G. Pétursson í nefndinni í byrjun ársins 2020 þegar ný lög um bankann tóku gildi en samkvæmt þeim skal peningastefnunefnd skipuð seðlabankastjóra, varaseðlabankastjóra peningastefnu, varaseðlabankastjóra fjármála-stöðugleika og tveimur ytri nefndarmönnum.

Peningastefnunefnd hélt átta reglulega fundi á árinu 2019 eins og lög bankans kváðu á um og gaf út yfirlýsingu um ákvörðun sína eftir hvern fund.¹ Þá birti nefndin fundargerðir sínar opinberlega og gerði grein fyrir ákvörðunum sínum og forsendum þeirra hálfum mánuði eftir að vaxtaákvörðun var tilkynnt. Þar kom fram mat nefndarinnar á stöðu og horfum í efnahags- og peningamálum, rökstuðningur nefndarmanna fyrir afstöðu sinni og upplýsingar um hvernig atkvæði skiptust. Í samræmi við ákvæði laganna gaf peningastefnunefnd Alþingi skýrslu um störf sín tvisvar á árinu.

Til þess að peningastefna geti verið framsýn þarf seðlabanki að ráða yfir haglíkönnum sem gera honum kleift að meta efnahagshorfur, einkum verðbólguhorfur. Stöðugt er unnið að þróun haglíkana til að meta efnahagshorfur og greina áhrif peningastefnunnar. Liður í því að auka gegnsæi er að Seðlabankinn birtir meginspálíkanið og gagnagrunn þess á vef sínum.

Ákvarðanir peningastefnunefndar 2019

Vaxtaákvarðanir og aðrar ákvarðanir nefndarinnar voru með eftirfarandi hætti:

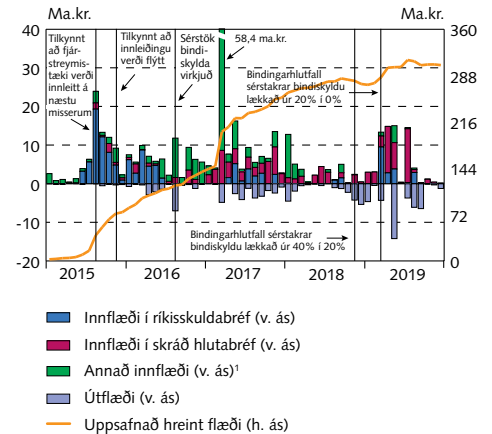
6. febrúar: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

20. mars: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

22. maí: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu lækkaðir um 0,5 prósentur. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra. Á fundinum var einnig samþykkt tillaga að breytingum á reglum um viðskipti fjármálafyrirtækja við Seðlabanka Íslands um að sértryggð bréf, þ.e. bréf sem gefin eru út með baktryggingu í veðum sem samanstanda af húsnæðislánum einstaklinga, yrðu sett á veðlista Seðlabankans.

Mynd II-5

Fjármagnsflæði vegna skráðrar nýfjárfestingar
Janúar 2015 - desember 2019

1. Annað innflæði í mars 2017 kemur nánast að öllu leyti til vegna kaupna erlendra aðila á eignarhlut í innlendum viðskiptabanka.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

1. Með nýjum lögum um Seðlabankann verður reglulegum fundum nefndarinnar fækkað. Frá 2020 er kveðið á um að nefndin haldi fundi að minnsta kosti sex sinnum á ári.

26. *júní*: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu lækkaðir um 0,25 prósentur. Már Guðmundsson, Rannveig Sigurðardóttir, Gylfi Zoëga og Katrín Ólafsdóttir studdu tillöguna en Þórarinn G. Pétursson greiddi atkvæði gegn henni og kaus heldur að halda vöxtum óbreyttum.

28. *ágúst*: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu lækkaðir um 0,25 prósentur. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

2. *október*: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu lækkaðir um 0,25 prósentur. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra. Á fundinum voru einnig samþykktar tillögur um afmörkun viðskipta við Seðlabanka Íslands og í því sambandi um breytingar á reglum um viðskipti lánaþyrirtækja og annarra aðila við Seðlabankann og bindiskyldu lánaþyrirtækja.

6. *nóvember*: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu lækkaðir um 0,25 prósentur. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

11. *desember*: Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu óbreyttir. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

III Fjármálakerfi

Fjármálastöðugleiki

Eitt af meginhlutverkum Seðlabanka Íslands er að stuðla að fjármálastöðugleika. Í því felst að fjármálakerfið búi yfir nægum viðnámsþrótti til að standast áföll í efnahagslífinu og á fjármálamörkuðum, geti miðlað lánsfé og greiðslum og dreift áhættu með viðhlítandi hætti. Heilbriggt fjármálakerfi er nauðsynleg forsenda hagstæðrar framvindu í efnahagsmálum og virkrar stefnu í peningamálum.

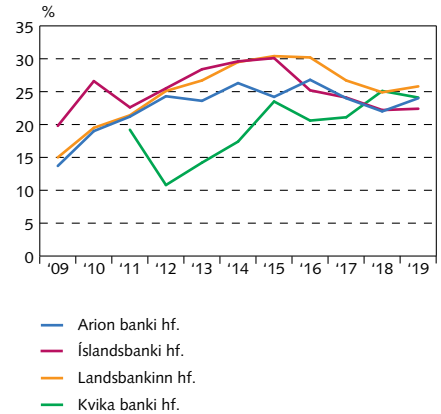
Meginviðfangsefni Seðlabankans á sviði fjármálastöðugleika er greining og mat á áhættu sem raskað getur stöðugleika í fjármálakerfinu og skilgreining aðgerða sem taldar eru nauðsynlegar á hverjum tíma bæði til að mæta slíkri áhættu sem og að efla og styrkja fjármálakerfið. Seðlabankinn fer með setningu reglna og eftirlit með lausafjár-, fjármögnunar- og gjaldeyrisjafnaðarreglum sem lánastofnunum ber að starfa eftir og reglusetningu varðandi takmarkanir á útlánnum tengdum erlendum gjaldmiðlum til óvarinna aðila. Samkvæmt nýjum lögum um Seðlabanka Íslands sem sett voru á árinu 2019 og tóku gildi í upphafi árs 2020 fer bankinn einnig m.a. með ákvörðun um eiginfjárouka sem fjármálafyrirtæki verða að uppfylla og setningu reglna um hámark veðsetningarhlutfalls og heildarfjárhæðar fasteignaláns eða greiðslubyrði þess í hlutfalli við tekjur neytanda. Greining bankans á stöðunni hverju sinni er birt í ritinu *Fjármálastöðugleiki* en það kom út tvisvar á árinu 2019.

Bankinn leitast við að hafa góða yfirsýn yfir stöðu lánastofnana, fjármálamarkaða, heimila og fyrirtækja. Jafnframt er náið fylgst með ytri stöðu þjóðarbúsins, fjármagnsflæði og endurfjármögnunaráhættu innlendra aðila á erlendum lánsfjármörkuðum. Líkt og undanfarin ár undirbjó Seðlabankinn, í samráði við Fjármálaeftirlitið, fundi kerfisáættunefndar og tók saman greiningarefni fyrir fundina.

Á árinu var álagspróf fyrir stóru viðskiptabankana framkvæmt fimmta árið í röð og meginniðurstöður þess birtar í hausthefti *Fjármálastöðugleika*. Álagsprófið nýtist við áhættumat og gefur vísbendingar um næmi banka fyrir óhagstæðri þróun og áföllum. Áfallssviðsmyndin í prófinu náði yfir þrjú ár og var þar gert ráð fyrir umtalsverðu høggi á bankana svo sem verulegum samdrætti í útflutningi, rýrnun viðskiptakjara, umtalsverðri fækkun ferðamanna, hærri fjármagnskostnaði innlendra aðila og verulegri lækkun eignaverðs. Niðurstöður álagsprófsins sýndu að á heildina litið myndu bankarnir standa slíkt áfall af sér en til þess þyrftu þeir að ganga á eiginfjárouka sem fjármálafyrirtæki verða að uppfylla til að mæta tapi vegna stórra áfalla.

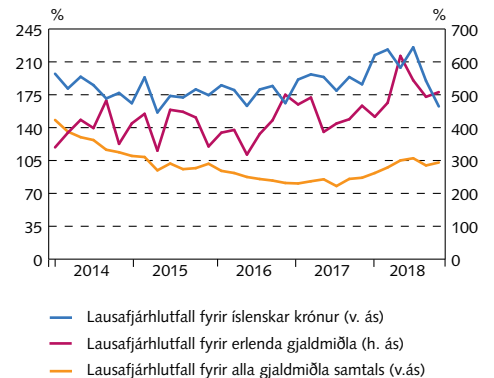
Efnahagsreikningar lánastofnana og lausafjáraðætta þeirra eru að mestu leyti í íslenskum krónum og því er mikilvægt að lánastofnanir búi yfir nægu lausu fé í krónum til að standa skil á eðlilegu útflæði og mæta sveiflum milli daga og vikna, svo og standa skil á stærri innlánnum án vandkvæða. Seðlabankinn telur því eðlilegt að krafa sé gerð um lausafjárforða í krónum en með reglum nr. 1170/2019, sem birtar voru í desember 2019 en tóku gildi 1. janúar 2020, var reglum um

Mynd III-1
Eiginfjárlutföll viðskiptabankanna¹

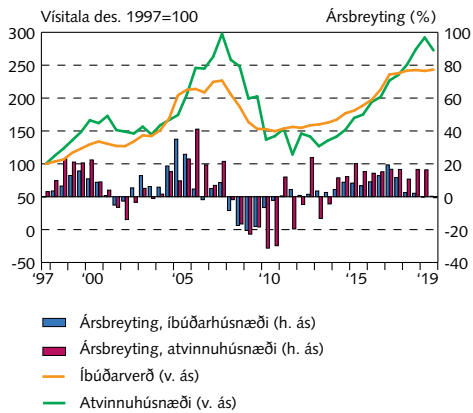

1. Samstæður. Eiginfjárgrunnur sem hlutfall af áhættugrunni. Eiginfjárlutfall fyrir MP banka 2011-2014. Heimildir: Ársreikningar viðskiptabanka.

Mynd III-2
Lausafjárlutfall stóru viðskiptabankanna þriggja¹

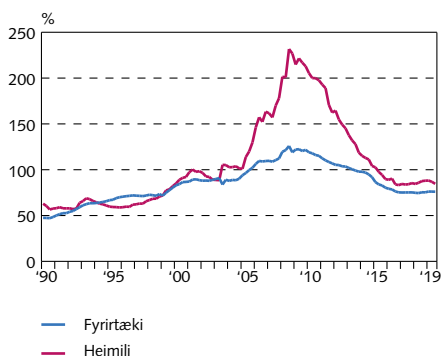

1. Samstæður. Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd III-3
Húsnæðisverð¹

1. Vísitölur húsnæðisverðs á höfuðborgarsvæðinu, raunvartar með vísitölu neysluverðs. Raunverð atvinnuhúsnæðis er meðaltal iðnaðar-, verslunar- og skrifstofuhúsnæðis.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Mynd III-4
Skuldir heimila og fyrirtækja sem hlutfall af
vergri landsframleiðslu¹

1. Heildarskuldir heimila og fyrirtækja að frátöldum eignarhaldsfélögum, að kröfuvirði, í hlutfalli við verga landsframleiðslu síðustu fjögurra ársfjórðunga.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

lausafjárhlutfall lánastofnana breytt þannig að innleitt er nýtt 50% lágmarkslausafjárhlutfall í íslenskum krónum.

Þróun fjármálastöðugleika

Áhættan í fjármálakerfinu jókst nokkuð á árinu 2019. Eftir hagfellda efnahagsþróun síðustu ár varð snarpur viðsnúningur á árinu 2019 með falli flugfélagsins WOW Air, frekari erfiðleikum í fluggeiranum, loðnubresti, rýrnun viðskiptakjara og aukinni óvissu og versnandi hagvaxtarhorfum í helstu viðskiptalöndum Íslands. Minni hagvöxtur varð á árinu eftir átta ára hagvaxtarskeið. Minna framboð á flugsætum til og frá landinu leiddi til umtalsverðrar fækkunar ferðamanna og samdráttar í ferðaþjónustu en greinin hefur verið leiðandi afl í viðsnúningi efnahagsþróunar hér á landi frá falli fjármálakerfisins 2008. Atvinnuleysi jókst á árinu en á móti var gengi krónunnar og verðlag nokkuð stöðugt og kaupmáttur hélt áfram að aukast. Samdráttur í ferðaþjónustu ásamt auknu framboði íbúðarhúsnæðis hefur leitt til þess að hægt hefur verulega á hækkingu íbúðaverðs og var það í jafnvægi á seinni helmingi ársins. Það telst þó enn vera hátt bæði í sögulegu samhengi og í samanburði við aðrar hagstærðir. Skuldavöxtur heimila var áfram nokkur á árinu þó að hægt hafi aðeins á honum á seinni helmingi ársins. Viðsnúningur hefur hins vegar orðið á skuldavexti fyrirtækja en hann hægði jafnt og þétt á sér eftir því sem leið á árið og var nánast horfinn undir lok þess. Jafnframt hefur hægt verulega á raunverðshækkunum atvinnuhúsnæðis. Mikil hækking eignaverðs síðustu ár hefur hins vegar leitt til þess að eignastaða heimila og fyrirtækja hefur sjaldan verið betri og eru þau í sterkri stöðu til að mæta áföllum. Samhliða aukinni áhættu í fjármálakerfinu vegna neikvæðrar þróunar efnahagsmála hefur ósveiflutengd kerfisáhætta einnig aukist og vegur þar þyngst orðsporsáhætta tengd veru Íslands á gráum lista FATF (e. Financial Action Task Force) og neikvæðar fréttir af starfsemi innlands sjávarútvegsfyrirtækis erlendis.

Hagnaður og arðsemi stóru viðskiptabankanna minnkaði á milli ára sem helst má rekja til virðisrýrnunar útlána á árinu í stað virðishækkunar árið á undan og umtalsverðs taps hjá einum bankanna af aflagðri starfsemi. Þróun hagnaðar og arðsemi var þó verulega misjöfn á milli bankanna. Undirliggjandi arðsemi reglulegra tekna (þ.e. hreina vaxta- og þóknunartekna) batnaði á milli ára en þróun þeirra hefur verið jákvæð undanfarin ár.

Útlánavöxtur bankanna var töluverður á árinu í heild en verulega hægði á vextinum undir lok ársins. Samhliða aukningu útlána jukust hreinar vaxtatekjur á milli ára en á móti minnkaði vaxtamunur lítið eitt. Áföll í ferðaþjónustunni og lakari efnahagshorfur hafa leitt til aukinna vanskila og virðisrýrnunar útlána og haft neikvæð áhrif á rekstrarafkomu bankanna. Virðisrýrnun á árinu var þó í samræmi við áætlanir bankanna og vænt útlánatap til lengri tíma lítið.

Kjör bankanna á erlendri markaðsfjármögnun bötnuðu umtalsvert á árinu eftir neikvæða þróun árið á undan. Lausafjárstaðan var sterk og vel yfir lágmarkum samkvæmt reglum Seðlabanka Íslands. Arðgreiðslur á árinu voru í samræmi við arðgreiðslustefnu bankanna, en þrátt fyrir þær hækkuðu eiginfjárhlutföll bankanna á meðan vognarhlutföll lækkuðu lítið eitt. Eiginfjárhlutföll hafa lækkað nokkuð

síðustu ár og hafa færst nær eiginfjárkröfum sem bankarnir verða að uppfylla. Svigrúm til frekari lækkunar eiginfjárlutfalla án breyttrar samsetningar á fjármögnun bankanna er takmarkað. Þrátt fyrir lækkun vogunarhlutfalls (sem sýnir eiginfjárlutfall án tillits til tiltekinna áhættuvoga) íslensku bankanna er það ennþá mjög hátt í alþjóðlegum samanburði og jafnframt er hlutfall almenns eiginfjár af eiginfjárgrunni hátt hjá íslensku bönkunum í slíkum samanburði. Óvissa og áhætta hefur aukist í fjármálakerfinu og lítur nú út fyrir að slík staða vari lengur en áður var reiknað með. Því er mikilvægt að áfram sé staðinn vörður um viðnámsþol fjármálaafyrirtækja, en eins og greint var frá hér á undan sýndi álagspróf Seðlabankans að stóru viðskiptabankarnir gætu staðið af sér verulegt áfall.

Fjármálastöðugleikaráð og kerfisáhættunefnd

Fjármálastöðugleikaráð er formlegur vettvangur til samráðs, upplýsingaskipta og stefnumótunar um fjármálastöðugleika. Kerfisáhættunefnd starfaði fyrir fjármálastöðugleikaráð.¹ Hlutverk og verkefni kerfisáhættunefndar var að leggja mat á ástand og horfur í fjármálakerfinu, kerfisáhættu og fjármálastöðugleika. Kerfisáhættunefnd sendi greinargerðir til fjármálastöðugleikaráðs um áhættu og gerði tillögur til ráðsins í samræmi við lög og starfsreglur. Á árinu 2019 fundaði kerfisáhættunefnd fjórum sinnum og útbjó margvíslegt efni fyrir fundi fjármálastöðugleikaráðs. Fjármálastöðugleikaráð hefur birt viðmið vegna ákvörðunar um kerfislega mikilvæg fjármálaafyrirtæki og staðfesti kerfislegt mikilvægi Landsbankans hf., Arion banka hf. og Íslandsbanka hf. Að fengnum tilmælum frá fjármálastöðugleikaráði hefur Fjármálaeftirlitið virkjað eiginfjárauka vegna kerfisáhættu, eiginfjárauka vegna kerfislegs mikilvægis og sveiflujöfnunarauka, auk þess sem verndunarauki tók gildi með lögum. Fjármálastöðugleikaráð beindi einnig reglubundið tilmælum til fjármálaafyrirtækja um gildi þessara eiginfjárauka. Í desember 2018 beindi fjármálastöðugleikaráð því til Fjármálaeftirlitsins að hækka sveiflujöfnunaraukann úr 1,75% í 2% og 1. febrúar 2019 tilkynnti Fjármálaeftirlitið um hækkun aukans í 2% sem fjármálaafyrirtæki verða að uppfylla frá og með 1. febrúar 2020.

Með nýjum lögum um Seðlabankann tekur sjö manna fjármálastöðugleikanefnd við hlutverki kerfisáhættunefndar og fjármálastöðugleikaráðs varðandi beitingu þjóðhagsvarúðartækja. Starf fjármálastöðugleikanefndar felur m.a. í sér að ef greiningar benda til þess að fjármálastöðugleika sé ógnað skal nefndin skilgreina viðeigandi aðgerðir, aðrar en beitingu stjórnartækja Seðlabanka Íslands í peningamálum, til að mæta slíkum ógnunum og varðveita fjármálastöðugleika. Jafnframt ákveður fjármálastöðugleikanefnd nú hvaða aðilar, innviðir og markaðir teljast kerfislega mikilvægir og þess eðlis að starfsemi þeirra getur haft áhrif á fjármálastöðugleika.

1. Í fjármálastöðugleikaráði sitja fjármála- og efnahagsráðherra (formaður) og seðlabankastjóri. Í kerfisáhættunefnd sátu seðlabankastjóri (formaður), forstjóri Fjármálaeftirlitsins (varaformaður), aðstoðarseðlabankastjóri, aðstoðarforstjóri Fjármálaeftirlitsins og sérfræðingur sem ráðherra skipaði án tilnefningar til fimm ára í senn. Í fjármálastöðugleikanefnd sitja seðlabankastjóri, varaseðlabankastjórnarnir þrír og þrír sérfræðingar í málefnum fjármálamarkaðar eða hagfræði sem ráðherra sem fer með málefni fjármálastöðugleika skipar til fimm ára í senn.

Tafla III-1 Eiginfjárukar

Eiginfjárukar	Tilmæli FSR	Ákvörðun FME	Gildi	Gildistaka
Eiginfjáruki vegna kerfisáhættu, KMB ¹	22.1.2016	1.3.2016	3%	1.4.2016
Eiginfjáruki vegna kerfisáhættu, aðrar innlánastofnanir	13.4.2018	15.5.2018	3%	1.1.2020
Eiginfjáruki vegna kerfislegs mikilvægis*	22. 1.2016	1.3.2016	2%	1.4.2016
Sveiflujöfnunarauki	19.12.2018	1.2.2019	2%	1.2.2020
Verndunarauki			2,5%	1.1.2017

1. Kerfislega mikilvægir bankar eru Arion banki hf., Íslandsbanki hf. og Landsbankinn hf.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Tafla III-2 Önnur þjóðhagsvarúðartæki

Veðsetningarhlutfall	Gildi	Gildistaka
Hámark veðsetningarhlutfalls nýrra fasteignalána til neytenda	i) 85% af markaðsvirði fasteignar ii) 90% ef um er að ræða kaup á fyrstu fasteign	20.7.2017

Heimild: Fjármálaeftirtið.

Fjármálainnviðir

Seðlabanki Íslands annast yfirsýn með kerfislega mikilvægum fjármálainnviðum (greiðslukerfum) og kerfisstjórn (rekstur) millibankakerfa (jöfnunarkerfis og stórgreiðslukerfis). Seðlabankinn hefur einnig með höndum útgáfu seðla og myntar. Greiðsluveitan ehf. er félag í eigu bankans.

Markmið yfirsýnar með fjármálainnviðum (hér eftir yfirsýn) af hálfu Seðlabanka Íslands er að stuðla að öryggi, virkni og hagkvæmni kjarnainnviða íslensks fjármálakerfis og þar með fjármálástöðugleika. Til kerfislega mikilvægra innviða samkvæmt staðfestingu fjármálastöðugleikaráðs teljast nú stórgreiðslukerfi Seðlabankans og jöfnunarkerfi Greiðsluveitunnar ehf. sem sameiginlega mynda millibankakerfi landsins. Auk þeirra telst verðbréfauppgjörskerfi Nasdaq verðbréfamiðstöðvar hf. kerfislega mikilvægt. Í rekstri og yfirsýn með millibankagreiðslukerfum Seðlabankans eru alþjóðlega viðurkennd tilmæli um bestu framkvæmd lögð til grundvallar, þ.e. kjarnareglur BIS/CPMI og IOSCO (e. Principles for Financial Market Infrastructures eða PFMI).

Undirbúningur vegna innleiðingar nýs millibankakerfis Seðlabankans hefur staðið yfir undanfarin ár. Áherslur yfirsýnar á árinu 2019 beindust m.a. að innleiðingunni en gangsetning nýs millibankakerfis er áformuð á árinu 2020. Vegna þessa átti yfirsýn í samskiptum við þá sem að innleiðingarverkefninu standa og aflaði viðeigandi upplýsinga, þ.m.t. um hvernig nýtt millibankakerfi fylgir PFMI-kjarnareglunum, auk atriða sem lúta að gangsetningaráætlunum, en mikilvægi þess að vel takist til við þetta umfangsmikla verkefni má öllum vera ljóst.

Frá árinu 2013 hefur Seðlabankinn árlega gefið út ritið Fjármálainnviðir. Segja má að í efnistöðum ritsins endurspeglar hin fjölþættu verkefni yfirsýnar. Árið 2019 var í ritinu m.a. fjallað um áhættu tengda rekstri fjármálainnviða og endurnýjun ýmissa mikilvægra fjármálainnviða, þ.m.t. millibankakerfa Seðlabankans, hina stöðugt vaxandi netógn og nauðsyn aukins samstarfs til að bregðast við henni en viðurkennt er að stórfelldar og ítrekaðar netárásir eru til þess fallnar

að raska fjármálastöðugleika og eru áherslur seðlabanka því almennt ríkar á málaflokkinn. Í þessu sambandi var í ritinu sagt frá hugmyndum um samstarfsvettvang um rekstraröryggi fjármálakerfisins (SURF) sem Seðlabankinn hygðist stofna. Jafnframt var í ritinu fjallað um greiðsluflæði og sviðsmyndir áhættu, einkum lausafjár- og rekstraráhættu sem getur myndast í millibankakerfunum. Í ritinu var einnig sagt frá málafnum smágreiðslumiðlunar og hlutverki Seðlabankans í því sambandi, m.a. í ljósi þróunar og með vísan til þeirrar staðreyndar að nú á dögum er gjarnan litið svo á að virkni smágreiðslumiðlunar geti varðað þjóðaröryggi. Í þessu sambandi var m.a. fjallað um möguleika Seðlabankans til útgáfu svokallaðrar rafrónu.

Yfirsýn hélt á árinu, líkt og undanfarin ár, áfram vinnu við uppbyggingu gagnabanka um greiðslumiðlun til að meta rekstrar- og lausafjárahættu kerfislega mikilvægra fjármálainnviða og að þróa vísa fyrir kerfisáhættunefnd auk þess að fylgjast með þróun greiðsluþjónustu. Á árinu 2019 stofnaði Seðlabankinn greiðsluráð sem er samráðsvettvangur stjórnvalda, markaðsaðila og annarra haghafa um málefni greiðslumiðlunar og fjármálainnviða í víðum skilningi. Markmið ráðsins er að stuðla að viðeigandi undirbyggingu stefnumótunar í málaflokknum hér á landi með sjónarmið um öryggi, virkni og hagkvæmni að leiðarljósi. Vinnuhópur á vegum greiðsluráðs vann að samantekt um hvernig hægt væri að stuðla að aukinni hagræðingu í greiðslumiðlun í þágu neytenda og fyrirtækja. Á árinu kom yfirsýn að margvíslegri vinnu tengdri málefnum verðbréfamiðstöðva, þ.m.t. að frumvarpsvinnu sem snýr að umbótum á löggjöf um starfsemi verðbréfamiðstöðva og verðbréfauppgjörskerfa með innleiðingu reglugerðar ESB á því sviði (CSDR), en í ársbyrjun 2020 var frumvarpið í þinglegri meðferð.

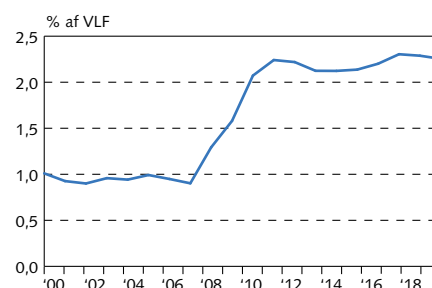
Rekstur kerfa – kerfislega mikilvægir fjármálainnviðir

Rekstur stórgreiðslukerfis og jöfnunarkerfis gekk almennt vel á árinu 2019. Atvikum á árinu fækkaði um 10% miðað við árið á undan og er það bein afleiðing af auknum stöðugleika í tækniumhverfi Reiknistofu bankanna, en ekki voru stórar kerfisinnleiðingar á árinu 2019 eins og á árunum 2017-2018. Flest atvikin eða 93% má rekja til högunar núverandi innviða sem unnið er að því að skipta út og samskipan þeirra við nýja innviði fjármálamarkaðarins. Önnur atvik stafa af óvæntum göllum sem komið er í veg fyrir að endurtaki sig með varanlegum úrbótum. Fjöldi þátttakenda í kerfunum var óbreyttur. Heildarvelta í stórgreiðslukerfinu jókst um 4,9% milli ára og nam rúmlega 17 billjónum króna (17 þúsund milljörðum króna). Greiðslufyrirmælum fjölgaði um 3,6% frá árinu áður og voru þau alls 117.888. Heildarvelta í jöfnunarkerfinu á árinu 2019 jókst um 8,5% frá fyrra ári og nam alls um 4,2 billjónum króna. Færslufjöldinn í jöfnunarkerfinu var rúmlega 68,3 milljónir sem er rúmlega 22% fækkun milli ára sem að hluta til má rekja til breyttar högunar í uppgjöri kortafærslna hér á landi.

Reiðufé

Reiðufé í umferð utan Seðlabanka og innlánsstofnana sem hlutfall af vergri landsframleiðslu hefur haldist lítt breytt síðasta áratug eða nálægt 2,25%, en það jókst talsvert frá því fyrir fjármálahrunið 2008

Mynd III-5
Reiðufé í umferð

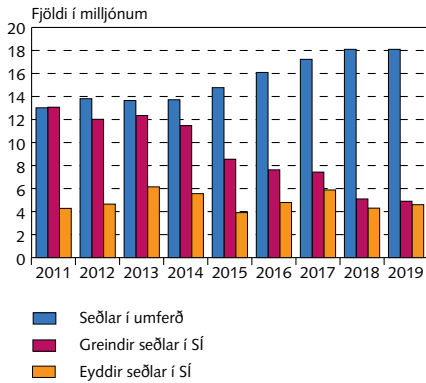

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Mynd III-6

Greindir seðlar, eyddir seðlar og fjöldi seðla í umferð í lok árs

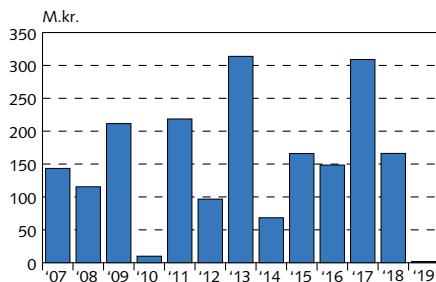
2011-2019

Mynd III-7

Kostnaður af seðlum og mynt

2007-2019

er hlutfallið hafði verið nálægt 1% af VLF í rúma tvo áratugi. Þannig hefur reiðufé, seðlar og mynt, haldið stöðu sinni á þennan mælikvarða á sama tíma og nýir greiðslumöguleikar hafa haldið innreið sína.

Í lok ársins 2019 var útgefið reiðufé Seðlabanka Íslands 74,7 ma.kr. Þar af voru útgefnið seðlar 70,5 ma.kr. og útgefin mynt 4,2 ma.kr. Útgefið reiðufé Seðlabankans er hluti af skuldahlið efnahagsreiknings bankans. Í töflu 3 í töfluviðauka á bls. 82 má sjá hvernig þessi stærð skiptist eftir seðla- og myntstærðum.

Þegar talað er um reiðufé í umferð er í flestum tilfellum átt við reiðufé utan Seðlabanka og innlánsstofnana. Munurinn á þeirri tölu og samtölu töflu 3 í töfluviðauka á bls. 82, er svokallaður nætursjóður innlánsstofnana. Nætursjóðurinn samanstendur af þeim seðlum og mynt sem eru á eignahlið efnahagsreiknings innlánsstofnana í lok viðskiptadags. Hluti þessa reiðufjár er í útibúum banka og sparisjóða og afgangurinn er í hraðbönkum. Í lok ársins 2019 var nætursjóður innlánsstofnana 8 ma.kr. Því var reiðufé í umferð utan Seðlabanka og innlánsstofnana 66,7 ma.kr. og hafði aukist á árinu um 2,4 ma.kr. eða um 3,7%. Það er minni aukning en árin á undan. Aukning árána 2015-2018 var á bilinu 6,7% til 12,7%. Í lok ársins 2019 var 18,1 milljón seðla í umferð á Íslandi. Á árinu 2019 eyddi Seðlabankinn 4,6 milljónum seðla sem töldust ónothæfir. Í nokkuð langan tíma hefur Seðlabankinn eytt að jafnaði um 5 milljónum ónothæfra seðla á ári.

Útlagður kostnaður Seðlabankans við kaup á seðlum og mynt er gjaldfærður í rekstrarreikning og reiðufjársjóðabókhaldbankans er utan efnahags. Beinn kostnaður vegna seðlaprentunar, myntsláttu og búnaðar var 1,8 m.kr. á árinu 2019. Mynd III-7 sýnir útlagðan kostnað Seðlabankans vegna reiðufjár. Hér er ekki tekið tillit til beins launakostnaðar vegna reiðufjárverkefna Seðlabankans og hlutdeildar þeirra í öðrum rekstrarkostnaði bankans. Langstærstur hluti þessa kostnaðar er vegna kaupa á nýju reiðufé.

IV Gjaldeyrisforði

Gjaldeyrisforði

Seðlabanki Íslands varðveitir gjaldeyrisforða þjóðarinnar. Hann hefur ferns konar hlutverk: Í fyrsta lagi að draga úr áhrifum sveiflna í greiðslujöfnuði landsins, með hliðsjón af stefnu bankans í peninga- og gengismálum. Í öðru lagi að draga úr líkum á að fjármagnshreyfingar til og frá landinu raski fjármálastöðugleika. Í þriðja lagi er forðinn þáttur í eigna- og skuldastýringu ríkissjóðs og Seðlabankans með það að markmiði að íslenska ríkið geti staðið skil á erlendum skuldum sínum, greitt erlend útgjöld og staðið við aðrar alþjóðlegar skuldbindingar. Í fjórða lagi er gjaldeyrisforði öryggissjóður sem hægt er að grípa til ef stór og óvænt áföll eiga sér stað sem setja strik í gjaldeyrisöflun. Þessi margþætti tilgangur setur stýringu forðans mörk, m.a. um seljanleika eigna til þess að geta brugðist við óvæntum skammtímahræringum annars vegar og fyrirsjáanlegum skuldbindingum hins vegar.

Stærð

Æskileg stærð gjaldeyrisforða ræðst hverju sinni m.a. af erlendra skuldastöðu þjóðarbúsins, stefnu í peningamálum, uppbyggingu og stöðu fjármálakerfis, umfangi utanríkisviðskipta og fjármagnsflæði til og frá landinu.

Gjaldeyrisforði Seðlabankans jókst í krónum talið um 86 ma.kr. á árinu 2019 og nam í árslok 822 ma.kr. Mælt í Bandaríkjadöllum jókst hann um 0,5 ma. dala og nam 6,8 ma. dala í árslok. Þá svaraði hann til 28% af vergri landsframleiðslu, 42% af peningamagni og sparifé (M3) og dugði fyrir innflutningi vöru og þjónustu í 9 mánuði.

Helstu hreyfingar

Það sem helst skýrir stækkun forðans á árinu er útgáfa ríkisins á skuldabréfi að fjárhæð 500 milljónir evra í júní s.l. og samhliða kaup á útstandandi bréfi að nafnvirði um 60 milljónir evra. Heildaráhrif þessa voru að auka forða um 62 ma.kr. Gengisbreytingar leiddu til 28 ma.kr. aukningar forðans í krónum og ávöxtun forða jók hann um 15 ma.kr.

Það sem vó á móti og dró úr stærð hans voru inngríp á gjald-eyrismarkaði, sem námu 9 ma.kr. nettó, vaxtagreiðslur ríkissjóðs af erlendum skuldum, sem námu 2 ma.kr., og önnur gjaldeyrisviðskipti, sem minnkuðu forðann um 8 ma.kr.

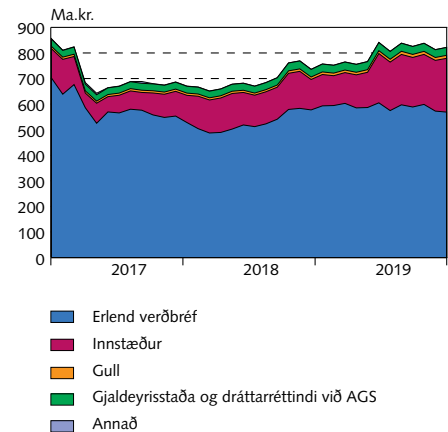
Afkoma og ávöxtun

Afkoma bankans af gjaldeyrisforða var jákvæð um 43 ma.kr. á árinu 2019 sem skýrist að mestu af veikingu krónunnar, en bókfærður gengismunur var jákvæður um 28 ma.kr. Vaxtatekjur af gjaldeyrisforða voru jákvæðar um 9 ma.kr. og bókfærðar breytingar á markaðsverði verðbréfa juku forðann um 6 ma.kr. Á árinu var ávöxtun á skuldabréfum og innstæðum 2,0% án áhrifa gengismunar.

Varðveisla

Starfsreglur um varðveislu gjaldeyrisforða eru settar af seðlabankastjóra og staðfestar af bankaráði. Með reglunum er kveðið á um

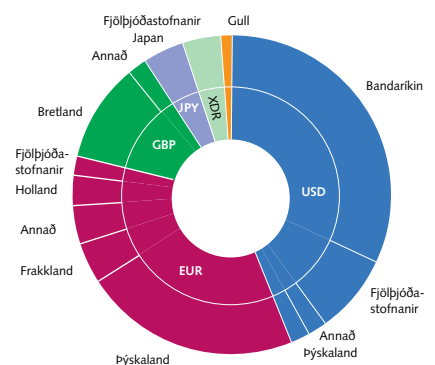
Mynd IV-1
Gjaldeyrisforði
Janúar 2017 - desember 2019

Heimild: Seðlabanki Íslands.

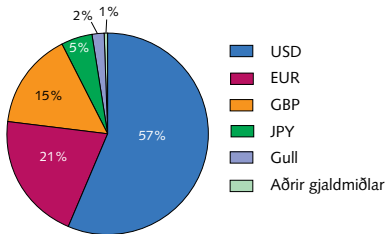
Mynd IV-2

Dreifing á eignum gjaldeyrisforða eftir gjaldmiðli og heimalandi útgefenda/mótaðila

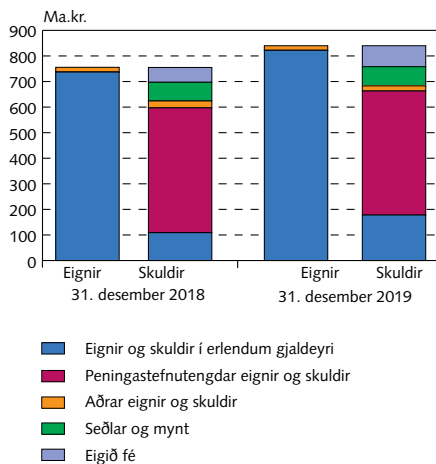
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd IV-3
Gjaldmiðlaskipting gjaldeyrisjafnaðar
í árslok 2019

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd IV-4
Efnahagur Seðlabanka Íslands

Heimild: Seðlabanki Íslands.

ábyrgð og verkaskiptingu við varðveislu gjaldeyrisforðans. Innan ramma starfsreglna setur fjárfestingarnefnd fjárfestingarstefnu þar sem fjárhagslegri áhættu eru settar skorður. Fjárfestingarstefnan var endurskoðuð árið 2019. Á grunni hennar eru búin til eignasöfn sem eru viðmið fyrir framkvæmd stefnunnar. Við mælingar, stýringu og umsýslu á forðanum er farið eftir þessum viðmiðum.

Varðveisla gjaldeyrisforðans felur í sér að Seðlabankinn tekur áhættu sem þarf að stýra. Megináhætta bankans við varðveislu forðans snýr að því að hann verði ófær um að beita forðanum til að ná markmiðum sínum eða sinna hlutverki sínu sem seðlabanki. Gjaldveyrísáhætta er hins vegar sú áhætta sem hefur mest áhrif á efnahag bankans. Gjaldveyrisforðinn er í erlendum gjaldmiðlum en skuldir bankans eru að mestu í íslenskum krónum. Þetta þýðir að hreyfingar í gengi krónunnar hafa mikil áhrif á bókfærðar tekjur og gjöld bankans þegar þær eru mældar í íslenskum krónum. Hækkun á gengi krónunnar dregur úr krónuvirði forðans en lækkun á gengi krónu eykur krónuvirðið. Frá sjónarhorni viðlagastjórnunar og með hliðsjón af hlutverki gjaldeyrisforðans er krónuvirði forðans hins vegar aukaatriði í samanburði við ofangreinda megináhættu. Til þess að draga úr neikvæðum áhrifum sem stafað geta af markaðshreyfingum gjaldmiðla á efnahag bankans eru tekjur vegna gengismunar færðar á varasjóð, áður en hagnaður er greiddur sem framlag í ríkissjóð.

Gjaldveyrisjöfnuði¹ er haldið innan þeirra marka sem ákveðin eru í fjárfestingarstefnunni og stýrt með tilliti til viðmiðsins. Gjaldveyrisjöfnuður var jákvæður um 646 ma.kr. í lok árs 2019, sem samsvarar 5,3 ma. Bandaríkjadala. Afkoma gjaldeyrisjafnaðar árið 2019 var 0,3% yfir viðmiði.

Gjaldveyrisforðinn er að miklu leyti ávaxtaður í erlendum verðbréfum en í árslok 2019 nam hlutfall verðbréfa 70% forðans. Innlán voru 26% forðans en þau voru að nær öllu leyti í seðlabönkum og Alþjóðagreiðslubankanum. Gullforði bankans var óbreyttur milli ára mældur í þyngdareiningum og var virði hans 11,8 ma.kr. eða um 1,4% af forða í árslok.

Við stýringu gjaldeyrisforða teljast mjög seljanlegar eignir vera ríkisskuldabréf í eigin gjaldmiðli ríkis sem gefin eru út í Bandaríkjadöllum, evrum og sterlingspundum, innstæður hjá seðlabönkum þessara ríkja eða Alþjóðagreiðslubankanum.² Slíkar eignir voru 74% af gjaldeyrisforðanum í lok árs 2019.

Á mynd IV-2 má sjá skiptingu gjaldeyrisforðans í lok árs 2019 eftir löndum og gjaldmiðlum. Nánar er fjallað um stýringu fjárhagslegrar áhættu bankans í skýringum með samstæðureikningi.

1. Gjaldveyrisjöfnuður Seðlabanka Íslands er skilgreindur sem eignir bankans í erlendum gjaldveyrri að fráregnum skuldum í erlendum gjaldveyrri.
2. Útgefendur bréfa þurfa að minnsta kosti að hafa lánsþæfiseinkunnina AA til að þau geti flokkast undir mjög seljanlegar eignir.

V Lánamál ríkissjóðs

Samningur um lánamál ríkissjóðs

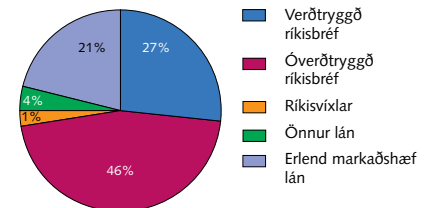
Seðlabanki Íslands sér um erlendar lántökur ríkissjóðs ásamt framkvæmd innlendra útboða, uppkaupa og innlausnar ríkisverðbréfa, gerð aðalmiðlarasamninga og umsjón með verðbréfalánnum til aðalmiðlara samkvæmt sérstökum samningi við fjármála- og efnahagsráðuneytið frá 29. janúar 2019. Bankinn annast áhættu- og lánsfjárstýringu eftir viðmiðum sem ráðuneytið setur um stýringu á lánasafni ríkissjóðs og sinnir upplýsingagjöf um lánamál ríkissjóðs til markaðsaðila og ráðuneytisins. Í samningnum er kveðið svo á að bankinn annast verkefni er beinast að útgáfu markaðsverðbréfa ríkissjóðs og ríkisábyrgðum og endurlánnum, t.d. umsýslu ríkisábyrgða og mati á áhættu ríkissjóðs vegna þeirra. Hann veitir ráðuneytinu umsagnir vegna ríkisábyrgða, sér um afgreiðslu ábyrgða samkvæmt ákvörðun ráðuneytisins og innheimtir áhættugjald vegna þeirra. Þá sér bankinn um útgáfu skuldaþréfa vegna endurlána ríkissjóðs.

Innlend lánamál

Í lok desember 2018 birti Seðlabankinn fyrir hönd ríkissjóðs ársáætlun í lánamálum ríkissjóðs fyrir árið 2019. Samkvæmt áætluninni var stefnt að því að gefa út ríkisbréf fyrir samtals 40 ma.kr. að söluvirði á árinu til að mæta lánnum sem féllu í gjalddaga. Það markmið náðist og fór öll salan fram í gegnum almenn útboð. Ársáætlunin fól í sér að nýr tveggja ára óverðtryggður flokkur yrði gefinn út á árinu og leit flokkurinn dagsins ljós í lok þriðja ársfjórðungs þegar RIKB 21 0805 var gefinn út. Til að jafna að einhverju leyti endurgreiðsluferil ríkissjóðs var haldið eitt skiptiútboð á árinu þar sem ríkissjóður keypti til baka RIKB 20 0205 gegn sölu á RIKB 21 0805 fyrir 1,1 ma.kr. að söluvirði. Eins og tekið var fram í ársáætlun fyrir árið 2019 bættist útgáfa í tengslum við skiptiútboð við 40 ma.kr. útgáfu ársins sem dregur þar með úr útgáfubörfinni á árinu 2020. Einhliða vakt var síðan tekin upp á ríkisbréfaflokknum RIKB 20 0205 í september í samræmi við ákvæði samnings ríkissjóðs við aðalmiðlara um að ekki sé skilgreindur hámarksmunur á kaup- og sölutilboðum aðalmiðlara þegar lánstími ríkisbréfa er sex mánuðir eða skemmri. Við einhliða vakt ber aðalmiðlurum einungis skylda til að setja fram kauptilboð í viðkomandi flokk sem veldur óskilvirkari verðmyndun flokksins. Ríkisbréfaflokkurinn RIKB 19 0226 féll á gjalddaga á árinu og nam útistandandi fjárhæð hans 48 ma.kr.

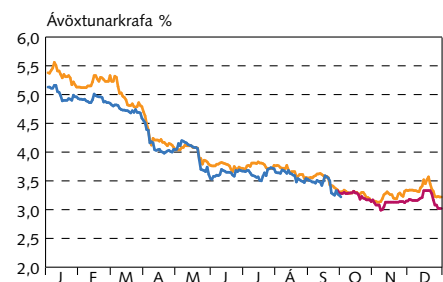
Mikil áhersla hefur verið lögð á að draga úr áhættu við endurfjármögnun lána með því að dreifa nýjum lánnum og lengja lánstíma þeirra. Markvisst hefur verið unnið að því að lækka fjárhæðir sem falla ár hvert á gjalddaga miðað við fyrri ár, en í opinberri stefnu stjórnvalda í lánamálum er markmiðið að gjalddagar í hverjum flokki ríkisbréfa nemi ekki hærri fjárhæð en 70 ma.kr. að undanskildum eldri flokkum ríkisbréfa, útgefnum fyrir árið 2016. Eitt af forgangsverkefnum í áhættustýringu er að endurfjármagna þessi lán tímanlega og jafna endurgreiðsluferil lánasafnsins enn frekar.

Mynd V-1
Skipting lánasafns ríkissjóðs
Í lok desember 2019

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd V-2
Óverðtryggð ríkisbréf styttri en 5 ár

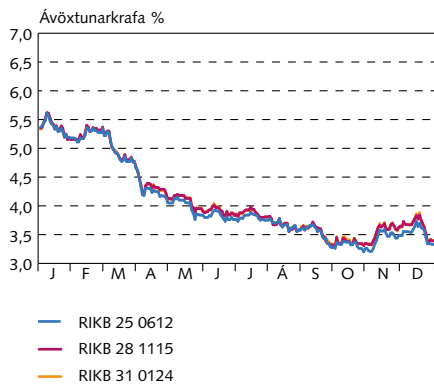

— RIKB 20 0205
— RIKB 21 0805
— RIKB 22 1026

Heimild: Seðlabanki Íslands.

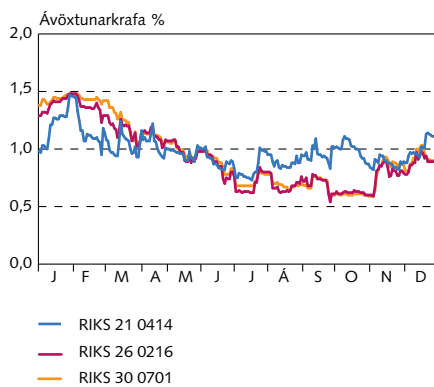
Mynd V-3

Óverðtryggð ríkisbréf lengri en 5 ár

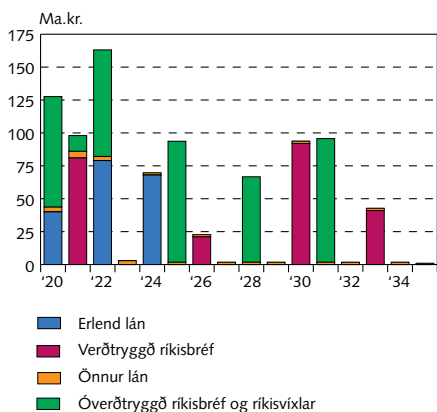
Mynd V-4

Verðtryggð ríkisbréf

Mynd V-5

Endurgreiðsluferill lána ríkissjóðs

Innlendur skuldabréfamarkaður einkenndist af mikilli óvissu í upphafi árs sem einna helst mátti rekja til óróleika á vinnumarkaði sem og til fjármögnunarvandráða flugfélagsins Wow Air. Óvissunni var hins vegar að mestu leyti aflétt í apríl þegar örlög flugfélagsins voru ráðin sem og vegna undirritunar stærstu verkalýðsfélaga landsins á nýjum kjarasamningi við Samtök atvinnulífsins. Óverðtryggðar kröfur fóru því lækkanði. Í maí birti Hagstofa Íslands þjóðhagsspá sína þar sem fram kom að spád væri samdrætti í ár, í fyrsta sinn frá árinu 2010, vegna versnandi horfa í útflutningi í kjölfar loðnubrests sem og vegna fækkunar ferðamanna til landsins. Þar sem ljóst var að hagvöxtur yrði minni en spád var jukust væntingar markaðsaðila um að Seðlabanki Íslands myndi koma til móts við atvinnulífið með því að lækka meginvexti sína og raungerðust þær væntingar þegar leið á árið. Á þriðja ársfjórðungi tók gengi krónunnar að styrkjast sem olli áframhaldandi kröfulækkun á óverðtryggðum bréfum, enda eykur sterkari króna alla jafna væntingar markaðsaðila um lægri verðbólgu. Vegna lægri langtímaverðbólguvæntinga myndaðist frekara svigrúm hjá Seðlabanka Íslands til að mæta fyrirséðum efnahagssamdrætti með frekari slökun á taumhaldi peningastefnunnar og í lok árs hafði bankinn lækkað meginvexti sína um eina og hálfu prósentu.

Erlend lánamál

Samkvæmt „Stefnu í lánamálum ríkisins 2019-2023“ eru lán ríkissjóðs í erlendum gjaldmiðlum fyrst og fremst tekin til að styrkja gjaldeyrisforða Seðlabankans, til að endurfjármagna útistandandi markaðsútgáfur og til að viðhalda aðgengi að erlendum mörkuðum.

Á árinu 2019 gaf ríkissjóður út nýtt skuldabréf í evrum að fjárhæð 500 milljónir evra. Skuldabréfin bera 0,1% fasta vexti og voru gefin út til 5 ára á ávöxtunarkröfunni 0,122%, sem eru hagstæðustu vextir í sögu lýðveldisins. Samhliða nýju útgáfunni keypti ríkissjóður upp skuldabréfaútgáfu frá árinu 2014 að fjárhæð 60 milljónir evra að nafnvirði, en útgáfan nam upphaflega 750 milljónum evra og ber 2,5% fasta vexti. Í lok árs námu erlendar skuldir rúmum 187 ma.kr.

Ríkisábyrgðir

Ríkissjóður má ekki veita ríkisábyrgð nema heimild sé til þess í lögum, samanber lög nr. 121/1997. Vegna áhættu ríkissjóðs skulu teknar fullnægjandi tryggingar að mati Ríkisábyrgðasjóðs en hann hefur umsjón með veittum ríkisábyrgðum og skal einnig fylgjast með rekstri þeirra aðila sem fengið hafa ríkisábyrgð og halda skrá yfir skuldbindingar með slíkri ábyrgð. Stærstur hluti ríkisábyrgða er til kominn vegna eignaraðildar ríkissjóðs að Íbúðalánasjóði (nú ÍL-sjóður). Aðilum sem njóta ríkisábyrgðar vegna eignaraðildar ríkissjóðs er skylt að fá samþykki Seðlabanka Íslands á lánskjörum og skilmálum lána sem þeir hyggjast taka erlendis. Ríkisábyrgðir í árslok 2019 námu 920 ma.kr. en voru 956 ma.kr. í árslok 2018.

Alþjóðlegt mat á lánshæfi ríkissjóðs

Þrjú alþjóðleg matsfyrirtæki meta lánshæfi Ríkissjóðs Íslands með reglubundnum hætti, Fitch Ratings, Moody's Investors Service og S&P Global Ratings. Lánshæfiseinkunn ríkissjóðs hefur áhrif á lánskjö hans

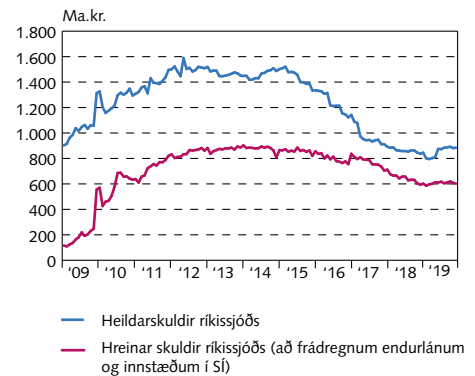
á alþjóðlegum fjármálamörkuðum en setur einnig viðmið fyrir kjör annarra innlendra lántakenda. Lánshæfiseinkunn ríkissjóðs fyrir langtímaskuldbindingar í erlendri og innlendra mynt var í miðjum A-flokki með stöðugum horfum hjá öllum matsfyrirtækjunum í árslok 2019.

Fitch hækkaði í maí skammtímaeinkunn ríkissjóðs í F1+ úr F1 í kjölfar breytinga á aðferðafræði matsfyrirtækisins. Langtímaeinkunn hélst óbreytt í A með stöðugum horfum en landspak var einnig hækkað í A+ úr A vegna afnáms hafta á aflandskrónur í mars 2019. Í júlí kom út árleg skýrsla Fitch um Ísland þar sem fram kom að lánshæfiseinkunn ríkissjóðs væri studd háum þjóðartekjum og styrkri stofnanaumgjörð. Lánshæfiseinkunnir ríkissjóðs voru aftur staðfestar með stöðugum horfum í nóvember. Þá sagði Fitch að einkunnir gætu hækkað ef ytri staða og viðnámsþróttur hagkerfisins styrktust enn frekar eða ef umtalsverður bati yrði á efnahagsreikningi hins opinbera vegna varfærinnar ríkisfjármálastefnu.

Moody's staðfesti A3 lánshæfiseinkunn ríkissjóðs með jákvæðum horfum í maí og síðan aftur í júlí í tengslum við árlega skýrslu sína um Ísland. Þar kom fram að lánshæfiseinkunnin væri borin uppi af efnahagslegum sveigjanleika, háum þjóðartekjum, samkeppnishæfi og hagfelldri lýðþróun sem styddu við langtímahagvaxtarhorfur og jöfnuðu sveiflur vegna smæðar hagkerfisins og samþjöppunar geira. Moody's hækkaði lánshæfiseinkunn fyrir langtímaskuldbindingar í erlendri og innlendra mynt um eitt þrep, í A2 úr A3, í nóvember. Sú ákvörðun byggðist einkum á tveimur þáttum: umtalsverðri og viðvarandi skuldalækkun ríkissjóðs og góðri stöðu ríkisfjármála í samanburði við önnur lönd með sömu lánshæfiseinkunn, og auknum viðnámsþrótti efnahagslífsins gegn áföllum. Horfum var breytt í stöðugar og sagði matsfyrirtækið að lánshæfiseinkunn ríkissjóðs gæti hækkað frekar ef þanþol hagkerfisins styrktist enn frekar, t.d. með markvert batnandi ytri stöðu eða með uppbyggingu varasjóða hins opinbera. Hins vegar gæti lánshæfiseinkunn lækkað ef verulegur samdráttur yrði í landsframleiðslu ásamt snarpri hækkun á skuldum hins opinbera eða verulegu útflæði fjármagns sem veikti ytri stöðu þjóðarbúsins og ógnaði fjármálastöðugleika.

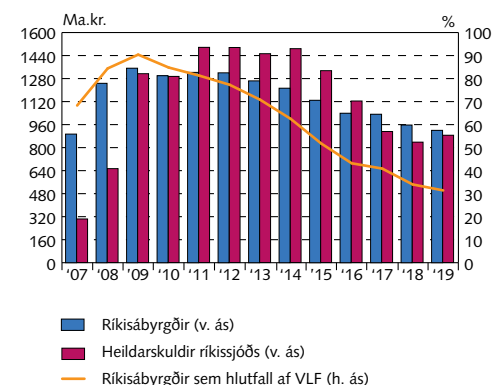
S&P staðfesti í maí óbreytta A/A-1 lánshæfiseinkunn ríkissjóðs með stöðugum horfum. Þá reiknaði matsfyrirtækið með neikvæðum hagvexti á árinu vegna samdráttar í komu ferðamanna en taldi að þjóðarbúskapurinn tæki aftur við sér árið 2020. Stöðugar horfur endurspegluðu viðnámsþrótt hagkerfisins á sviði ríkisfjármála sem og ytri stöðu þjóðarbúsins sem matsfyrirtækið sagði vega upp á móti sveiflum í litlu opnu hagkerfi. S&P staðfesti lánshæfiseinkunnir ríkissjóðs að nýju í nóvember og sagði þá einkunnirnar endurspeglu háar þjóðartekjur á mann, styrka stofnanaumgjörð og skilvirka stefnumótun. Fram kom að lánshæfiseinkunnir gætu hækkað ef ytri staða þjóðarbúsins og staða ríkisfjármála styrktust umfram væntingar matsfyrirtækisins á næstu tveimur árum en að einkunnir gætu lækkað ef greiðslujöfnuður sætti auknum þrýstingi eða fjármálastöðugleika væri ógnað.

Mynd V-6
Þróun skulda ríkissjóðs 2009-2019

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd V-7
Skuldir ríkissjóðs og ríkisábyrgðir 2007-2019

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

VI Alþjóðleg samskipti

Seðlabanki Íslands annast fagleg og fjárhagsleg samskipti við alþjóðlegar stofnanir á starfssviði sínu.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

Seðlabanki Íslands fer með formleg tengsl við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn fyrir hönd íslenska ríkisins. Sendinefnd frá sjóðnum átti árlegar viðræður við íslensk stjórnvöld og aðra hagsmunaaðila um stöðu og horfur í þjóðarþúskaðum í nóvember. Árleg skýrsla sjóðsins um Ísland var svo gefin út 19. desember. Að þessu sinni var skýrslan ekki rædd formlega í stjórn sjóðsins, en þess í stað var stjórninni gefið tækifæri á að kalla eftir umræðu ef sérstakt tilefni þætti til. Allar skýrslur sjóðsins um Ísland eru birtar á heimasíðum hans og Seðlabankans.

Ísland starfar með Norður- og Eystrasaltslöndunum á vettvangi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og myndar kjördæmi með þeim. Sameiginlega kjósa þessi lönd einn fastafulltrúa í framkvæmdastjórn sjóðsins sem í sitja alls 24 fulltrúar. Fulltrúi kjördæmisins í framkvæmdastjórninni árið 2019 var Svíinn Thomas Östros. Skrifstofa kjördæmisins í sjóðnum tekur árlega saman greinargerð um þau mál sem hæst ber í starfi sjóðsins og framkvæmdastjórnarinnar á árinu og afstöðu kjördæmisins til þeirra. Þessar greinargerðir eru birtar m.a. á heimasíðu Seðlabankans.

Fjárhagsnefnd Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (International Monetary and Financial Committee) fundar vor og haust. Seðlabankastjóri er fulltrúi Íslands í sjóðráði Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (Board of Governors) sem kemur saman á ársfundi sjóðsins ár hvert.

Alþjóðagreiðslubankinn

Seðlabanki Íslands er hluthafi í Alþjóðagreiðslubankanum í Basel í Sviss (Bank for International Settlements). Bankinn er samráðsvettvangur seðlabanka ásamt því að vera upplýsinga- og rannsóknarstofnun á sviði peningamála og fjármálastöðugleika. Alþjóðagreiðslubankinn veitir seðlabönkum einnig ýmiss konar bankaþjónustu. Seðlabankastjóri sótti á árinu reglulega fundi seðlabankastjóra sem haldnir eru annan hvern mánuð á vegum Alþjóðagreiðslubankans, auk ársfundar bankans.

Efnahags- og framfarastofnunin

Fulltrúar Seðlabanka Íslands taka þátt í starfi á vegum Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD). Sérfræðingar OECD koma auk þess reglulega til Íslands til að kynna sér framvindu efnahagsmála og gefa út skýrslur sem lýsa mati stofnunarinnar á efnahagsaðstæðum og horfum.

Samstarf við seðlabanka og fjármálaeftirlit

Seðlabanki Íslands á margvíslegt og reglubundið samstarf við seðlabanka á Norðurlöndunum og víða í Evrópu. Seðlabankastjóri situr m.a. reglulega fundi seðlabankastjóra og yfirmanna fjármálaeftirlita á Norðurlöndunum og í Eystrasaltslöndunum og bankinn tekur þátt í

samstarfi Norður- og Eystrasaltslanda um fjármálastöðugleika (Nordic Baltic Stability Group, NBSG).

Frá árinu 2017 hefur seðlabankastjóri setið fundi stjórnar kerfisáhætturáðs Evrópusambandsins (European Systemic Risk Board) sem áheyrnarfulltrúi. Þá sækir fulltrúi bankans fundi EBA (European Banking Authority).

Enn fremur tekur Seðlabankinn þátt í samstarfi um fjármálastöðugleika á vegum Fjármálastöðugleikaráðsins (Financial Stability Board, FSB) sem er helsti samræmingarvettvangur á sviði fjármálastöðugleika í heiminum.

Aðrar fjármálastofnanir

Í tengslum við vörslu gjaldeyrisforðans, umsjón með erlendum lána- málum ríkissjóðs og önnur áþekk viðfangsefni á bankinn samstarf við fjölmargar erlendar fjármálastofnanir. Þá átti bankinn samskipti við alþjóðleg fyrirtæki sem meta láns hæfi ríkissjóðs (sjá kafla V).

VII Sérstök verkefni

Gjaldeyriseftirlit

Seðlabanki Íslands hefur eftirlit með framkvæmd laga nr. 87/1992 um gjaldeyrismál og reglum settum á grundvelli þeirra, þ. á m. reglum um bindingu reiðufjár vegna nýs innstreymis erlends gjaldeyris, og laga nr. 37/2016, um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum. Seðlabanki Íslands sinnir almennu og sértæku eftirliti með því að farið sé að framangreindum lögum og reglum og leiðbeinir einstaklingum og lögaðilum. Þá afgreiðir Seðlabankinn umsóknir um undanþágur frá lögum um gjaldeyrismál og umsóknir um úttektir af reikningum háðum sérstökum takmörkunum. Enn fremur rannsakar bankinn meint brot á lögum um gjaldeyrismál og lögum um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum og reglum settum á grundvelli laganna. Bankinn sinnir jafnframt ýmsum öðrum verkefnum, svo sem í tengslum við losun fjármagnshafta, eftirliti með nýfjárfestingu hérlendis og sérstakri bindingarskyldu vegna nýs innstreymis erlends gjaldeyris og laga- og reglusetningu.

Gjaldeyriseftirlit Seðlabanka Íslands var formlega sett á fót í september 2009. Það var lagt niður sem sérstakt svið innan Seðlabankans í byrjun maí 2019 og verkefni þess flutt til fjármálastöðugleikasviðs og lögfræðiráðgjafar bankans.

Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf. (ESÍ)

Í kjölfar falls fjármála fyrirtækja á Íslandi haustið 2008 varð Seðlabanki Íslands stór kröfuhafi í bú innlendra fjármála fyrirtækja. Hluti þessara krafna var færður til ríkissjóðs í árslok 2008, en Seðlabankinn hafði umsýslu með þeim. Kröfurnar voru svo færðar til Seðlabankans á ný á fyrri hluta ársins 2010.

Í lok árs 2009 var stofnað sérstakt félag í eigu Seðlabankans, Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf. (ESÍ), og voru ofangreindar kröfur fluttar í það félag.

Eignasafni Seðlabanka Íslands ehf. var slitið og félagið afskráð hinn 13. mars 2019. Í kjölfarið var einnig tveimur dótturfélögum ESÍ slitið. SPB ehf. var slitið og félagið afskráð hinn 19. mars 2019 og Hildu ehf. var slitið og félagið afskráð hinn 16. maí 2019.

Við stofnun ESÍ í árslok 2009 var efnahagsreikningur félagsins um 491 ma.kr. Seðlabanki Íslands fjármagnaði félagið að fullu og eigið fé þess var 1 m.kr. Við slit félagsins hafði það greitt Seðlabankanum og ríkissjóði ríflega 652 ma.kr.

Úrvinnslu nokkurra eigna er enn ólokið og er andvirði þeirra metið um tveir milljarðar króna.

Greiðsluveitan ehf.

Greiðsluveitan ehf. er félag í eigu Seðlabanka Íslands. Meginhlutverk félagsins er að starfrækja grunnkerfi greiðslumiðlunar ásamt tengdri þjónustu í samræmi við gildandi lög og reglur á hverjum tíma. Greiðsluveitan hefur einnig með höndum tiltekna þætti í rekstri milli-bankakerfa, þ.e. stórgreiðslu- og jöfnunarkerfanna.

Menningarstyrkur tengdur nafni Jóhannesar Nordals

Úthlutun menningarstyrks sem tengdur er nafni Jóhannesar Nordals, fyrrverandi seðlabankastjóra, fór fram hinn 23. maí 2019 en það var í áttunda sinn sem styrkurinn var veittur. Umsóknir um styrkinn voru 30 en tvö verkefni hlutu styrkinn að þessu sinni.

Bryndís Björgvinsdóttir og Birna Geirfinnsdóttir hlutu 2 m.kr. styrk til vinnslu bókar um feril, viðhorf og verk Kristínar Þorkelsdóttur myndlistarmanns og grafíks hönnuðar og er bókin unnin í samráði við Kristínu. Bókin verður heildræn samantekt á verkum Kristínar en hún hannaði meðal annars íslensku peningaseðlana sem nú eru í umferð.

Pálína Jónsdóttir hlaut 1 m.kr. styrk til að vinna að nýrri leikgerð á leikverki Jóhanns Sigurjónssonar, Galdra-Lofti, en í ár eru liðin 100 ár frá andláti skáldsins. Pálína mun aðlaga verkið í ljósi hugmynda um þekkingarleit og ódauðleika sem voru Jóhanni hagleikin og bera saman við framfarahugmyndir á 21. öldinni.

Í úthlutunarnefnd menningarstyrksins sitja Hildur Traustadóttir formaður, varafulltrúi í bankaráði Seðlabanka Íslands, Ásta Magnúsdóttir, ráðuneytisstjóri í mennta- og menningarmálaráðuneyti, og Guðrún Nordal, forstöðumaður Stofnunar Árna Magnússonar í íslenskum fræðum.

VIII Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið

Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands

Samkvæmt rekstrarreikningi var hagnaður af rekstri Seðlabanka Íslands á árinu 2019 að fjárhæð 22.444 m.kr. en til samanburðar var 35.247 m.kr. hagnaður árið 2018. Að gengismun og reiknuðu endurmati undanskildu var 12.697 m.kr. tap af rekstri Seðlabankans á árinu 2019 en 16.605 m.kr. tap á árinu 2018. Hér til hliðar er tafla sem sýnir breytingu á helstu flokkum rekstrarreiknings bankans.

Afkoma bankans var jákvæð sem að mestu leyti má rekja til gengismunar og markaðsmunar. Hrein vaxtagjöld námu um 9.190 m.kr. á árinu 2019 en voru um 13.343 m.kr. á árinu 2018 sem er um 31% lækkun. Vaxtatekjur af innlendum eignum minnkuðu um 1.434 m.kr. á milli ára en vaxtatekjur erlendra eigna hækkuðu um 1.531 m.kr. Vaxtagjöld af innlendum lausum og bundnum innstæðum drógust saman um 4.235 m.kr. á milli ára.

Gengishagnaður á árinu 2019 nam alls 28.479 m.kr. sem rekja má til stórs gjaldeyrisforða bankans, en til samanburðar nam gengishagnaður á árinu 2018 alls 54.757 m.kr. Gengi krónunnar lækkaði um 3,1% frá upphafi til loka ársins miðað við gengisvísitölu. Gagnvart evru lækkaði gengið um 1,95% og um 4,1% gagnvart Bandaríkjadal.

Verðendurmat eigna nam 6.661 m.kr. til tekna á árinu 2019 samanborið við 2.905 m.kr. gjöld á árinu 2018. Rekstrartekjur minnkuðu um 26% milli ára sem rekja má til Greiðsluveitunnar ehf. sem er félag í eigu bankans. Rekstrargjöld bankans hækkuðu um 19 m.kr. milli ára. Laun og launatengd gjöld hækkuðu um 2,3% milli ára en annar rekstrarkostnaður jókst um 11% milli ára sem rekja má til kostnaðar vegna sameiningar við Fjármálaeftirlitið sem tók gildi 1. janúar 2020.

Seðlabanki Íslands er undanþeginn tekjuskatti en félög í eigu hans greiða tekjuskatt. Eignasafni Seðlabanka Íslands ehf. var slitið í lok febrúar 2019.

Eignir bankans námu alls 839.658 m.kr. í árslok 2019 en voru 754.637 m.kr. í lok ársins 2018. Erlendar eignir hækkuðu á árinu um 85.655 m.kr. Eigið fé bankans nam 81.982 m.kr. í árslok 2019 og eiginfjárhlutfall bankans var 9,8% samanborið við 7,7% í árslok 2018. Í árslok 2019 námu erlendar eignir bankans um 98% af heildareignum.

Ársreikningur bankans er birtur aftar í skýrslunni auk skýringa á einstökum liðum.

Afkomuhorfur og eiginfjármarkmið

Samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands skal bankinn búa yfir fjárhagslegum styrk sem gerir honum kleift að rækja lögbundið hlutverk sitt. Liður í þessu er að bankinn skal ákveða á hverju ári eiginfjármarkmið sem endurspeglar þörf hans fyrir eigið fé og vaxtaberandi eignir. Eiginfjármarkmiðið tekur mið af rekstrarkostnaði bankans og þeirri áhættu og óvissu sem bankinn stendur frammi fyrir á hverjum tíma. Ákvörðun um eiginfjármarkmið er staðfest af bankaráði.

Tafla VIII-1 Helstu liðir rekstrarreiknings

(Tölur í milljónum kr.)	2019	2018	Breyting
Afkoma ársins	22.444	35.247	(12.803)
Breytingar greinast þannig:			
Hrein vaxtagjöld	(9.190)	(13.343)	4.153
Aðrar tekjur	540	730	(190)
Markaðsmunur	6.661	(2.905)	9.566
Rekstrargjöld	(4.235)	(4.216)	(19)
Áhrif félaga utan samstæðu	209	279	(71)
Gengismunur	28.479	54.757	(26.277)
Tekjuskattur	(20)	(54)	34

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Tafla VIII-2 Helstu liðir efnahagsreiknings

(Tölur í milljónum kr.)	2019	2018	Breyting
Eigið fé:	81.982	58.335	23.647
Breytingar greinast þannig:			
Eignir:			
Gulleign	11.720	9.576	2.144
Erlendar eignir	798.800	715.699	83.101
Gjaldeyrisstaða við AGS	11.723	11.314	409
Innlendar fjáreignir	6.049	6.095	(46)
Varanl. rekstrarfjármunir	8.558	7.187	1.371
Aðrar eignir	2.808	4.766	(1.958)
Skuldir:			
Seðlar og mynt	74.734	72.773	1.961
Erlendar skuldir	7.517	24.358	(16.841)
Mótvirði við AGS	18.843	18.186	657
Innstæður fjármála- stofnana	74.771	80.661	(5.890)
Aðrar innstæður	281.497	267.911	13.587
Innlendar fjárskuldir	299.407	231.622	67.785
Aðrar skuldir	906	793	114
Eigið fé bankans	81.982	58.335	23.647

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Á síðasta ári var eiginfjármarkmið ákveðið 150 ma.kr. Eigið fé í árslok 2019 var nokkru lægra eða 82 ma.kr. samanborið við 58 ma. kr. í árslok 2018. Þrátt fyrir það kallaði bankinn ekki inn eigið fé frá ríkissjóði á síðasta ári, en lagaheimild er fyrir innköllun á allt að 57,2 ma.kr.

Fyrir þessu eru m.a. eftirfarandi ástæður: Í fyrsta lagi hefur afkoma bankans batnað til muna sl. ár og eigið fé því aukist. Það má rekja til lækkunar á gengi krónunnar, lækkunar meginvaxta Seðlabankans (vaxtamunar) og betri ávöxtunar gjaldeyrisforða. Í öðru lagi hefur mjög dregið úr hagvexti og nýlegt mat bankans gerir ráð fyrir að það taki efnahagslífið lengri tíma að rétta úr kútnum en fyrri áætlanir gerðu ráð fyrir. Horfur um afkomu bankans eru jafnan betri þegar verr árar vegna áhrifa hagsveiflunnar á vexti og gengi. Í þriðja lagi hefur skapast mikil óvissa í heimshagkerfinu vegna útbreiðslu Covid-19-veirunnar sem ekki sér fyrir endann á. Í fjórða lagi hefur bankinn möguleika á því að innleysa gengishagnað að fjárhæð 13 ma.kr. til að efla eigið fé bankans.

Niðurstöður sviðsmyndagreiningar á þróun afkomu og eigin fjár Seðlabankans á árunum 2020 til 2028 sýna í stórum dráttum betri afkomu en í fyrra og herra eigið fé þess vegna. Í ljósi þess þykir ekki ástæða til að breyta markmiði bankans um eigið fé sem ákveðið var á síðasta ári. Það hefur því verið ákveðið óbreytt, eða 150 ma.kr.

Árlega er tekin ákvörðun um ráðstöfun hagnaðar bankans samkvæmt aðferð sem innleidd var með lögum nr. 122/2014. Þannig er hagnaði bankans, eftir að gerðar hafa verið færslur í varasjóð, ráðstafað til ríkissjóðs svo fremi sem honum er ekki ráðstafað til að efla eigið fé bankans.

Mat á myntsláttuhagnaði Seðlabanka Íslands

Seðlabanki Íslands hefur einkarétt á að gefa út seðla og mynt á Íslandi. Þegar Seðlabankinn afhendir viðskiptabanka eða sparisjóði reiðufé, þ.e. seðla og mynt, þarf að greiða Seðlabankanum fyrir reiðuféð. Það er vanalega gert með því að viðskiptareikningur lánastofnunarinnar í Seðlabankanum er skuldfærður um þá fjárhæð sem er afhent. Þar með eykst svigrúm Seðlabankans til að fjármagna kaup á vaxtaberandi eignum um sömu fjárhæð. Þannig getur myndast hagnaður af peningaútgáfunni. Hægt er að mæla þennan „myntsláttuhagnað“ (e. seigniorage) með mismunandi hætti en tvær aðferðir eru taldar henta best til að meta þetta hér á landi.

Fyrri aðferðin felst í því að mæla aukningu á seðlum og mynt í umferð á einu ári sem myntsláttuhagnað þess árs. Myntsláttuhagnaður Seðlabankans á þennan mælikvarða var 0,11% af vergri landsframléiðslu á árinu 2019 eða um 3,4 ma.kr. en 0,16% að meðaltali á ári á tímabilinu 1995-2019.

Seinni mælikvarðinn á myntsláttuhagnaði er að horfa til vaxtatekna. Á þennan mælikvarða felst myntsláttuhagnaður í vaxtatekjum af eignum sem bankinn gæti keypt fyrir það fé sem hann fær frá lánastofnunum vegna kaupa þeirra á seðlum og mynt. Það var í árslok 2019 74,7 ma.kr. Þar sem engar tiltekna eignir eru eyrnamerkta sérstaklega í þessum tilgangi þarf að áætla þessar tekjur. Hér er það gert með því að miða við að bankinn hafi keypt fyrir seðla- og myntútgáfuna eignir sem bera áhættulausa skammtíma vexti, sem

nálgaðir eru með meginvöxtum Seðlabankans. Á þennan mælikvarða nam myntsláttuhagnaður Seðlabankans 0,09% af vergri landsframleiðslu á árinu 2019 eða um 2,7 ma.kr. og á árunum 1995-2019 hefur hann verið að meðaltali 0,11%. Þó verður að hafa í huga að þetta er tiltölulega gróf nálgun og ekki er tekið tillit til kostnaðar vegna seðla-prentunar, myntsláttu og búnaðar. Sá kostnaður var 1,8 m.kr. á árinu 2019, en hefur að jafnaði verið aðeins meiri eða sem nemur 0,008% af landsframleiðslu að meðaltali á tímabilinu 2009-2019.

Stjórn og starfslið

Bankaráð Seðlabanka Íslands

Í upphafi árs 2019 var bankaráð þannig skipað að formaður var Gylfi Magnússon. Aðrir aðalfulltrúar voru Þórunn Guðmundsdóttir, Bolli Héðinsson, Una María Óskarsdóttir, Sigurður Kári Kristjánsson, Jacqueline Clare Mallett og Frosti Sigurjónsson en varafulltrúar voru Þórlindur Kjartansson, Jóhanna Vigdís Guðmundsdóttir, Hildur Traustadóttir, Valgerður Sveinsdóttir, Kristín Thoroddsen, Ólafur Margeirsson og Bára Ármannsdóttir. Kjósa skal í ráðið eftir hverjar kosningar til Alþingis. Þær fóru fram haustið 2017 og var kosið í bankaráð 18. apríl 2018. Bankaráð hélt 19 fundi á árinu.

Yfirstjórn Seðlabanka Íslands og skipulag

Már Guðmundsson gegndi embætti seðlabankastjóra til 20. ágúst 2019, en hann var skipaður í annað sinn til fimm ára frá og með 20. ágúst 2014. Ásgeir Jónsson tók við embætti seðlabankastjóra 20. ágúst 2019, en hann var skipaður til fimm ára. Rannveig Sigurðardóttir gegndi embætti aðstoðarseðlabankastjóra á árinu, en hún var skipuð til fimm ára frá og með 1. júlí 2018. Í júlí 2019 voru samþykkt ný lög um Seðlabankann á Alþingi sem tóku gildi í ársbyrjun 2020. Frá þeim tíma fer bankinn með þau verkefni sem Fjármálaeftirlitinu eru falin í lögum og stjórnvaldsfyrirmælum og er Fjármálaeftirlitið hluti af Seðlabankanum. Í september 2019 flutti forsætisráðherra Rannveigu Sigurðardóttur aðstoðarseðlabankastjóra í starf varaseðlabankastjóra peningastefnu frá og með 1. janúar 2020 og fjármála- og efnahagsráðherra flutti Unni Gunnarsdóttur, forstjóra Fjármálaeftirlitsins, í starf varaseðlabankastjóra fjármálaeftirlits frá sama tíma. Þá skipaði forsætisráðherra Gunnar Jakobsson í embætti varaseðlabankastjóri fjármálastöðugleika undir lok ársins, en fól jafnframt Ásgeiri Jónssyni seðlabankastjóra að gegna störfum varaseðlabankastjóra fjármálastöðugleika til 1. mars 2020 þar sem Gunnar Jakobsson gat ekki hafið störf fyrir vegna fyrri skuldbindinga.

Starfsemi bankans skiptist á árinu 2019 í sex megin svið og fimm stoðsvið auk skrifstofu alþjóðasamskipta og seðlabankastjóra.

Alþjóðasamskipti og skrifstofa bankastjóra annaðist almennt skrifstofuhald fyrir bankastjóra, þjónustu við bankaráð, samskipti við stjórnarráð, Alþingi og aðrar innlendar stofnanir, hafði umsjón með kynningarstarfsemi og upplýsingamiðlun bankans, ritstjórn ársskýrslu og heimasíðu. Sviðið annaðist einnig erlend samskipti bankans, svo sem við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn, alþjóðleg matsfyrirtæki og aðrar erlendar stofnanir.

Hagfræði og peningastefna annaðist rannsóknir á sviði efnahags- og peningamála, gerði verðbólgu- og þjóðhagsspár, tók þátt í mótun stefnu í gengis- og peningamálum, greindi þróun innlendra og erlendra efnahags- og peningamála, þ.m.t. þjóðhagslega þætti fjármálastöðugleika, og hafði umsjón með útgáfu ýmissa rita bankans, þ.e. *Peningamála, Hagvísu, Working Papers, Efnahagsmála og Economy of Iceland*. Sviðið hafði einnig umsjón með ýmsum verkefnum í tengslum við störf peningastefnunefndar Seðlabankans. Hagfræði og peningastefna skiptist í tvær einingar: greiningar- og útgáfudeild og rannsókn- og spádeild.

Markaðsviðskipti og fjárstýring hafði umsjón með innlendum peninga- og gjaldeyrismarkaði og annaðist viðskipti við innlendar fjármálastofnanir. Sviðið sá um stýringu á efnahagsreikningi bankans, vörslu og ávöxtun gjaldeyrisforða ásamt umsjón með lánamálum ríkissjóðs, Ríkisábyrgðasjóði og endurlánum ríkissjóðs. Sviðið sá einnig um þau samskipti við erlendar fjármálastofnanir sem snúa að viðskiptum Seðlabankans og ríkissjóðs.

Hinn 26. september 2019 áttu sér stað breytingar á sviði markaðsviðskipta og fjárstýringar og sviði fjárhags. Breytingarnar fólu í sér að í stað þriggja deilda á sviði markaðsviðskipta og fjárstýringar, þ.e. markaðsviðskipta, fjárstýringar og lánamála ríkisins, voru settar upp tvær deildir; framlína og miðvinnsludeild, auk þess sem bakvinnsludeild sem var á fjárhagssviði fluttist til markaðsviðskipta og fjárstýringar. Þá var nafni sviðs markaðsviðskipta og fjárstýringar breytt í markaðsviðskipti (e. market operations).

Markmiðið með breytingunni var að skerpa á verkaskiptingu og auka öryggi varðandi viðskipti og feril þeirra frá framlínu til uppgjörðs í bakvinnslu. Slík aðgreining viðskipta frá eftirliti og uppgjöri á sér fjölmargar fyrirmyndir meðal seðlabanka og er til þess fallin að skapa tækifæri til betri nýtingar starfsfólks og aukinnar fjölbreytni en leiðir einnig til aukinnar sérhæfingar starfsmanna.

Verkefni gjaldeyriseftirlits var að fylgjast með að lögum um gjaldeyrismál og reglum, settum á grundvelli laganna, væri framfylgt, þ.á m. reglum um bindingu reiðufjár vegna nýs innstreymis erlends gjaldeyris, og einnig lögum um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum. Gjaldyriseftirlit fór með afgreiðslu beiðna um undanþágur frá lögum um gjaldeyrismál. Þá fór gjaldyriseftirlit einnig með rannsóknir á ætluðum brotum á lögnum. Gjaldyriseftirlit var lagt niður sem svið í maí 2019 og verkefni þess færð til fjármálastöðugleika og lögfræðiráðgjafar.

Gagnasöfnun og upplýsingavinnsla annaðist öflun, skráningu og úrvinnslu tölfraðilegra gagna sem Seðlabankinn safnar vegna starfsemi sinnar og vegna opinberrar hagskýrslugerðar. Bankinn safnar skipulega upplýsingum um innlendan lánamarkað, greiðslujöfnuð við útlönd og erlenda stöðu þjóðarbúsins. Upplýsingar þessar leggja grunn að mati bankans á mikilvægum þáttum peningamála og reglulegri birtingu tölulegra gagna í ritum bankans og á vefsíðu hans. Seðlabankinn birtir tölulegar upplýsingar sínar í Hagtölum Seðlabankans á heimasíðu sinni. Sviðið skiptist í þrjár einingar, þ.e. fjármálafyrirtæki, greiðslujöfnuð og fjármálareikninga og -markaði.

Fjármálastöðugleiki annaðist greiningu á áhættu í fjármála-kerfinu, setti lánastofnunum lausafjár- og gjaldeyrisfjafnaðarreglur, annaðist eftirlit og tók þátt í mótun varúðarreglna fyrir fjármálakerfið. Þá annaðist sviðið eftirlit með lögum um gjaldeyrimál, lögum um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum og reglum settum á grundvelli þeirra. Sviðið fylgdist með stöðu lána-stofnana, heimila og fyrirtækja, gjaldeyrisflæði til og frá landinu og ytri stöðu þjóðarbúsins. Sviðið hafði umsjón með útgáfu bankans á ritinu *Fjármálastöðugleiki* og undirbjó fundi kerfisáhættunefndar.

Fjármálainnviðir höfðu með höndum yfirsýn og eftirlit með kerfislega mikilvægum fjármálainnviðum með öryggi, skilvirkni og hagkvæmni að leiðarljósi. Þá annaðist sviðið rekstur millibankakerfa, útgáfu og umsýslu seðla og myntar og rekstur fjárhirslna. Sviðið hafði jafnframt umsjón með útgáfu ritsins *Fjármálainnviðir*. Auk þess heyrði undir sviðið félag í eigu Seðlabankans, Greiðsluveitan ehf., sem starf-rækir greiðslukerfi og önnur þjónustukerfi tengd greiðslumiðlun.

Stoðsviðin voru fimm: Rekstur, upplýsingatækni, fjárhagur, lög-fræðiráðgjöf og mannauður.

Rekstrarsvið sinnti verkefnum við innri rekstur og þjónustu Seðla-bankans. Meðal þess var að annast rekstur og umsýslu eigna bankans, sjá um og bera ábyrgð á öryggismálum bankans, annast innkaup fyrir öll svið, fara með kostnaðar- og útgjaldaeftirlit, þ.m.t. gerð rekstrará-ætlana, annast matar- og veitingaþjónustu, tryggja kerfisbundna stjórnun skjala innan bankans í samræmi við lög um opinber skjala-söfn og rekstur og bóka-, seðla- og myntsafns. Sviðið skiptist í fjórar þjónustueiningar, eignaumsjón og þjónustu, innri upplýsingaþjónustu, matar- og veitingaþjónustu og rekstrar- og skrifstofuþjónustu.

Upplýsingatækni hafði umsjón með og bar ábyrgð á þróun, upp-byggingu og rekstri upplýsingakerfa Seðlabankans. Einnig fór fram á sviðinu þverfagleg vinna við greiningu og vinnslu verkferla og skipulag upplýsinga er varðar stjórnskipulag bankans. Sviðið skiptist í fjórar þjónustueiningar, þ.e. kerfisstjórnun, gagnagrunnsstjórnun, hugbún-aðarþróun og viðskiptagreind.

Mannauður bar ábyrgð á þróun og eftirfylgni mannauðsstefnu bankans. Helstu verkefni mannauðs eru utanumhald um nýráðningar, starfslok, fræðslumál, starfsþróun, starfsánægjukannanir og aðrar greiningar, frammistöðumat og endurgjafarsamtöl, launaákvarðanir, heilsu og vellíðan starfsfólks og jafnréttismál.

Fjárhagur hafði umsjón með fjárhagsupplýsingum bankans og félaga í eigu hans ásamt því að sjá um bókhald sjóðs Þjóðhátíðargjafar Norðmanna og Grænlandssjóðs sem eru í vörslu bankans. Sviðið sá um umsýslu erlendra og innlendra lána ríkissjóðs og Seðlabankans. Þá annaðist sviðið erlenda greiðslumiðlun með SWIFT-kerfi bankans og hafði umsjón með innlendum og erlendum greiðslum fyrir bankann, ríkissjóð og ríkisfyrirtæki. Einnig sá sviðið um vörslu verðbréfa og upp-gjör verðbréfaviðskipta. Starfsemi sviðsins skiptist framan af árinu í tvær deildir, reikningshald og bakvinnslu, en sú síðartalda var flutt á svið markaðsviðskipta í september.

Lögfræðiráðgjöf veitti bankastjóra, sviðum og deildum bankans lögfræðiráðgjöf um málefni sem snerta hlutverk bankans og starfsemi

hans. Ráðgjöfin tók þátt í undirbúningi laga og reglna og gerð lögfræðiálita, annaðist margvíslega samningagerð fyrir hönd bankans, frágang löggerninga og lánasamninga.

Innri endurskoðandi starfaði samkvæmt ákvæðum c-liðar 28. greinar laga um Seðlabanka Íslands, nr. 36/2001, undir umsjón bankaráðs og er ábyrgur gagnvart því. Innri endurskoðun er starfsemi sem veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf fyrir Seðlabankann og félög í eigu hans og leggur mat á virkni áhættustýringar og stjórnarháttá með kerfisbundnum vinnubrögðum.

Ný lög um Seðlabanka Íslands

Í byrjun árs 2020 tóku gildi ný lög um Seðlabanka Íslands. Samkvæmt þeim eru lögbundin markmið Seðlabankans að stuðla að stöðugu verðlagi, fjármálastöðugleika og traustri og öruggri fjármálastarfsemi. Þá skal bankinn sinna viðfangsefnum sem samrýmast hlutverki hans sem seðlabanka, svo sem að varðveita gjaldeyrisforða og stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslumiðlun í landinu og við útlönd.

Helsta breytingin með nýju lögunum var að Fjármálaeftirlitið var sameinað Seðlabankanum í einni stofnun, Seðlabanka Íslands. Sameiningin hafði það að leiðarljósi að uppfylla markmið laganna um aukna skilvirkni og skýrleika ábyrgðar og bættu stjórnarsýslu við ákvarðanatöku, nýtingu upplýsinga og möguleika á auknum gæðum greiningar og yfirsýnar. Breytingar urðu m.a. á fyrirkomulagi yfirstjórnar og ákvarðanatöku í bankanum.

Meginbreytingar á stjórnskipulagi bankans eru að þrjár nefndir taka nú ákvarðanir um beitingu valdheimilda/stjórnþækja Seðlabankans varðandi peningastefnu, fjármálastöðugleika (þjóðhagsvarúð) og fjármálaeftirlit. Óbreytt er að seðlabankastjóri stýrir og ber ábyrgð á starfsemi Seðlabanka Íslands og fer með ákvörðunarvald í öllum málefnum bankans sem ekki eru falin öðrum með lögum. Þrjár varaseðlabankastjórar leiða nú málefni bankans á þeim sviðum sem þeir eru skipaðir til að leiða og bera um leið ábyrgð á undirbúningi vinnu fyrir lögskipaðar nefndir bankans, sitja í nefndum og taka sameiginlegar ákvarðanir með seðlabankastjóra eftir því sem nánar er kveðið á um í lögunum. Einn varaseðlabankastjórinn leiðir málefni sem varða peningastefnu, annar málefni sem varða fjármálastöðugleika og sá þriðji málefni sem varða fjármálaeftirlit.

Vegna breytinganna á stjórnskipulagi Seðlabankans og með hliðsjón af markmiðum laganna og sameiningarinnar var nauðsynlegt að breyta skipulagi bankans og setja upp nýtt skipurit sem endurspeglar hina nýju skipan. Ekki er gert ráð fyrir að skipuritið endurspegli að fullu verkaskiptingu hinna lögskipuðu nefnda. Verkefni sem unnin eru í tengslum við undirbúning ákvarðana nefndanna verða eðli máls samkvæmt helst unnin á sviðum sem hafa með viðfangsefni nefndanna að gera en geta eftir atvikum verið unnin í öðrum starfseiningum bankans eftir því sem við á. Miðað er við að skipulag bankans geti tekið breytingum í samræmi við reynslu af starfsemi hans og þróun á fjármálamarkaði. Telja verður að slíkt fyrirkomulag sé jafnframt til þess fallið að byggja undir meginmarkmið laganna um skilvirka umgjörð og að tryggja nauðsynlegt upplýsingaflæði. Starfrækt verður miðlægt skrifstofa bankastjóra sem hefur yfirsýn yfir málefni bankans og styður við störf nefndanna þriggja.

Starfsmannamál

Í lok árs 2019 voru starfsmenn Seðlabankans 173 auk tveggja í hlutastarfi við ræstingar og tveggja í hlutastarfi á öðrum sviðum innan bankans, samtals 177 starfsmenn.

Á árinu voru 18 starfsmenn ráðnir til starfa en 16 létu af störfum. Sumarstarfsmenn á árinu 2019 voru 10. Kynjahlutfall hélst nokkuð óbreytt milli ára. Í upphafi árs voru 92 karlar og 89 konur. Í lok árs voru 89 karlar og 84 konur. Hlutfall háskólamenntaðra starfsmanna var 86% í árslok. Þá störfuðu 6 karlar og 5 konur sem framkvæmdastjórnar hjá bankanum og í hópi aðstoðarframkvæmdastjóra og forstöðumanna voru 11 karlar og 7 konur. Meðal næstráðenda í bankanum var hlutfall karla því 59% og kvenna 41%. Í árslok voru 12 starfsmenn, 6 karlar og 6 konur, hjá Greiðsluveitunni ehf., félags í eigu Seðlabanka Íslands.

Seðlabanki Íslands hlaut í upphafi ársins formlega jafnlaunavottun, en það er vottun um að Seðlabankinn starfræki launakerfi sem stenst kröfur jafnlaunastaðalsins ÍST 85:2012. Jafnlaunagreining sem gerð var í bankanum á árinu leiddi í ljós að enginn óútskýrður launamunur var þá á milli kynjanna.

Tafla VIII-3 Fjöldi starfsmanna eftir sviðum

Svið	Fjöldi
Alþjóðasamskipti og skrifstofa bankastjóra	10
Bankastjórnar	2
Fjárhagur	8
Fjármálainviðir	13
Fjármálastöðugleiki	21
Gagnasöfnun og upplýsingavinnsla	16
Hagfræði og peningastefna	24
Innri endurskoðun	1
Lögfræðiráðgjöf	6
Mannauður	4
Markaðsviðskipti	29
Rekstur	20
Upplýsingatækni	16
Ræstingar og önnur hlutastörf	7
Samtals	177

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Bankaráð Seðlabanka Íslands eins og það var skipað í árslok 2019 ásamt seðlabankastjóra og ritara ráðsins. Sitjandi frá vinstri eru Ásgeir Jónsson seðlabankastjóri, Gylfi Magnússon formaður og Þórunn Guðmundsdóttir. Standandi frá vinstri eru Stefán Jóhann Stefánsson ritari, Frosti Sigurjónsson, Jacqueline Clare Mallett, Sigurður Kári Kristjánsson, Una María Óskarsdóttir og Bolli Héðinsson.

Stjórn Seðlabanka Íslands 31. desember 2019

Bankaráð

Aðalmenn

Gylfi Magnússon formaður
Þórunn Guðmundsdóttir varaformaður
Bolli Héðinsson
Una María Óskarsdóttir
Sigurður Kári Kristjánsson
Jacqueline Clare Mallett
Frosti Sigurjónsson

Varamenn

Þórlindur Kjartansson
Jóhanna Vígdís Guðmundsdóttir
Hildur Traustadóttir
Valgerður Sveinsdóttir
Kristín Thoroddsen
Ólafur Margeirsson
Bára Valdís Ármannsdóttir

Seðlabankastjóri

Ásgeir Jónsson

Aðstoðarseðlabankastjóri

Rannveig Sigurðardóttir

Yfirmenn

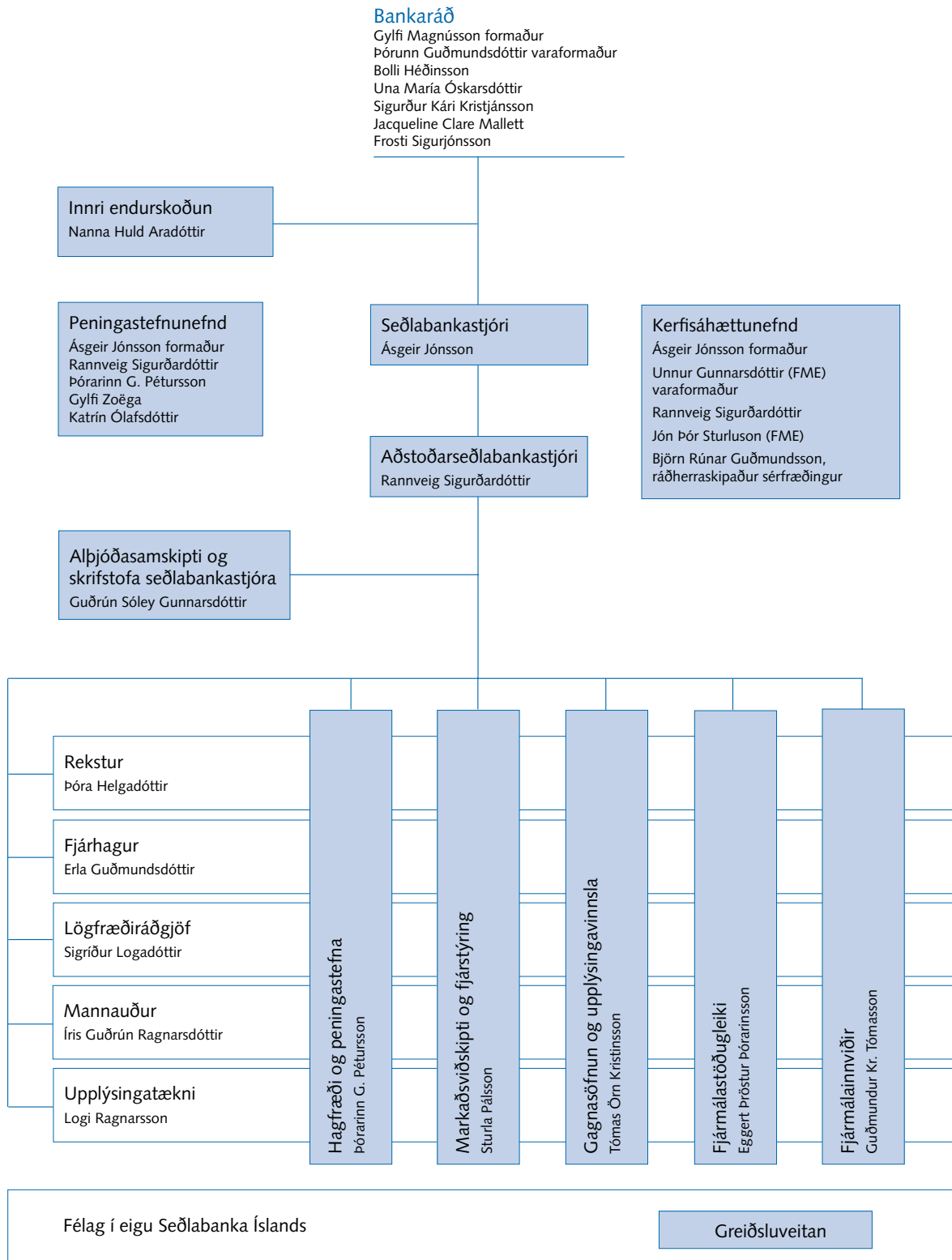
Alþjóðasamskipti og skrifstofa bankastjóra:	Guðrún S. Gunnarsdóttir framkvæmdastjóri
Fjárhagur:	Erla Guðmundsdóttir framkvæmdastjóri
Fjármálainnviðir:	Guðmundur Kr. Tómasson framkvæmdastjóri
Fjármálastöðugleiki:	Haukur C. Benediktsson framkvæmdastjóri
Gagnasöfnun og upplýsingavinnsla:	Tómas Örn Kristinsson framkvæmdastjóri
Hagfræði og peningastefna:	Þórarinn G. Pétursson aðalhogfræðingur
Lögfræðiráðgjöf:	Sigríður Logadóttir aðalögfræðingur
Mannauður:	Íris Guðrún Ragnarsdóttir mannauðsstjóri
Markaðsviðskipti og fjárstýring:	Sturla Pálsson framkvæmdastjóri
Rekstur:	Þóra Helgadóttir framkvæmdastjóri
Upplýsingatækni:	Logi Ragnarsson framkvæmdastjóri
Innri endurskoðandi:	Nanna Huld Aradóttir

Félög í eigu Seðlabanka Íslands

Greiðsluveitan ehf.:

Vígdís Ósk Helgadóttir, starfandi framkvæmdastjóri

Skipurit Seðlabanka Íslands

SAMSTÆÐUÁRSREIKNINGUR 2019

Áritun óháðs endurskoðanda

Til bankaráðs og bankastjóra Seðlabanka Íslands

Áritun um endurskoðun samstæðuársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað samstæðuársreikning Seðlabanka Íslands („samstæðan“) fyrir árið 2019. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymisyfirlit, yfirlit um breytingar á eigin fé, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2019 og afkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og lög um Seðlabanka Íslands.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð samstæðunni í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur, International Ethics Standards Board for Accountants Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) og siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum uppfyllt aðrar siðferðisskyldur okkar í samræmi við þær reglur og IESBA Code. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Ársreikningur Seðlabanka Íslands 31. desember 2018 var endurskoðaður af öðrum endurskoðanda. Áritunin er dagsett 28. mars 2019 og er án fyrirvara.

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu

Bankaráð og seðlabankastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru ársskýrsla að undanskildum samstæðuársreikningi og áritun okkar á hann. Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum ber okkur að lesa aðrar upplýsingar í ársskýrslu þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða aðra þekkingu sem við höfum aflað okkur við endurskoðunina eða virðast verulega rangar. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Ársskýrslan liggur ekki fyrir við áritun okkar á samstæðuársreikninginn en við munum fá hana afhenta til yfirferðar áður en hún verður gefin út.

Ábyrgð bankaráðs og seðlabankastjóra á samstæðuársreikningnum

Bankaráð og seðlabankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og lög um Seðlabanka Íslands, og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram samstæðuársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber bankaráði og seðlabankastjóra að leggja mat á rekstrarhæfi samstæðunnar og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa samstæðuna upp eða hætta starfsemi hennar, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Bankaráð og seðlabankastjóri skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort samstæðuársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka

og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur samstæðuársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun bankaráðs og seðlabankastjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi samstæðunnar. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert samstæðuna órekstrarhæfa.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald samstæðuársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.
- Öflum nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna varðandi fjárhagslegar upplýsingar eininga innan samstæðunnar til að geta gefið álit á samstæðuársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, eftirliti og framkvæmd endurskoðunar samstæðunnar og berum óskipta ábyrgð á áritun okkar.

Við upplýsum bankaráð meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Reykjavík, 11. mars 2020

KPMG ehf.

Hrafnhildur Helgadóttir

Staðfesting yfirstjórnar Seðlabanka Íslands

Bankaráð og bankastjóri Seðlabanka Íslands staðfesta hér með ársreikning bankans fyrir árið 2019 með undirritun sinni. Frosti Sigurjónsson gerir þó þann fyrirvara að hann telur að ekki eigi að færa seðla og mynt til skuldar í efnahagsreikningi.

Reykjavík, 11. mars 2020

Áritun bankaráðs

*Pórunn Guðmundsdóttir
Sigurður Kári Kristjánsson
Frosti Sigurjónsson*

*Gylfi Magnússon
formaður*

*Bolli Héðinsson
Una María Óskarsdóttir
Jacqueline Clare Mallett*

Áritun seðlabankastjóra

Ásgeir Jónsson

Staðfesting forsætisráðherra

Með skírskotun til yfirlýsingar endurskoðenda, bankaráðs og seðlabankastjóra staðfestist reikningurinn hér með.

Reykjavík, 25. mars 2020

Katrín Jakobsdóttir

Rekstrarreikningur 2019

	Skýringar	2019	2018
Vaxtatekjur			
Vaxtatekjur af innlendum eignum		367.770	1.801.885
Vaxtatekjur af erlendum eignum		9.098.747	7.567.820
	1	<u>9.466.517</u>	<u>9.369.705</u>
Vaxtagjöld			
Vaxtagjöld af innlendum skuldum		(18.047.525)	(22.336.393)
Vaxtagjöld af erlendum skuldum		(609.370)	(376.532)
	2	<u>(18.656.896)</u>	<u>(22.712.925)</u>
		Hrein vaxtagjöld	(9.190.378)
			(13.343.220)
Rekstrartekjur			
Þjónustutekjur	3	1.009.378	1.237.226
Þjónustugjöld	4	(513.087)	(556.609)
Seðlar úr umferð		0	435
Tekjur af hlutafjáreign	5	45.550	37.750
Verðbreytingar eigna	6	6.661.396	(2.905.087)
Gengishagnaður (tap) af gjaldeyrisviðskiptum	7	(1.846)	10.849
		<u>7.201.391</u>	<u>(2.175.436)</u>
		Afkoma fyrir rekstrargjöld	(1.988.987)
			(15.518.656)
Rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld	8	(2.924.664)	(2.858.824)
Annar rekstrarkostnaður	9	(1.145.835)	(1.032.266)
Kostnaður af seðlum og mynt	11	(1.816)	(166.197)
Afskriftir fastafjármuna	23	(162.736)	(155.967)
Virðisrýrnun krafna	12	0	(2.657)
		<u>(4.235.051)</u>	<u>(4.215.911)</u>
Áhrif hlutdeildarféлага utan samstæðu	25	208.606	279.450
		Rekstrartap fyrir skatta og gengismun	(6.015.432)
			(19.455.116)
Tekjuskattur	14	(20.347)	(54.244)
		Tap án gengismunar	(6.035.779)
			(19.509.359)
Gengismunur	13	28.479.396	54.756.631
		Hagnaður ársins	22.443.617
		<u>22.443.617</u>	<u>35.247.271</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

Eignir	Skýringar	2019	2018
Gulleign	16	11.720.136	9.576.083
Erlendar eignir	17-20	798.800.408	715.699.022
Gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	21	11.723.347	11.313.923
Innlendar fjáreignir	22	6.048.724	6.095.001
Varanlegir rekstrarfjármunir	23	8.557.809	7.187.175
Aðrar eignir	25	2.807.761	4.765.995
Eignir		<u>839.658.186</u>	<u>754.637.199</u>
Eigið fé og skuldir			
Stofnfé		89.763.819	88.796.492
Óinnkallað stofnfé	34	(58.262.819)	(57.295.492)
Varasjóður	15	55.126.282	42.255.199
Endurmat fasteigna og lausafjármuna		7.540.925	6.411.632
Bundnar hlutdeildartekjur	35	251.966	4.244.046
Annað eigið fé (neikvætt)		(12.438.272)	(26.077.233)
Eigið fé	36	<u>81.981.902</u>	<u>58.334.644</u>
Seðlar og mynt	27	74.734.419	72.773.138
Erlendar skuldir	28	7.517.165	24.357.812
Mótvirði við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	21	18.842.995	18.185.675
Innstæður fjármálastofnana	29	74.771.301	80.661.135
Aðrar innstæður	30	281.497.157	267.910.508
Innlendar fjárskuldir	31	299.406.811	231.621.612
Lífeyrisskuldbinding	32	174.487	193.522
Aðrar skuldir	33	731.949	599.154
Skuldir		<u>757.676.284</u>	<u>696.302.556</u>
Eigið fé og skuldir		<u>839.658.186</u>	<u>754.637.199</u>

Yfirlit um sjóðstreymi 2019

Rekstrarhreyfingar	Skýringar	2019	2018
Innheimtar vaxtatekjur		11.246.831	10.775.498
Greidd vaxtagjöld		(18.914.962)	(22.999.607)
		(7.668.132)	(12.224.108)
Innheimtar þjónustutekjur		980.169	1.466.156
Greidd þjónustugjöld		(529.433)	(886.924)
Innborgaður arður af hlutafjäreign	5	45.550	37.750
		(7.171.845)	(11.607.126)
Greidd rekstrargjöld		(4.010.678)	(3.785.477)
Handbært fé til rekstrar án skatta		(11.182.522)	(15.392.603)
Greiddur tekjuskattur	33	(54.923)	(67.426)
Handbært fé til rekstrar		(11.237.445)	(15.460.029)
Fjárfestingarhreyfingar			
Keyptir rekstrarfjármunir		(267.128)	(264.945)
Seld ríkisbréf		0	52.457.991
Hækkun krafna		(1.343.904)	(250.817)
Seld verðbréf		146.573	0
Innheimtar afborganir af verðbréfum		160.195	4.256.837
Keypt verðbréf í gjaldeyrisforða	19	(114.825.299)	(213.272.770)
Seld verðbréf í gjaldeyrisforða		150.384.547	229.163.626
Eignahlutur kaup	25	(757.789)	0
Sérstök dráttarréttindi við AGS		274	0
Arðgreiðsla félaga utan samstæðu	25	4.282.055	3.900.000
		37.779.525	75.989.921
Fjármögnunarahreyfingar			
Seðlar og mynt		1.961.281	4.765.744
Innstæðubríf		4.113.588	(366.232)
Bundin innlán		47.000.000	(90.650.000)
Gjaldeyrisinnstæður		34.917.961	5.137.348
Innstæður innlánsstofnana		(15.295.544)	(7.229.151)
Innstæður annarra aðila		14.896.823	(12.057.852)
Innstæður ríkissjóðs		(25.778.277)	29.214.569
Innstæður félaga utan samstæðu		(175.651)	(1.270.075)
Bindiskylda		317.175	20.532.650
Skammtímaskuldir		69.949	0
		62.027.305	(51.922.998)
Breyting á handbæru fé			
Hækkun á erlendum bankainnstæðum		88.569.385	8.606.894
Gengismunur erlendra bankainnstæðna		2.493.526	13.755.916
Erlendar bankainnstæður í ársbyrjun		119.094.789	96.731.979
Erlendar bankainnstæður í árslok	17	210.157.700	119.094.789

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

Yfirlit um breytingar á eigin fé 2019

Skýringar	Stofnfé	Óinnkallað stofnfé	Vara-sjóður	Endurmat fasteigna	Þýðingar-munur	Bundnar hlutdeildar-tekjur	Annað eigið fé (neikvætt)	Eigið fé samtals
36								
Eigið fé 1. janúar 2018	86.911.446	(55.410.446)	0	5.589.826	(8.359)	8.097.639	(22.978.007)	22.202.098
Verðbætur á óinnkölluðu stofnfé	1.885.047	(1.885.047)				(4.350.000)	4.350.000	0
Greiddur bundinn arður						496.408	(7.504.335)	35.247.271
Hagnaður ársins 2018			42.255.199	885.274	8.359		(8.359)	885.274
Endurmat fasteigna				(63.469)			63.469	0
Þýðingarmunur								0
Afskrift endurmetinna eigna 2018								0
Eigið fé 31. desember 2018	88.796.492	(57.295.492)	42.255.199	6.411.632	0	4.244.046	(26.077.233)	58.334.644
Eigið fé 1. janúar 2019	88.796.492	(57.295.492)	42.255.199	6.411.632	0	4.244.046	(26.077.233)	58.334.644
Verðbætur á óinnkölluðu stofnfé	967.326	(967.326)				(4.282.055)	4.282.055	0
Greiddur bundinn arður						289.975	9.282.558	22.443.617
Hagnaður ársins 2019			12.871.084	1.203.641			74.348	1.203.641
Endurmat fasteigna				(74.348)				0
Afskrift endurmetinna eigna 2019								0
Eigið fé 31. desember 2019	89.763.819	(58.262.819)	55.126.282	7.540.925	0	251.966	(12.438.272)	81.981.902

Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

- Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006, ákvæði laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, og reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands.
- Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, veita upplýsingar í skýringum um tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti.
- Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.
- Ársreikningurinn byggist á kostnaðarverðsreikningsskilum að undanskildum fjáreignum sem flokkaðar eru sem veltufjáreignir og eru metnar á gangvirði. Fasteignir eru færðar á gangvirði.
- Ársreikningur samstæðunnar tekur til ársreikninga Seðlabanka Íslands og félaga í eigu bankans („dótturfélög" skv. reikningsskila-reglum).
- Meðal markmiða samstæðureikningsskilanna er að birta einungis tekjur, gjöld, eignir og skuldir samstæðunnar út á við og er því viðskiptum innan hennar eytt út við gerð reikningsskilanna. Ef við á eru gerðar leiðréttingar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma þau við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.
- Dóttur- og hlutdeildarfélög eru félög þar sem Seðlabankinn fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar bankinn hefur vald til ákvarðanatöku um fjármál og rekstur félagsins. Eignarhlutar í þeim eru færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð og eru eignarhlutar í hlutdeildarfélögum færðir á kostnaðarverði að teknu tilliti til hlutdeildar í rekstri og virðisrýrnunar einstakrar fjárfestingar. Tap félaganna umfram hlutdeild er aðeins gjaldfært hafi félögin gengist í ábyrgð eða stofnað til skuldbindinga fyrir þeirra hönd.
- Tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið hvort sem innheimta hefur farið fram eða ekki. Hið sama á við um gjöld, þau eru færð þegar til þeirra er stofnað hvort sem þau voru greidd eða ekki. Í rekstrarreikning færast ennfremur matsbreytingar af verðbréfum hvort sem þær eru innleystar eða óinnleystar.
- Kostnaður af útgáfu seðla og myntar er færður til gjalda þegar hann fellur til.
- Seðlar og mynt í umferð eru skráð á nafnvirði.

Grundvöllur reikningsskilanna

Mat og ákvarðanir

Samstæða

Eignarhlutir í dóttur- og hlutdeildarfélögum

Skráning tekna og gjalda

Seðlar og mynt

Erlendir gjaldmiðlar

- Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við miðgengi í árslok 2019. Tekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

	Meðalgengi ársins		Gengi í lok árs	
	2019	2018	2019	2018
Evra (EUR)	137,30	127,73	135,83	133,23
Bandaríkjadalur (USD)	122,65	108,38	121,10	116,33
Sterlingspund (GBP)	156,49	144,35	159,42	148,33
Kanadadalur (CAD)	92,46	83,61	92,94	85,47
Dönsk króna (DKK)	18,39	17,14	18,18	17,84
Norsk króna (NOK)	13,94	13,31	13,77	13,40
Sænsk króna (SEK)	12,97	12,46	12,99	13,02
Svissneskur franki (CHF)	123,46	110,72	125,14	118,23
Japanskt jen (JPY)	1,13	0,98	1,12	1,06
Kínverskt júan (CNY)	17,75	16,35	17,40	16,91
Gull (XAU)	170.898	137.134	183.741	149.192

Verðtryggðar eignir og skuldir

- Verðtryggðar eignir og skuldir eru skráðar með áföllnum verðbótum í árslok 2019 og miðað er við viðeigandi vísitölugildi í janúar 2020 sem endurspeglar verðlag í lok ársins 2019. Verðbætur eru færðar í rekstrarreikning með vöxtum.

Verðbréf

- Verðbréf í gjaldeyrisforða bankans eru skráð á gangvirði og matsbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld

- Vaxtatekjur eru skráðar í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir eru sú ávöxtunarkrafa sem núvirðir áætlað sjóðstreymi yfir líftíma fjármálagerninga með tilliti til yfir- og undirverðs og af-falla.
- Virkir vextir eru ákvarðaðir við upphaflega færslu fjármálagernings og eru ekki uppfærðir síðar.

Skattamál

- Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn. Útreikningur hans byggist á afkomu fyrir skatta að teknu tilliti til varanlegs mismunar á skattalegri afkomu og afkomu samkvæmt ársreikningi. Tekjuskattshlutfall er 20%.
- Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.
- Skattur, sem frestað er, stafar af mismun efnahagsliða í skattauppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar. Mismunurinn stafar af því að tekjuskattsstofn félagsins er miðaður við aðrar forsendur en reikningsskil þess.
- Tekjuskattsinneign er metin á reikningsskiladegi og er einungis færð að því marki sem líklegt er að hún nýtist á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni.

- Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eignunum muni nýtast samstæðunni og hægt er að meta kostnað vegna eignanna með áreiðanlegum hætti. Varanlegir rekstrarfjármunir eru annaðhvort færðir samkvæmt kostnaðarverðsaðferð eða endurmatsaðferð. Samkvæmt kostnaðarverðsaðferðinni eru varanlegir rekstrarfjármunir færðir á upphaflegu kostnaðarverði að frádragnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand. Samkvæmt endurmatsaðferðinni er notast við gangvirði á þeim degi sem varanlegir rekstrarfjármunir eru endurmetnir, að frádragnum afskriftum og virðisrýrnun.
- Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði/endurmatsverði miðað við eignarhaldstíma á árinu að teknu tilliti til væntanlegs hrakvirðis.
- Hagnaður eða tap vegna sölu eigna er mismunur söluverðs og bókfærðs verðs eigna á söludegi.
- Gull í gjaldeyrisforða bankans er skráð sem erlend eign í gjaldmiðlinum gull og breytingar á virði gulls eru færðar sem gengismunur í rekstrarreikning.
- Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikning ef líklegt þykir að félagið verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna tiltekins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð þeirra með áreiðanlegum hætti.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Gulleign

Skuldbindingar

Skýringar með samstæðureikningi 2019

Vaxtatekjur

1. Vaxtatekjur greinast þannig:

	2019	2018
<i>Vaxtatekjur af innlendum eignum:</i>		
Vaxtatekjur af daglánum	1.171	8.149
Vaxtatekjur af óverðtryggðum verðbréfum	0	1.330.205
Vaxtatekjur af verðtryggðum verðbréfum	350.550	409.024
Vaxtatekjur af öðrum innlendum eignum	16.049	54.507
	<u>367.770</u>	<u>1.801.885</u>
<i>Vaxtatekjur af erlendum eignum:</i>		
Vaxtatekjur af stöðu við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	297.945	253.042
Vaxtatekjur af bankareikningum	1.250.022	1.177.230
Vaxtatekjur af verðbréfum	7.179.610	5.797.147
Vaxtatekjur af öðrum erlendum eignum	371.170	340.401
	<u>9.098.747</u>	<u>7.567.820</u>

- Vaxtatekjur af innlendum eignum lækkuðu um 1,4 ma.kr. frá árinu 2018 eða um 79,6%. Ástæða þess er sala bréfa á seinni hluta árs 2018.
- Veitt voru 20 daglán á árinu 2019 samtals fjárhæð 5,7 ma.kr. samanborið við 24 daglán á árinu 2018 samtals að fjárhæð 42,7 ma.kr.
- Bankinn seldi öll óverðtryggð bréf seinni hluta árs 2018.
- Vaxtatekjur af verðtryggðum verðbréfum lækkuðu milli ára um 58,5 m.kr. eða um 14,3%.
- Vaxtatekjur af öðrum innlendum eignum lækkuðu milli ára um 38,5 m.kr.
- Vaxtatekjur af erlendum eignum hækkuðu um 1,5 ma.kr. frá árinu 2018 eða um 20,2%.
- Vaxtatekjur af stöðu við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn hækkuðu um 17,7%. Kom það til vegna hækkunar vaxta hjá sjóðnum á árinu.
- Vaxtatekjur af erlendum bankareikningum hækkuðu um 72,8 m.kr. milli ára. Vaxtagjöld af erlendum bankareikningum með neikvæða vexti eru færð gjaldamegin. Heildarvextir af erlendum bankareikningum með teknu tilliti til reikninga með neikvæðum vöxtum eru 829,9 m.kr. sem er 132,5 m.kr. lækkun frá árinu 2018.
- Vaxtatekjur af erlendum verðbréfum hækkuðu um 1,4 ma.kr. milli ára.

Vaxtagjöld

2. Vaxtagjöld greinast þannig:

	2019	2018
<i>Vaxtagjöld af innlendum skuldum:</i>		
Vaxtagjöld af innstæðubréfum	93.848	180.523
Vaxtagjöld af bundnum innlánnum	9.497.254	12.752.063
Vaxtagjöld af viðskiptareikningum	4.976.238	5.248.392
Vaxtagjöld af viðskiptareikningum ríkissjóðs	2.790.045	3.498.163
Vaxtagjöld af gjaldeyrissreikningum	4.340	3.323
Vaxtagjöld af öðrum innlendum skuldum	685.801	653.929
	<u>18.047.525</u>	<u>22.336.393</u>
<i>Vaxtagjöld af erlendum skuldum:</i>		
Vaxtagjöld af stöðu við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	189.283	161.740
Vaxtagjöld af erlendum bankareikningum	420.087	214.792
	<u>609.370</u>	<u>376.532</u>

- Vaxtagjöld af innlendum skuldum lækkuðu milli ára um 19,2%. Helsta ástæðan er lægri stýrivextir á árinu ásamt ákvörðun um vaxtalaus bindiskyldu sem sett var á um mitt ár 2018.
- Vaxtagjöld af bundnum innlánnum námu um 9,5 ma.kr. á árinu 2019 samanborið við 12,8 ma.kr. á árinu 2018. Boðin eru tvenns konar bundin innlán, annars vegar bundin innlán til viku í senn og hins vegar bundin innlán til mánaðar í senn.
- Vaxtagjöld af viðskiptareikningum lækkuðu um 272 m.kr. eða um 5,2%. Viðskiptavextir Seðlabanka Íslands voru 4,25% í upphafi árs 2019 en í lok árs voru þeir 2,75%.
- Vaxtagjöld af viðskiptareikningum ríkissjóðs lækkuðu um 708 m.kr. eða 20,2% vegna lækkunar á vaxtastigi.
- Vaxtagjöld af stöðu við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn hækkuðu um 17%. Það kom til vegna hækkunar vaxta hjá sjóðnum á árinu.
- Vaxtagjöld af erlendum bankareikningum eru tilkomin vegna neikvæðra vaxta á innstæðum og hækkuðu um 205,3 m.kr.

Þjónustutekjur

3. Þjónustutekjur greinast þannig:

	2019	2018
Tekjur af greiðslumiðlun	814.365	1.071.772
Tekjur vegna markaðsviðskipta	148.392	130.123
Aðrar þjónustutekjur	46.621	35.330
	<u>1.009.378</u>	<u>1.237.226</u>

- Tekjur af greiðslumiðlun eru tekjur sem koma frá Greiðsluveitunni ehf. sem er í eigu bankans. Tekjur vegna RÁS-kerfis lækkuðu um 60% milli ára.

Þjónustugjöld

4. Þjónustugjöld greinast þannig:

	2019	2018
Gjöld af greiðslumiðlun	448.149	486.814
Gjöld vegna vörslugjalda	39.997	35.623
Gjöld vegna verðbréfavíðskipta	24.941	34.171
	<u>513.087</u>	<u>556.609</u>

Tekjur af hlutfjáreign

5. Tekjur af hlutfjáreign greinast þannig:

	2019	2018
Arður frá Alþjóðagreiðslubankanum	45.550	37.750
	<u>45.550</u>	<u>37.750</u>

Verðbreytingar eigna

6. Verðbreytingar fjáreigna greinast þannig:

	2019	2018
<i>Innleyst endurmat</i>	156.215	(2.424.546)
Innlend verðbréf	0	(883.044)
Erlend verðbréf og verðbréfasjóðir	156.215	(1.541.503)
<i>Óinnleyst endurmat</i>	6.505.181	(480.541)
Innlend verðbréf	399.588	337.737
Erlend verðbréf og verðbréfasjóðir	6.415.025	(663.622)
Erlendar afleiður	(309.432)	(154.656)
	<u>6.661.396</u>	<u>(2.905.087)</u>

- Endurmat af fjáreignum samanstendur af innleystum og óinnleystum gangvirðisbreytingum. Endurmat á fjáreignum á gangvirði er bókað í rekstur.

Nafnverð erlendra verðbréfa og sjóða eftir gjaldmiðlum:	2019	2018
EUR	1.333.500.000	1.343.500.000
GBP	545.000.000	590.000.000
USD	2.385.000.000	2.610.000.000
CNY	61.555	61.555

Gengishagnaður (tap) af gjaldeyrisviðskiptum

7. Gengishagnaður (tap) af gjaldeyrisviðskiptum:

	2019	2018
Gengishagnaður (tap) vegna gjaldeyrisviðskipta	(1.846)	10.849
	<u>(1.846)</u>	<u>10.849</u>

- Gengishagnaður (tap) af þeim gjaldeyrisviðskiptum, þar sem bankinn selur eða kaupir erlendan gjaldeyri, færast sem tekjur eða gjöld í rekstrarreikning.

Laun og launatengd gjöld

8. Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

	2019	2018
Laun.....	2.354.548	2.294.074
Lífeyrissjóður	344.578	334.368
Launatengd gjöld	203.111	205.796
Framlag til lífeyrisskuldbindinga	22.427	24.586
	<u>2.924.664</u>	<u>2.858.824</u>
Fjöldi ársverka	188	188

- Á árinu 2019 námu heildarlaun bankastjóra, lykilstjórnenda og bankaráðs 378,5 m.kr. Framkvæmdastjórar og lykilstarfsmenn voru 15 á árinu 2019 en 14 árið 2018. Bankastjóri fær ekki greidda þóknun fyrir setu í stjórnnum og nefndum sem stofnanir og fyrirtæki á fjármálamarkaði standa sameiginlega að eða Seðlabanki Íslands tilnefnir fulltrúa í samkvæmt lögum. Heildargreiðslur til bankastjóra, lykilstjórnenda og bankaráðs á árinu 2019 greinast þannig í m.kr.:

	2019	2018
<i>Bankastjóri</i>		
Ásgeir Jónsson, frá og með 20. ágúst 2019	8,6	-
Már Guðmundsson, til og með 19. ágúst 2019	36,5	25,2
<i>Aðstoðarbankastjóri</i>		
Rannveig Sigurðardóttir	22,9	11,4
Arnór Sighvatsson, til 30. júní 2018	-	11,3
<i>Lykilstjórnendur</i>		
Framkvæmdastjórar og lykilstjórnendur	298,3	306,7
<i>Bankaráð</i>		
Gylfi Magnússon, formaður	2,8	2,1
Þórunn Guðmundsdóttir, varaformaður	2,1	2,3
Aðrir bankaráðsmenn og varamenn	7,3	9,4
	<u>378,5</u>	<u>368,4</u>

Annar rekstrarkostnaður

9. Annar rekstrarkostnaður greinist þannig:

	2019	2018
Aðkeypt þjónusta	671.726	568.630
Rekstur eigna og lausafjármuna	256.268	242.050
Ýmsir rekstrarliðir	217.841	221.586
	<u>1.145.835</u>	<u>1.032.266</u>

Þóknun endurskoðenda

10. Þóknun endurskoðenda greinist þannig:

	2019	2018
Endurskoðun á ársreikningi og samstæðu		
Deloitte ehf.	9.465	20.699
KPMG ehf.	3.380	0
Ráðgjöf og önnur þjónusta		
PricewaterhouseCoopers Leg ehf.	2.316	290
Ernst & Young ehf.	0	2.484
Deloitte ehf.	5.515	0
	<u>20.676</u>	<u>23.473</u>

- Árið 2019 skipti Seðlabanki Íslands um endurskoðendur.

Kostnaður af seðlum og mynt

11. Kostnaður af seðlum og mynt greinist þannig:

	2019	2018
Myntslátta	0	165.619
Búnaður	1.816	478
Annað	0	100
	<u>1.816</u>	<u>166.197</u>

- Á árinu 2018 var slegin 1 kr., 10 kr., 50 kr. og 100 kr. mynt.

Virðisrýrnun krafna

12. Gjaldfærð virðisrýrnun krafna nam 2,7 m.kr. á árinu 2018. Bankinn færir afskriftareikning krafna vegna þeirra krafna sem hann telur að muni tapast.

Gengismunur

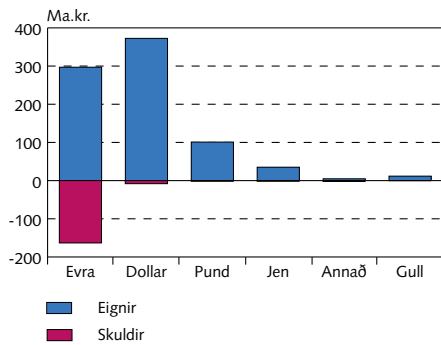
13. Gengismunur greinist þannig:

	2019	2018
<i>Innleystur gengismunur</i>	21.631.043	11.996.694
Erlendar bankainnstæður	2.504.323	13.693.310
Erlend verðbréf og sjóðir	18.289.859	3.896.656
Innlendir gjaldeyrisreikningar	847.505	(5.600.611)
Afleiður	(10.653)	(2.805)
Annað	9	10.145
<i>Óinnleystur gengismunur</i>	6.848.353	42.759.937
Gull	2.206.933	844.286
Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn	415.952	921.634
Erlend verðbréf og sjóðir	4.242.783	40.976.334
Annað	(17.315)	17.683
	<u>28.479.396</u>	<u>54.756.631</u>

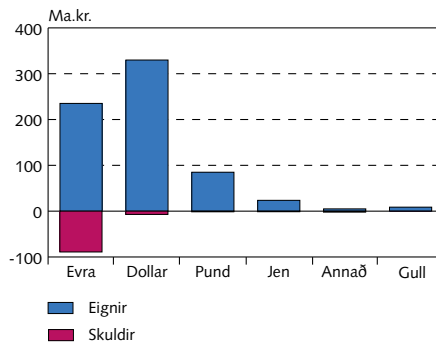
- Við skilgreiningu á uppgerðum gengismun er litið á gengismun sem uppgerðan þegar viðskipti með fjáreign/-skuld hreyfir handbært fé án tillits til gjaldmiðils. Gengismunur á handbæru fé er skilgreindur sem uppgerður.
- Með tilkomu nýs viðskiptakerfis í upphafi árs 2018 hófst aðgreining milli innleysts og óinnleysts gengismunar í bókhaldi.

Breyting helstu gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni var þannig:

	1.1. - 31.12. 2019	1.1. - 31.12. 2018
USD	4,10%	11,41%
EUR	1,95%	6,54%
GBP	7,48%	5,21%
NOK	2,78%	5,30%
DKK	1,91%	6,23%
SEK	(0,20%)	2,42%
JPY	5,53%	13,93%
CHF	5,84%	10,42%
CAD	8,74%	2,58%
XDR	3,66%	8,85%
CNY	2,89%	5,41%
XAU	23,16%	9,67%

Heildareignir og -skuldir í erlendum gjaldmiðli
2019

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Heildareignir og -skuldir í erlendum gjaldmiðli
2018

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Tekjuskattur

14. Seðlabanki Íslands er undanþeginn tekjuskatti skv. 4. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003. Gjaldfærður tekjuskattur í ársreikningi er vegna félaga í eigu bankans og greinist hann þannig:

	2019	2018
Greiðsluveitan ehf.	(20.347)	(54.244)
	<u>(20.347)</u>	<u>(54.244)</u>

- Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2020 nemur 21,8 m.kr.

Virkur tekjuskattur greinist þannig:	2019		2018	
	Fjárhæð	%	Fjárhæð	%
Hagnaður félaga í eigu bankans	101.713		271.201	
Skatthlutfall	(20.343)	(20)	(54.240)	(20)
Ófrádráttarþær kostnaður	(3)	(0)	(3)	(0)
Tekjuskattur samkvæmt rekstrarreikningi	<u>(20.347)</u>	<u>(20)</u>	<u>(54.244)</u>	<u>(20)</u>

Ráðstöfun til rikissjóðs

15. Með lögum nr. 122/2014, um breytingu á lögum nr. 36/2001, um Seðlabanka Íslands, voru gerðar veigamiklar breytingar á reglum um ráðstöfun hagnaðar. Frá og með 1. janúar 2014 skal Seðlabanki Íslands halda sérstakan reikning meðal eiginfjárliða og skal hann nefndur „Varasjóður“.

- Meginmarkmiðið með því að halda varasjóð er að tryggja að aðeins sá hagnaður sem hefur verið innlestur myndi grundvöll til ráðstöfunar til rikissjóðs eða til eflingar á eigin fé bankans. Þannig getur Seðlabankinn fært óinnleystan hagnað í varasjóð. Óinnleyst tap, umfram þegar skráðan óinnleystan hagnað, færast til lækkunar á hagnaði sem er til ráðstöfunar. Þessi framsetning er hluti af varfærum reikningsskilum seðlabanka og miðar að því að hagnaði sé ráðstafað þegar hann myndast.

- Verðendurmat samanstendur af uppfærðu markaðsverði og gengisbreytingum gjaldmiðla, og nær það til fjárhagslegra eigna og skulda, afleiðna og gulls. Fjármálagerningar í innlendum og erlendum gjaldmiðlum eru verðmetnir hvorir fyrir sig.
- Bæði innleystur og óinnleystur hagnaður er færður í gegnum rekstrarreikning. Framlög í varasjóði samstanda af mismun á kostnaðarverði og skráðu markaðsverði. Bæði vegna kerfisbreytinga og þar sem engin staða var á varasjóði í árslok 2017 var ákveðið að kostnaðarverð endurspegli markaðsverð 31. desember 2017.

Rekstrarniðurstaða greinist þannig:

	2019	2018
Hrein vaxtagjöld	(9.190.378)	(13.343.220)
Verðendurmat, innleyst og óinnleyst	6.661.396	(2.905.087)
Gengismunur, innleystur og óinnleystur	28.477.550	54.767.480
Tekjur af hlutafjäreignum	45.550	37.750
Aðrar tekjur	1.217.984	1.516.676
Rekstrargjöld	(4.748.138)	(4.772.084)
Tekjuskattur	(20.347)	(54.244)
Afkoma ársins	<u>22.443.617</u>	<u>35.247.271</u>

Varasjóður greinist þannig:

	2019	2018
Staða í upphafi árs	42.255.199	0
Verðendurmat erlendra verðbréfa	6.523.949	(663.622)
Verðendurmat innlendra verðbréfa	93.987	176.587
Gengismunur erlendra eigna	22.053.540	41.897.947
Gengisendurmat gulls	2.206.933	844.286
Uppgert 2019 fært af varasjóð, fært inn á óráðstafað eigið fé	(18.007.326)	0
Staða í lok árs	<u>55.126.282</u>	<u>42.255.199</u>

Ráðstafað eftirfarandi:

	2019	2018
Hagnaður ársins	22.443.617	35.247.271
Breyting varasjóðs, (hækkun)	(12.871.084)	(42.255.199)
Breyting á bundnum hlutdeildarreikningi, lækkun	3.992.080	3.853.592
	<u>13.564.612</u>	<u>(3.154.336)</u>

- Staða á bundnum hlutdeildarreikningi í upphafi árs nam 4,2 ma.kr. og greiddur var arður sem nemur 4,3 ma.kr. árið 2019 vegna slita Eignasafns Seðlabanka Íslands sem kemur til lækkunar. Hagnaður félaga í eigu bankans nam 290,0 m.kr. fyrir árið 2019 og er færður að fullu á reikninginn til lækkunar. Staða á bundnum hlutdeildarreikningi lækkar um 4 ma.kr. á árinu 2019 og færirst á óráðstafað eigið fé.

- Samkvæmt lögum um Seðlabanka Íslands skal bankinn búa yfir fjárhagslegum styrk. Til þess að tryggja þetta markmið er hagnaði bankans ráðstafað til ríkissjóðs svo fremi sem honum er ekki ráðstafað til að efla eigið fé bankans. Hagnaður ársins samkvæmt ársreikningi er 22,4 ma.kr. Varasjóður hækkar um 12,9 ma.kr. og bundinn hlutdeildarreikningur lækkar um 4 ma.kr. Hagnaður ársins að teknu tilliti til varasjóðs og bundinna hlutdeildartekna sem færður er á eigið fé er því 13,6 ma.kr. árið 2019.

Gulleign

16. Gulleign bankans var 63.796,6 únsur í árslok 2019. Gulleign er færð á genginu 183.741 kr. á únsu í árslok 2019. Gulleignin þannig metin nam 11,7 ma.kr.

Breyting gulleignar greinist þannig:

	2019	2018
Staða í upphafi árs	9.576.083	8.731.798
Hreyfing á árinu	(62.880)	0
Gengismunur	2.206.933	844.286
Staða í lok árs	11.720.136	9.576.083

- Árið 2019 var gullstöng tekin úr gjaldeyrisforða og færð í safn bankans.

Próun gulleignar

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Erlendar eignir

17. Erlendar eignir greinast þannig:

	2019	2018
Erlendar bankainnstæður	210.157.700	119.094.789
Erlend verðbréf	567.597.945	576.110.046
Erlendir verðbréfasjóðir	1.325.873	1.175.317
Sérstök dráttarréttindi við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	19.021.099	18.248.728
Erlendar afleiður	384.608	605.800
Erlendar eignir utan forða	313.183	464.342
	<u>798.800.408</u>	<u>715.699.022</u>

18. Erlendar bankainnstæður greinast þannig:

	2019	2018
Innstæður í erlendum seðlabönkum	164.057.203	77.276.545
Innstæður í Alþjóðagreiðslubankanum	44.807.009	40.715.513
Innstæður í öðrum erlendum bönkum	1.293.489	1.102.731
	<u>210.157.700</u>	<u>119.094.789</u>
Innstæður, lausar til útgreiðslu	143.100.466	70.523.224
Bundnar innstæður, lausar innan 3 mánaða	67.057.233	48.571.565
	<u>210.157.700</u>	<u>119.094.789</u>

19. Breytingar á erlendum verðbréfum og sjóðum á árinu greinast þannig:

	2019	2018
Staða í upphafi árs	577.285.363	553.236.467
Kaup á árinu	114.825.299	213.272.770
Sala og innheimta á árinu	(131.937.201)	(227.066.925)
Breyting á áföllnum vöxtum og verðbótum	(1.887.141)	(2.472.851)
Óuppgert endurmat	6.415.025	(663.488)
Gengismunur	4.222.472	40.979.389
Staða í lok árs	<u>568.923.818</u>	<u>577.285.363</u>

20. Erlendar eignir utan forða

Erlendar eignir utan gjaldeyrisforða greinast þannig:

	2019	2018
Eignarhlutir í Alþjóðagreiðslubankanum	184.486	184.486
Aðrar eignir utan gjaldeyrisforða	128.697	279.856
	<u>313.183</u>	<u>464.342</u>

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn (AGS)

21. Úthlutaður kvóti Íslands við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn nam 321,8 m. SDR í árslok 2019. Gjaldyrisstaða bankans við sjóðinn nam 69,9 m. SDR í árslok sem er mismunurinn á kvótanum og krónu-inneign sjóðsins hjá bankanum, sbr. neðangreinda töflu. Úthlutað SDR námu 112,4 m. SDR.

<i>Eignir:</i>	<i>SDR</i>	<i>ISK</i>
Kvóti Seðlabanka Íslands	321.800	53.981.950
Inneign hjá Seðlabanka Íslands	(252.002)	(42.273.407)
Gjaldeyrisstaða Seðlabankans hjá AGS	69.887	11.723.347
Innstæða Seðlabankans hjá AGS	113.392	19.021.506
	<u>183.279</u>	<u>30.744.854</u>
<i>Skuldir:</i>		
Mótvirði úthlutaðra SDR	112.330	18.842.995
Viðskiptareikningur AGS hjá Seðlabanka	6	986
	<u>112.336</u>	<u>18.843.981</u>

Innlendar fjáreignir

22. Mótaðilar innlendra fjáreigna greinast þannig:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
<i>Fjármálastofnanir</i>	<i>37.942</i>	<i>861</i>
Innstæður	37.942	861
<i>Aðrir aðilar</i>	<i>6.010.782</i>	<i>6.094.140</i>
Húsbréf	5.934.698	5.996.265
Aðrar kröfur	76.084	97.875
	<u>6.048.724</u>	<u>6.095.001</u>

Varanlegir rekstrarfjármunir

23. Varanlegir rekstrarfjármunir eru annaðhvort færðir samkvæmt kostnaðarverðsaðferð eða endurmatsaðferð.

- Samkvæmt kostnaðarverðsaðferðinni eru varanlegir rekstrarfjármunir færðir á upphaflegu kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eignunum í tekjuhæft ástand.
- Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eignunum muni nýtast samstæðunni og hægt er að meta kostnað vegna þeirra með áreiðanlegum hætti. Samkvæmt endurmatsaðferðinni er notast við gangvirði á þeim degi sem varanlegir rekstrarfjármunir eru endurmetnir, að frádregnum afskriftum og virðisrýrnun.
- Fasteignir bankans voru endurmetnar miðað við árslok 2005. Vegna breytinga á ársreikningslögum sumarið 2016 þarf framvegis að endumeta fasteignir bankans árlega þar sem þær hafa áður verið endurmetnar.
- Í ársbyrjun 2020 var fengið endurmat á fasteignum bankans. Mat-ið var framkvæmt af óháðum fasteignasala. Það mat leiðir til 1.203 m.kr. hækkunar.

- Varanlegir rekstrarfjármunir í árslok 2019 greinast þannig:

	Land	Fasteignir	Lausafé	Söfn	Samtals
<i>Kostnaðar- og matsverð</i>					
Kostnaðarverð í ársbyrjun 2018	0	98.901	1.110.395	9.687	1.218.983
Matsverð í ársbyrjun 2018	24.000	5.963.983	30.226	237.000	6.255.209
Samtals í ársbyrjun 2018	24.000	6.062.884	1.140.621	246.687	7.474.192
Sérstakt endurmat		885.275			885.275
Eignfært á árinu			264.830	1.000	265.830
Selt og aflagt á árinu (kostnaðarverð) ..			(2.234)		(2.234)
Selt (matsverð)			(885)		(885)
Kostnaðarverð í ársbyrjun 2019	0	98.901	1.372.106	10.687	1.481.694
Matsverð í ársbyrjun 2019	24.000	6.849.258	30.226	237.000	7.140.484
Samtals í ársbyrjun 2019	24.000	6.948.159	1.402.332	247.687	8.622.178
Sérstakt endurmat		1.203.641			1.203.641
Eignfært á árinu			271.383		271.383
Fært inn á safn				62.880	62.880
Selt (kostnaðarverð)			(4.710)		(4.710)
Söluhagnaður			(279)		(279)
Kostnaðarverð í árslok 2019	0	98.901	1.638.955	73.567	1.811.423
Matsverð í árslok 2019	24.000	8.052.899	30.226	237.000	8.344.125
Samtals í árslok 2019	24.000	8.151.800	1.669.181	310.567	10.155.548
<i>Afskriftir</i>					
Kostnaðarverð í ársbyrjun 2018		11.108	604.749		615.856
Matsverð í ársbyrjun 2018		635.208	30.226		665.433
Samtals í ársbyrjun 2018	0	646.315	634.974	0	1.281.290
Afskrift ársins á kostnaðarverði		1.141	90.258		91.399
Afskrift ársins á matsverði		64.568			64.568
Aflagt á árinu (kostnaðarverð)			(2.234)		(2.234)
Söluhagnaður			(21)		(21)
Kostnaðarverð í ársbyrjun 2019	0	12.249	692.752	0	705.001
Matsverð í ársbyrjun 2019	0	699.776	30.226	0	730.001
Samtals í ársbyrjun 2019	0	712.025	722.978	0	1.435.003
Afskrift ársins á kostnaðarverði		1.342	87.047		88.389
Afskrift ársins á matsverði		74.348			74.348
Kostnaðarverð í árslok 2019	0	13.591	779.799	0	793.390
Matsverð í árslok 2019	0	774.123	30.226	0	804.349
Samtals í árslok 2019	0	787.714	810.025	0	1.597.739
<i>Bókfært verð</i>					
Bókfært verð í ársbyrjun 2018	24.000	5.416.569	505.647	246.687	6.192.902
Bókfært verð í ársbyrjun 2019	24.000	6.236.134	679.354	247.687	7.187.175
Bókfært verð í árslok 2019	24.000	7.364.086	859.156	310.567	8.557.809
Afskriftarhlutföll	0%	1-3%	10-33%	0%	

- Fasteignamat varanlegra rekstrarfjármuna í lok árs nemur 5,7 ma.kr.
- Vátryggingamat varanlegra rekstrarfjármuna í lok árs nemur 8,8 ma.kr.

Frestaður skattur

24. Frestaður skattur greinist þannig:

	<i>(Skuldbinding)/ inneign</i>
Staða 1.1.2018	4.056
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2018	(54.244)
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2019	54.923
Staða 1.1.2019	4.735
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2019	(20.347)
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2020	21.837
Staða 31. desember 2019	<u>6.226</u>

Tekjuskattsinneign greinist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	2019	2018
Varanlegir rekstrarfjármunir	6.834	5.552
Gengismunur	2	(9)
Viðskiptakröfur	(610)	(808)
	<u>6.226</u>	<u>4.735</u>

Aðrar eignir

25. Aðrar eignir greinast þannig:

	2019	2018
Eignarhluti í dóttur- og hlutdeildarfélögum	975.423	4.291.083
Tekjuskattsinneign	6.226	4.735
Afdreginn fjármagnstekjuskattur	5.212	7.472
Aðrar eignir	1.820.900	462.705
	<u>2.807.761</u>	<u>4.765.995</u>

- Í október 2017 var samþykkt á hluthafafundi að slíta Eignasafni Seðlabanka Íslands ehf. og í framhaldinu var félaginu skipuð skilanefnd. Fyrir á árinu höfðu félögin Hilda ehf. og SPB ehf. á sama hátt verið sett í slit.
- Eignasafni Seðlabanka Íslands var endanlega slitið í byrjun árs 2019. Á árinu eignaðist Seðlabanki Íslands 100% eignarhlut í félaginu F Fasteignafélag ehf.

- Hlutdeildarfélag metin samkvæmt hlutdeildaraðferð:

	<i>Staðsetning</i>	<i>Eignarluti</i>	<i>Meginstarfsemi</i>
F Fasteignafélag	Ísland	100%	Eignarhaldsfélag
Eignasafn Seðlabanka Íslands ehf.	Ísland	100%	Eignarhaldsfélag
<i>Eignarhlutar í dóttur- og hlutdeildarfélögum greinast þannig:</i>			
		2019	
Staða í ársbyrjun		4.291.083	
Keyptir hlutir		757.789	
Greiddur arður		(4.282.055)	
Hlutdeild í afkoma		208.606	
Staða í árslok		975.423	

- Eignasafni Seðlabanka Íslands var endanlega slitið í febrúar 2019 en fram að því höfðu fallið á félagið og dótturfélög þess 9 m.kr. sem færðust til gjalda árið 2019. Afkoma F Fasteignafélags nam 217,6 m.kr. á árinu 2019. Arðgreiðsla F Fasteignafélags var engin árið 2019 en Eignasafn Seðlabanka Íslands greiddi út tæpa 4,3 ma.kr.

Samstæðan og félög í eigu bankans

26. Félag í eigu bankans

<i>Félög innan samstæðu:</i>	<i>Staðsetning</i>	<i>Eignarluti</i>	<i>Meginstarfsemi</i>
Greiðsluveitan ehf.	Ísland	100%	Rekstur greiðslukerfa
<i>Félög utan samstæðu:</i>			
F Fasteignafélag ehf.	Ísland	100%	Eignarhaldsfélag

- Ákveðnum dótturfélögum er haldið utan samstæðu þar sem þau hafa annaðhvort óverulega þýðingu fyrir rekstur eða efnahag samstæðunnar eða samstæðan aflaði eignarhlutanna eingöngu í þeim tilgangi að endurselja þá og þeir hafa ekki áður verið inni í samstæðureikningi bankans.

Seðlar og mynt

27. Útgefnir seðlar og mynt greinast þannig:

Seðlar:	2019	2018
10.000 krónur	42.607.500	38.892.500
5.000 krónur	19.621.000	21.593.500
2.000 krónur	214.000	216.000
1.000 krónur	6.344.000	6.333.500
500 krónur	1.730.250	1.704.500
	<u>70.516.750</u>	<u>68.740.000</u>
<i>Mynt:</i>		
100 krónur	2.660.000	2.521.200
50 krónur	706.590	679.790
10 krónur	600.780	584.190
5 krónur	130.304	128.359
1 króna	119.995	119.599
	<u>4.217.669</u>	<u>4.033.138</u>
Samtals útgefnir seðlar og mynt	<u>74.734.419</u>	<u>72.773.138</u>

Erlendar skuldir

28. Erlendar skuldir greinast þannig:

	2019	2018
Aðrar skuldir	1.143	986
Innstæðubréf erlendra aðila	7.516.022	24.356.826
	<u>7.517.165</u>	<u>24.357.812</u>

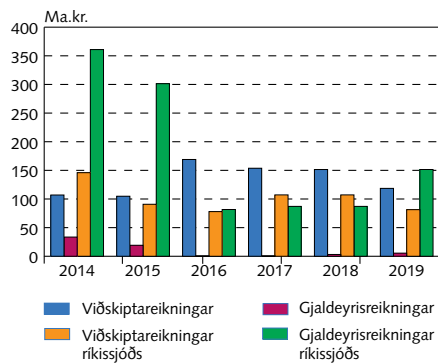
- Innstæðubréf erlendra aðila eru tilkomin vegna aðgerða við losun hafta.

Innstæður

29. Innstæður fjármálastofnana greinast þannig:

	2019	2018
Viðskiptareikningar innlánsstofnana	57.154.494	72.453.547
Viðskiptareikningar annarra fjármálastofnana	17.616.807	7.634.842
Gjaldeysisreikningar	0	572.746
	<u>74.771.301</u>	<u>80.661.135</u>

Þróun innlánsreikninga og gjaldeyrisreikninga

Heimild: Seðlabanki Íslands.

- Þátttakendur í stórgreiðslukerfi Seðlabankans geta verið með yfirdráttarheimild innan dags á stórgreiðslureikningi sínum. Yfirdráttarheimild skal tryggja að fullu með verðbréfum sem Seðlabankinn metur hæf hverju sinni.
- Í lok árs 2019 námu tryggingar í stórgreiðslukerfinu 14,9 ma.kr. að markaðsvirði.

30. Innstæður annarra aðila greinast þannig:

	2019	2018
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	81.393.075	107.182.755
Gjaldyrisreikningar ríkissjóðs og ríkisstofnana	151.502.352	87.114.332
Innlendar innstæður erlendra aðila	7.949.812	3.037.033
Innlendar innstæður annarra aðila	40.651.918	70.576.389
	<u>281.497.157</u>	<u>267.910.508</u>

Innlendar fjárskuldir

31. Innlendar fjárskuldir greinast þannig:

	2019	2018
Innstæðubréf	32.697.161	11.847.607
Bundin innlán	245.475.217	198.563.500
Afleiðusamningur við ríkissjóð	384.608	677.855
Vaxtalaus bindiskylda	20.849.825	20.532.650
	<u>299.406.811</u>	<u>231.621.612</u>

- Ákveðið var í júní 2018 að breyta fyrirkomulagi bindiskyldu þannig að hún skiptist í tvo hluta, annars vegar fasta 1% bindingu sem ber enga vexti og hins vegar 1% bindingu sem flokkast með innstæðum og ber innstæðuvexti.

Lífeyrisskuldbindingar

32. Samkvæmt mati tryggingastærðfræðings námu skuldbindingar Seðlabanka Íslands vegna eftirlauna fyrrverandi bankastjóra, maka þeirra og forstjóra Þjóðhagsstofnunar, en bankinn bar helming af rekstrarkostnaði þeirra, samtals 174,5 m.kr. í árslok 2019. Greiðslur vegna þessara kjara námu alls 41,5 m.kr. á árinu 2019 og færast til lækkunar á áður færðri skuldbindingu. Hækkun skuldbindingar bankans, að teknu tilliti til greiðslna, nam 22,4 m.kr. á árinu 2019 og er hún gjaldfærð.

Breyting skuldbindingarinnar á árinu greinist þannig:

	2019	2018
Lífeyrisskuldbinding í upphafi árs	193.522	210.733
Greitt vegna eftirlauna	(41.462)	(41.797)
Breyting ársins	22.427	24.586
Lífeyrisskuldbinding í lok árs	<u>174.487</u>	<u>193.522</u>

Aðrar skuldir

33. Aðrar skuldir greinast þannig:

	2019	2018
Ógreiddur tekjuskattur	21.837	54.923
Aðrar skuldir	710.112	544.231
	<u>731.949</u>	<u>599.154</u>

Innkallanlegt eigið fé

34. Í upphafi árs 2015 gerðu Seðlabanki Íslands og ríkissjóður með sér samkomulag um innkallanlegt eigið fé Seðlabankans, með stoð í 3. mgr. 34. gr. laga nr. 36/2001, um Seðlabanka Íslands, með síðari breytingum, og var miðað við að breytingarnar hefðu áhrif frá og með 31. desember 2014. Með samkomulaginu skuldbindur ríkissjóður sig, á grundvelli heimildar í fjárlögum, til að leggja Seðlabankanum til 52 ma.kr. eigið fé í formi markaðshæfra eigna, ef bankinn kallar eftir því í þeim tilgangi að uppfylla lágmarkskröfur um innborgað eigið fé. Eftirstöðvar innkallanlegs eigin fjár færast upp við hver áramót með hækkun vísitölu neysluverðs.

Bundinn hlutdeildarreikningur

35. Reikningur bundinna hlutdeildartekna kemur inn á meðal eiginfjárliða vegna breytinga á ársreikningalögum. Nemi hlutdeild sem færð er í rekstur hærri fjárhæð en nemur mótteknum arði á árinu skal mismunur færður á bundinn hlutdeildarreikning.

- Tilgangur með að binda hlutdeildartekjur er sá að koma í veg fyrir að félög greiði út arð vegna óinnleysta hlutdeildartekna.

- Greiddur var arður sem nemur 4,3 ma.kr. árið 2019 sem kemur til lækkunar. Hagnaður félaga í eigu bankans nam 290 m.kr. fyrir árið 2019 og er færður að fullu á reikninginn til hækkunar.

Þróun á eiginfjárlutfalli bankans

36. Á síðastliðnum fimm árum hefur eigið fé bankans breyst eins og eftirfarandi tafla sýnir (tölur í m.kr.):

	2019	2018	2017	2016	2015
Eigið fé í árslok (án endurmats)	74.441	51.923	16.612	39.817	74.460
Endurmat eigna í árslok	7.541	6.412	5.590	4.250	4.299
Eigið fé í árslok	<u>81.982</u>	<u>58.335</u>	<u>22.202</u>	<u>44.067</u>	<u>78.760</u>
<i>Stöðutölur/hlutföll í lok árs</i>					
Heildareignir bankans	839.658	754.637	763.782	876.071	916.977
Eigið fé (án endurmats eigna)	74.441	51.923	16.612	39.817	74.460
Eiginfjárlutfall bankans	9,8%	7,7%	2,9%	5,0%	8,6%

Ríkissjóður

37. Vaxtatekjur og gjöld við ríkissjóð greinast þannig:

	2019	2018
Vaxtatekjur af ríkisbréfum	<u>0</u>	<u>1.349.390</u>
	<u>0</u>	<u>1.349.390</u>
Vaxtagjöld af viðskiptareikningum	2.790.045	3.498.633
Vaxtagjöld af gjaldeyrisreikningum	3.044	3.323
Vaxtagjöld af afleiðusamningum	<u>371.022</u>	<u>346.472</u>
	<u>3.164.110</u>	<u>3.847.958</u>
Hrein vaxtagjöld	<u>(3.164.110)</u>	<u>(2.498.568)</u>

Hreinar vaxtaberandi skuldir í árslok greinast þannig:

	2019	2018
Innstæður ríkissjóðs og ríkisstofnana	81.393.075	107.182.755
Gjaldeyrisreikningar ríkissjóðs	151.502.352	87.114.332
Afleiðusamningur	<u>384.608</u>	<u>677.855</u>
	<u>233.280.036</u>	<u>194.974.942</u>

Eignir utan efnahags, ábyrgðarskuldbindingar og önnur mál

38. Seðlabanki Íslands er skuldbundinn til að greiða Alþjóðagreiðslubankanum áskrift að hlutafé verði eftir því kallað. Þegar hefur verið greiddur fjórðungur af áskrift, en 75% hluti getur komið til greiðslu og nemur hann 785 m.kr.

- Seðlabanki Íslands hafði í árslok 2018 aðgang að lánaþyrirgreiðslu hjá Alþjóðagreiðslubankanum í formi endurhverfra verðbréfavíðskipta að fjárhæð 400 m. Bandaríkjadala, sem svarar til 48,4 ma.kr. Bankinn nýtti sér ekki þessa fyrirgreiðslu á árinu 2019.

Fjárhæðir eru í þúsundum króna.

Afleiðusamningar

39. Afleiður eru flokkaðar eftir því hvort þær eru skráðar í gjaldeyrisforða, þ.e. gerðar við erlendan aðila og eru í erlendum gjaldmiðli eða ekki. Virði afleiðna er metið og fært á gangvirði.

- Framvirkir samningar um gjaldeyrisviðskipti (e. FX forward) eru skráðir miðað við framvirkan höfuðstól sem margfaldaður er með muninum á milli uppgjörsgengis og gengis á viðskiptadegi (stundargengi/samningsgengi). Munurinn á milli gengis á viðskiptadegi og samningsgengis er færður í gegnum rekstur.
- Hagnaður framvirkra samninga um gjaldeyrisviðskipti bókfærast sem gengishagnaður af gjaldeyrisviðskiptum.
- Vaxtaskiptasamningar eru skráðir miðað við markaðsvirði hverju sinni.

Áhættustýring

40. Seðlabanki Íslands er opinber stofnun sem hefur ákveðnu hlutverki að gegna samkvæmt ákvæðum laga sem einkum lúta að peningamálastjórnun með vaxtaákvörðunum sínum og ávöxtun gjaldeyrisvarasjóðs landsmanna. Áhætta í rekstri hans er því nokkuð af annarri gerð en í rekstri fjármálastofnana þó að sömu heiti séu notuð. Fjárhagsleg áhætta Seðlabanka Íslands greinist í kröfu-, lausafjár- og markaðsáhættu. Kröfuáhætta er hættu á tapi vegna þess að mótaðilar eða útgefendur eru ófærir um að standa við fjárhagslegar skuldbindingar sínar á réttum tíma. Kröfuáhætta er skipt upp í útgefandaáhættu, mótaðilaáhættu og uppgjörshættu. Lausafjáraáhætta er sú áhætta að Seðlabankinn verði ófær um að sinna verkefnum sínum og skyldum vegna þess að eignir eru ónógar, ekki er hægt að selja þær í tíma eða aðeins er hægt að selja þær með verulegum afslætti. Markaðsáhætta er skilgreind sem hættu á tapi eða skerðingu fjáreigna vegna breytinga á markaðsvirði eignanna. Markaðsáhætta skiptist í gjaldeyrisáhættu, vaxtaáhættu, vaxtaálagsáhættu og gullverðsáhættu. Að auki býr bankinn við rekstraráhættu en það er áhættan af því að mannleg mistök eigi sér stað eða innri verkferlar og kerfi bregðist.

- Eignahlið samstæðureiknings Seðlabankans samanstendur mestmegnis af erlendum eignum, sem varðveittar eru í gjaldeyrisvarasjóði bankans. Hér á eftir fylgir umsögn um fjárhagslega megináhættu Seðlabankans sem að stærstum hluta er vegna gjaldeyrisforða.

Gjaldeyrisforði

- Við stýringu gjaldeyrisforða er farið eftir starfsreglum um varðveislu gjaldeyrisforða sem uppfærðar voru í september 2018. Í reglunum er kveðið á um skiptingu ábyrgðar við varðveislu forðans. Sett er fjárfestingarstefna sem ákvarðar ásættanlega fjárhagslega áhættu vegna gjaldeyrisforða og fjárfestingarheimild þar sem kveðið er á um hvernig varðveisla forðans skal framkvæmd.

Kröfuáhætta

Hér að neðan er gjaldeyrisforði bankans sundurliðaður eftir tegund, láns hæfismati og heimalandi útgefenda og mótaðila.

Tegund útgefenda og mótaðila í gjaldeyrisforða:	2019	2018
Meginútgefendur	67,9%	65,5%
Ríkissjóðir	47,0%	53,6%
Innstæður hjá seðlabönkum og Alþjóðagreiðslubankanum (BIS)	20,9%	11,9%
Seljanleg ríki	8,5%	9,3%
Ríkissjóðir	4,5%	5,0%
Innstæður hjá seðlabönkum	4,0%	4,3%
Hátt láns hæfi	17,9%	19,6%
Aðrir útgefendur	1,7%	1,3%
Innstæður hjá fjármálastofnunum	0,2%	0,2%
Staða við AGS	3,8%	4,1%

- Útgefendum og mótaðilum Seðlabankans við varðveislu forðans er skipt í fjóra flokka. Meginútgefendur eru þeir sem taldir eru, og sögulega hafa verið, öruggustu kostir þegar áföll dynja á en bera alla jafna lægri vexti en aðrir aðilar með svipað láns hæfi og jafnan seljanleika þegar markaðir eru í jafnvægi. Seljanleg ríki eru ríkissjóðir og seðlabankar ríkja með mikinn seljanleika en teljast ekki til meginútgefenda. Þriðji flokkurinn eru útgefendur og mótaðilar sem við venjulegar aðstæður teldust með lága útgefendaáhættu og góðan seljanleika. Að lokum er flokkur annarra leyfðra útgefenda og mótaðila.

Láns hæfismat útgefenda og mótaðila í gjaldeyrisvaraforða:

Láns hæfismat	2019	2018
AAA	72,9%	73,0%
AA+	4,1%	4,2%
AA	15,0%	14,6%
AA-	1,1%	1,3%
A+	4,2%	4,2%
A	0,7%	0,1%
A-	0,1%	0,1%
BBB+	-	0,2%
BBB	0,6%	0,9%
Gull	1,4%	1,3%

- Innstæður hjá seðlabönkum og Alþjóðagreiðslubankanum í gjaldeyrisforða jafngilda um 25% af forða. Seðlabankar eru að jafnaði ekki með láns hæfismat en láns hæfismat þeirra er metið það sama og ríkissjóðs viðkomandi lands. Gengið er út frá því að Alþjóðagreiðslubankinn sé með AAA-láns hæfismat (mótaðilaáhætta).
- Innstæður hjá viðskiptabönkum í gjaldeyrisforða eru að jafnaði innan við 1% af forða sem dreift er í mismunandi gjaldmiðlum hjá mismunandi bönkum og leitast bankinn við að halda þessum innstæðum í lágmarki (mótaðilaáhætta).

Dreifing á erlendum eignum í gjaldeyrisforða eftir heimalandi útgefenda/mótaðila:

Land	Lánshæfismat	2019	2018
Bandaríkin	AAA	31,7%	36,0%
Þýskaland	AAA	24,2%	20,4%
Bretland	AA	10,3%	10,2%
Fjölpjóðastofnanir	AAA	9,2%	8,4%
Alþjóðagreiðslubankinn (BIS) ¹	AAA	5,5%	5,5%
Frakkland	AA	4,5%	4,7%
Holland	AAA	4,0%	4,1%
Japan	A+	4,0%	4,2%
Finnland	AA+	1,9%	1,7%
Belgía	AA	0,7%	0,4%
Spánn	A	0,7%	0,2%
Svíþjóð	AAA	0,7%	0,5%
Austurríki	AAA	0,5%	0,5%
Danmörk	AA+	0,2%	0,5%
Írland	A+	0,2%	0,0%
Kanada	AAA	0,2%	0,2%
Ítalía	BBB	0,2%	0,5%
Kína	A+	0,2%	0,2%
Luxemburg	AAA	0,0%	0,0%
Sviss	AAA	0,0%	0,0%
Noregur	AAA	0,0%	0,2%
Ástralía	AAA	0,0%	0,2%
Gull	AAA	1,4%	1,3%

1. Alþjóðagreiðslubankinn er í eigu fjölmargra seðlabanka og flokkast því ekki undir eitt ákveðið land.

Uppgjörsáhætta

- Uppgjörsáhætta er sú áhætta að uppgjör fari ekki fram eins og til var ætlast, t.d. ef mótaðili afhendir ekki verðbréf þegar Seðlabanki Íslands hefur afhent peninga o.s.frv. Vegna fárra viðskipta að jafnaði er uppgjörsáhætta í forða oftast mjög lág. Stærstu viðskipti eru að jafnaði skuldabréfaviðskipti en þau eru ekki gerð upp hjá uppgjörsmiðstöðinni fyrr en bréf og lausafé mætast, því er uppgjörsáhættan í viðskiptunum takmörkuð. Rammi bankans um kröfuáhættu og lausafjárahættu setja uppgjörsáhættu bankans ytri mörk.

Lausafjárahætta

- Lausafjárahætta er sú áhætta að Seðlabankinn verði ófær um að sinna verkefnum sínum og skyldum vegna þess að eignir eru ónógar, ekki er hægt að selja þær í tíma eða aðeins er hægt að selja þær með verulegum afslætti. Gjaldyrisforði bankans er að miklum meirihluta varðveittur í auðseljanlegum verðbréfum, innstæðum í seðlabönkum og innstæðum hjá Alþjóðagreiðslubankanum. Mjög seljanlegar eignir eru skilgreindar sem ríkisskuldabréf, í eigin gjaldmiðli ríkis, í Bandaríkjadöllum, evrum og sterlingspundum, innstæður hjá seðlabönkum þessara landa eða Alþjóða-

greiðslubankanum. Útgefendur bréfa þurfa að minnsta kosti að hafa lánshæfiseinkunnina AA til að þau geti flokkast undir mjög seljanlegar eignir. Mjög seljanlegar eignir voru 74% af gjaldeyrisforða Seðlabankans í lok árs 2019.

- Í eftirfarandi töflu kemur fram hvernig eignir og skuldir Seðlabankans í heild greinast eftir gjaldkræfni. Í töflunni kemur fram mismunur miðað við erlenda og innlenda gjalddagastöðu.

Greining eftirstöðva eftir eignum og skuldum í innlendum og erlendum gjaldmiðli 2018 (m.kr.):

	Óbundið	Innan 3 mán.	3-12 mán.	1-5 ára	Yfir 5 ára	Samtals
<i>Eignir í erlendum gjaldmiðli</i>						
Gulleign	9.576					9.576
Erlendar eignir.....	666.057	48.572	606	280		715.515
Gjaldeyrisstaða við AGS	11.314					11.314
Aðrar eignir	54					54
<i>Eignir í innlendum gjaldmiðli</i>						
Innlendar fjáreignir.....	1			6.094		6.095
Fastafjármunir og lausafjármunir.....	7.187					7.187
Aðrar eignir.....	4.700		12	184		4.897
	<u>698.889</u>	<u>48.572</u>	<u>618</u>	<u>6.558</u>	<u>0</u>	<u>754.637</u>
<i>Skuldir í erlendum gjaldmiðli</i>						
Mótvirði við AGS	18.186					18.186
Innstæður fjármálastofnana	573					573
Aðrar innstæður	89.685					89.685
Innlendar fjárskuldir					678	678
Aðrar skuldir.....	22					22
<i>Skuldir í innlendum gjaldmiðli</i>						
Seðlar og mynt	72.773					72.773
Erlendar skuldir.....			24.357			24.357
Innstæður fjármálastofnana	80.088					80.088
Aðrar innstæður.....	178.225					178.225
Innlendar fjárskuldir		198.563	11.848		20.533	230.944
Lífeyrissjóðsskuldbinding.....		14	28	127	25	194
Aðrar skuldir.....		523	55			578
	<u>439.552</u>	<u>199.101</u>	<u>36.287</u>	<u>127</u>	<u>21.235</u>	<u>696.303</u>
Mism. í erl. gjalddagastöðu.....	<u>578.535</u>	<u>48.572</u>	<u>606</u>	<u>280</u>	<u>(678)</u>	<u>627.315</u>
Mism. í innl. gjalddagastöðu	<u>(319.199)</u>	<u>(199.101)</u>	<u>(36.275)</u>	<u>6.152</u>	<u>(20.557)</u>	<u>(568.980)</u>
Heildarstaða	<u>259.337</u>	<u>(150.529)</u>	<u>(35.669)</u>	<u>6.432</u>	<u>(21.235)</u>	<u>58.335</u>

Greining eftirstöðva eftir eignum og skuldum í innlendum og erlendum gjaldmiðli 2019 (m.kr.):

	Óbundið	Innan 3 mán.	3-12 mán.	1-5 ára	Yfir 5 ára	Samtals
<i>Eignir í erlendum gjaldmiðli</i>						
Gulleign.....	11.720					11.720
Erlendar eignir.....	731.045	67.057	385	129		798.616
Gjaldeyrisstaða við AGS.....	11.723					11.723
Aðrar eignir.....	147					147
<i>Eignir í innlendum gjaldmiðli</i>						
Innlendar fjáreignir.....	38			6.011		6.049
Fastafjármunir og lausafjármunir.....	8.558					8.558
Aðrar eignir.....	2.650		11	184		2.846
	<u>765.881</u>	<u>67.057</u>	<u>396</u>	<u>6.324</u>	<u>0</u>	<u>839.658</u>
<i>Skuldir í erlendum gjaldmiðli</i>						
Mótvirði við AGS.....	18.843					18.843
Aðrar innstæður.....	156.977					156.977
Innlendar fjárskuldir.....				385		385
Aðrar skuldir.....	11					11
<i>Skuldir í innlendum gjaldmiðli</i>						
Seðlar og mynt.....	74.734					74.734
Erlendar skuldir.....			7.516			7.516
Innstæður fjármálastofnana.....	74.771					74.771
Aðrar innstæður.....	124.510					124.510
Innlendar fjárskuldir.....		245.476	32.697		20.850	299.023
Lífeyrissjóðsskuldbinding.....		10	41	101	22	174
Aðrar skuldir.....		710	22			732
	<u>449.846</u>	<u>246.196</u>	<u>40.276</u>	<u>486</u>	<u>20.872</u>	<u>757.676</u>
Mism. í erl. gjalddagastöðu.....	<u>578.805</u>	<u>67.057</u>	<u>385</u>	<u>(256)</u>	<u>0</u>	<u>645.991</u>
Mism. í innl. gjalddagastöðu.....	<u>(262.770)</u>	<u>(246.197)</u>	<u>(40.265)</u>	<u>6.094</u>	<u>(20.872)</u>	<u>(564.009)</u>
Heildarstaða.....	<u>316.035</u>	<u>(179.139)</u>	<u>(39.880)</u>	<u>5.838</u>	<u>(20.872)</u>	<u>81.982</u>

Markaðsáhætta

- Gjaldeyrisáhætta Seðlabankans er sú áhætta að verða fyrir tjóni vegna breytinga á gengi erlendra gjaldmiðla gagnvart krónunni. Leitast er við að lágmarka gjaldeyrisáhættu Seðlabankans á hverjum tíma með því að halda eignum í sömu gjaldmiðlum og að sömu fjárhæðum og skuldbindingar í erlendum gjaldmiðlum eftir því sem frekast er kostur. Gjaldeyrisáhættuskuldbindingu hreinnar gjaldeyris eignar bankans (gjaldeyrisjöfnuði) er síðan haldið í ákveðinni gjaldmiðlasamsetningu. Bankinn notar afleiður til að stýra gjaldeyrisáhættu. Gjaldeyrisjöfnuður Seðlabankans í lok árs 2018 og 2019 skiptist með eftirfarandi hætti:

<i>Greining gjaldmiðla í fjáreignum og skuldum 2018 (m.kr.):</i>							
<i>Eignir:</i>	<i>Evra</i>	<i>Bandaríkja- dalur</i>	<i>Sterlings- pund</i>	<i>Jen</i>	<i>Aðrir gjaldm.</i>	<i>Gull</i>	<i>Samtals</i>
Gull						9.576	9.576
Erlendar eignir	229.393	357.082	92.763	32.570	3.706		715.515
Gjaldeyrisstaða við AGS	3.607	4.739	888	878	1.203		11.314
Aðrar eignir	51	2					54
	<u>233.051</u>	<u>361.823</u>	<u>93.651</u>	<u>33.448</u>	<u>4.909</u>	<u>9.576</u>	<u>736.458</u>
<i>Skuldir:</i>							
Mótvirði við AGS	5.798	7.617	1.427	1.411	1.933		18.186
Innstæður fjármálastofnana ...	342				230		573
Aðrar innstæður	90.114	196	1		53		90.364
Innlendar fjárskuldir	1		3				5
Aðrar skuldir	13	3					17
	<u>96.269</u>	<u>7.816</u>	<u>1.431</u>	<u>1.411</u>	<u>2.217</u>	<u>0</u>	<u>109.144</u>
Nettóeign í ISK	<u>136.783</u>	<u>354.007</u>	<u>92.452</u>	<u>32.037</u>	<u>2.692</u>	<u>9.576</u>	<u>627.548</u>

<i>Greining gjaldmiðla í fjáreignum og skuldum 2019 (m.kr.):</i>							
<i>Eignir:</i>	<i>Evra</i>	<i>Bandaríkja- dalur</i>	<i>Sterlings- pund</i>	<i>Jen</i>	<i>Aðrir gjaldm.</i>	<i>Gull</i>	<i>Samtals</i>
Gull						11.720	11.720
Erlendar eignir	293.128	367.625	99.990	34.244	3.647		798.635
Gjaldeyrisstaða við AGS	3.738	4.910	920	910	1.246		11.723
Aðrar eignir	136	2	9				147
	<u>297.002</u>	<u>372.538</u>	<u>100.919</u>	<u>35.154</u>	<u>4.893</u>	<u>11.720</u>	<u>822.225</u>
<i>Skuldir:</i>							
Mótvirði við AGS	6.007	7.892	1.478	1.462	2.003		18.843
Aðrar innstæður	156.833	144	1				156.978
Innlendar fjárskuldir	4		6				9
Aðrar skuldir	385						385
	<u>163.229</u>	<u>8.036</u>	<u>1.485</u>	<u>1.462</u>	<u>2.003</u>	<u>0</u>	<u>176.215</u>
Nettóeign í ISK	<u>133.774</u>	<u>364.502</u>	<u>99.433</u>	<u>33.692</u>	<u>2.890</u>	<u>11.720</u>	<u>646.010</u>

- Eftirfarandi tafla sýnir hrein bókfærð áhrif á gjaldeyrisstöður við 10% virðisbreytingu íslensku krónunnar gagnvart öðrum gjaldmiðlum, reiknað á stöðu gjaldeyris í forða. Næmnigreiningin felur ekki í sér neina skoðun á fylgni milli viðkomandi gjaldeyriskross og annarrar markaðsáhættu. Lækkun á gengi krónunnar hefði jákvæð áhrif á forða og hækkun á gengi krónunnar neikvæð áhrif. Taflan sýnir aðeins áhrif af breytingu á þeim degi en ekki áhrif af 10% breytingu á gengi yfir árið.

	2019 +/- 10% (m.kr.)	2018 +/- 10% (m.kr.)
USD	37.241	35.430
EUR	29.658	22.639
GBP.....	10.128	9.257
JPY	3.530	8.391

Vaxtaáhætta

- Vaxtaáhætta er sú áhætta að fé tapist vegna breytinga á markaðsvöxtum. Stefna bankans í fjárfestingu miðar að því að bankinn geti ætíð sinnt verkefnum sínum og skyldum. Því er leitast við að erlendar eignir séu seljanlegar og fé er aðeins fest hjá traustum aðilum. Ávöxtun er þó einnig höfð til hliðsjónar við fjárfestingu. Dregið er úr vaxtaáhættu í erlendum gjaldeyri með því að stilla eignum á móti skuldum.

Gullverðsáhætta

- Gulleign er hluti af gjaldeyrisforða og eru markaðsbreytingar á gulli því áhætta fyrir Seðlabankann. Gull er þó ekki stór hluti af forða en bankinn á um 64 þúsund únsur af gulli sem jafngildir um 1,4% af gjaldeyrisforða. Seðlabankinn lánaði ekki öðrum fjármálafyrirtækjum gull á árinu.

Markaðsviðskipti

- Viðskipti Seðlabankans við innlend fjármálafyrirtæki eru tvenns konar. Annars vegar lánað Seðlabankinn fjármálafyrirtækjum lausafé til skamms tíma gegn veði, hins vegar leggja fjármálafyrirtæki fé inn á reikninga í Seðlabankanum.
- Kröfuáhætta í lánveitingum Seðlabankans er óveruleg. Veð sem Seðlabankinn tekur vegna lána eru gefin út af íslenska ríkinu, eru með ríkisábyrgð eða eru innstæður í Seðlabankanum. Seðlabankinn lánað til skamms tíma í einu. Verði mótaðili ófær um að greiða lán heldur Seðlabankinn eftir undirliggjandi veði. Seðlabankinn tekur alltaf á móti veði áður en lán er veitt og afhendir ekki veð fyrir en lán hefur verið endurgreitt. Uppgjörsáhætta bankans er því óveruleg.

- Markaðsáhætta er lítil. Seðlabankinn vaktar markaðsverð veða sem hann hefur tekið vegna lána eða vegna trygginga í greiðsluferfum. Frádrag er alltaf tekið af markaðsverði áður en lán er veitt. Verði breyting á markaðsverði eigna getur bankinn kallað strax eftir auknum tryggingum.
- Lausafjárahætta gagnvart Seðlabankanum er óveruleg. Öll reglubundin viðskipti við fjármálafyrirtæki eru í íslenskum krónum og lítil líkindi til þess að Seðlabankinn geti ekki uppfyllt skyldur sínar.

VIÐAUKAR

Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2019

Nr.	1	11. janúar 2019	Seðlabanki Íslands hlýtur jafnlaunavottun
–	2	18. janúar 2019	Gjaldeyrismarkaður, gengisþróun og gjaldeyrisforði árið 2018
–	3	31. janúar 2019	Yfirlýsing vegna viðlagæfingar Norðurlanda og Eystrasaltsríkja í janúar 2019
–	4	6. febrúar 2019	Yfirlýsing peningastefnunar 6. febrúar 2019
–	5	4. mars 2019	Viðskiptaafgangur var 300 m.kr. á fjórða ársfjórðungi 2018 – hrein staða við útlönd jákvæð um 276 ma.kr.
–	6	4. mars 2019	Losun fjármagnshafta á aflandskrónueigendur og lækun sérstakrar bindiskyldu á fjármagnsinnstreymi
–	7	20. mars 2019	Yfirlýsing peningastefnunar 20. mars 2019
–	8	29. apríl 2019	Fyrsti fundur nýstofnaðs greiðsluráðs
–	9	2. maí 2019	Gjaldeyriseftirlit ekki lengur sérstakt svið
–	10	22. maí 2019	Yfirlýsing peningastefnunar 22. maí 2019
–	11	27. maí 2019	Breytingar á reglum um veðhæf bréf
–	12	29. maí 2019	Vextir á innstæðubréfi Seðlabanka Íslands CBI2016
–	13	3. júní 2019	Viðskiptaafgangur 35,1 ma.kr. á fyrsta ársfjórðungi 2019 og hrein staða við útlönd jákvæð um 597 ma.kr.
–	14	26. júní 2019	Yfirlýsing peningastefnunar 26. júní 2019
–	15	5. júlí 2019	Ársfundur Alþjóðagreiðslubankans
–	16	24. júlí 2019	Ásgeir Jónsson skipaður seðlabankastjóri
–	17	28. ágúst 2019	Yfirlýsing peningastefnunar 28. ágúst 2019
–	18	2. september 2019	Viðskiptaafgangur var 11,1 ma.kr. á öðrum ársfjórðungi 2019 – hrein staða við útlönd jákvæð um 628 ma.kr.
–	19	19. september 2019	Rannveig Sigurðardóttir og Unnur Gunnarsdóttir nýir varaseðlabankastjórar
–	20	2. október 2019	Yfirlýsing peningastefnunar 2. október 2019
–	21	9. október 2019	Breytingar á gengisskráningu
–	22	14. október 2019	Afmörkun viðskipta við Seðlabanka Íslands
–	23	6. nóvember 2019	Yfirlýsing peningastefnunar 6. nóvember 2019
–	24	2. desember 2019	Viðskiptaafgangur var 63 ma.kr. á þriðja ársfjórðungi 2019 – hrein staða við útlönd jákvæð um 714 ma.kr.
–	25	11. desember 2019	Yfirlýsing peningastefnunar 11. desember 2019
–	26	18. desember 2019	Seðlabankinn hættir skráningu 9 og 12 mánaða REIBOR-vaxta um mitt ár 2020

Ritaskrá Seðlabanka Íslands árið 2019

Rit á íslensku:

Ársskýrsla 2018.

Fjármálastöðugleiki 2019, tvö hefti.

Peningamál 2019, fjögur hefti.

Fjármálainnviðir 2019.

Hagvísar 2019, fjögur hefti.

Rit á ensku:

Annual Report 2018.

Financial Stability 2019, tvö hefti.

Monetary Bulletin 2019, fjögur hefti.

Economic Indicators 2019, fjögur hefti.

Central Bank of Iceland Working Paper No. 79, The Central Bank of Iceland's Liquidity Management System eftir Ragnheiði Jónsdóttur (mars 2019).

Central Bank of Iceland Working Paper No. 80, Financial cycles as early warning indicators: Lessons from the Nordic region eftir Önnund Pál Ragnarsson, Jón Magnús Hannesson og Loft Hreinsson (mars 2019).

Central Bank of Iceland Working Paper No. 81, Long-term inflation expectations and inflation dynamics eftir Þórarin G. Pétursson (ágúst 2019).

Central Bank of Iceland Working Paper No. 82, A Quarterly Macroeconomics Model of the Icelandic Economy Version 4.0 eftir Ásgeir Daníelsson, Lúðvík Elíasson, Magnús F. Guðmundsson, Svövu J. Haraldsdóttur, Lilju S. Kro, Þórarin G. Pétursson og Þorstein S. Sveinsson (desember 2019).

Öll þessi rit eru aðgengileg á vef bankans.

TÖFLUR

Efnisyfirlit töfluviðauka

81	Tafla 1	Vextir við Seðlabanka Íslands
82	Tafla 2	Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar
82	Tafla 3	Skipting seðla og myntar í umferð utan Seðlabanka Íslands í árslok
83	Tafla 4	Úr reikningum innlánsstofnana
84	Tafla 5	Úr reikningum bankakerfisins
85	Tafla 6	Bindiskylduhlutföll (%)
85	Tafla 7	Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu
85	Tafla 8	Dæmi um árlegt meðaltal vaxta nokkurra útlána innlánsstofnana og dráttarvaxta (% á ári)
86	Tafla 9	Efnahagsreikningur Seðlabankans

Tafla 1 Vextir við Seðlabanka Íslands¹

	Viðskipta- reikningar	Bindiskyldar innstæður	Daglán	Lán gegn veði í verðbréfum til 7 daga	28 daga inn- stæðubréf (hámarksvextir)	Bundin innlán til 7 daga
12. febrúar 2014	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
19. mars 2014	5,00	5,00	7,00	6,00	5,75	
21. maí 2014	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
11. júní 2014	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
20. ágúst 2014	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
1. október 2014	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
5. nóvember 2014	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
10. desember 2014	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
4. febrúar 2015	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
18. mars 2015	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
13. maí 2015	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
10. júní 2015	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
19. ágúst 2015	5,25	5,25	7,25	6,25		5,50
30. september 2015	5,25	5,25	7,25	6,25		5,50
4. nóvember 2015	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
9. desember 2015	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
10. febrúar 2016	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
16. mars 2016	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
11. maí 2016	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
1. júní 2016	5,50	5,50	7,50	6,50		5,75
24. ágúst 2016	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
5. október 2016	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
16. nóvember 2016	5,00	5,00	7,00	6,00		5,25
14. desember 2016	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
8. febrúar 2017	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
15. mars 2017	4,75	4,75	6,75	5,75		5,00
17. maí 2017	4,50	4,50	6,50	5,50		4,75
14. júní 2017	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
23. ágúst 2017	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
4. október 2017	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
15. nóvember 2017	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
13. desember 2017	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
7. febrúar 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
14. mars 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
16. maí 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
13. júní 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
29. ágúst 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
3. október 2018	4,00	4,00	6,00	5,00		4,25
7. nóvember 2018	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
12. desember 2018	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
6. febrúar 2019	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
20. mars 2019	4,25	4,25	6,25	5,25		4,50
22. maí 2019	3,75	3,75	5,75	4,75		4,00
26. júní 2019	3,50	3,50	5,50	4,50		3,75
28. ágúst 2019	3,25	3,25	5,25	4,25		3,50
2. október 2019	3,00	3,00	5,00	4,00		3,25
6. nóvember 2019	2,75	2,75	4,75	3,75		3,00
11. desember 2019	2,75	2,75	4,75	3,75		3,00

1. Vextir miðast við birtingardag nema vextir á viðskiptareikningum og bindiskyldum innstæðum sem taka breytingum 1., 11. eða 21. hvers mánaðar. Frá og með 14. desember 2016 miðast allir vextir við birtingardag.

Tafla 2 Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar

	Vísitala meðalgengis viðskiptavog				Raungengi krónunnar ³			
	viðskiptavog þröng ¹	Vísitala meðalgengis viðskiptavog þröng ²			Hlutfallslegt verðlag		Hlutfallslegur launakostnaður	
		Meðaltal	Innfl.vog	Útfl.vog	Vísitala	%-breyt.	Vísitala	%-breyt.
2001	121,4	115,4	115,1	115,3	75,7	-13,0	73,1	-13,7
2002	118,5	112,0	111,7	112,0	80,1	5,8	78,1	6,8
2003	113,4	105,3	104,8	105,4	85,4	6,6	85,0	8,8
2004	112,1	103,1	102,4	103,5	88,2	3,3	86,4	1,6
2005	100,8	92,6	91,9	93,0	100,0	13,5	100,0	15,7
2006	112,7	103,4	102,6	104,0	93,6	-6,5	97,5	-2,5
2007	110,9	100,9	99,9	101,5	98,6	5,3	101,4	4,0
2008	157,3	141,9	140,9	142,4	78,1	-20,8	73,2	-27,8
2009	210,6	191,0	190,0	191,4	63,6	-18,6	50,0	-31,7
2010	204,0	185,0	184,4	185,0	67,8	6,6	56,2	12,4
2011	204,5	183,5	183,0	183,3	68,4	0,9	59,6	6,0
2012	209,1	189,0	188,6	188,8	68,8	0,6	60,3	1,2
2013	206,5	186,3	185,9	186,1	71,4	3,8	62,7	4,0
2014	195,1	177,2	176,2	177,5	76,2	6,7	68,4	9,1
2015	189,5	176,3	175,0	177,1	79,1	3,8	74,0	8,2
2016	169,4	158,9	158,1	159,1	89,3	12,9	86,2	16,5
2017	151,2	141,1	140,6	141,1	99,9	11,9	100,3	16,4
2018	157,2	147,0	146,2	147,2	97,0	-2,9	99,7	-0,6
2019	170,6	160,0	159,1	160,4	90,4	-6,8	91,3	-8,4

1. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskrí krónu. 3. jan. 2000 = 100. 2. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskrí krónu. 31. des. 1994 = 100. 3. Vísitalan sýnir raungengi krónunnar miðað við verðlags- og launapröun í helstu viðskiptalöndum Íslands. 2005 = 100.

Tafla 3 Skipting seðla og myntar í umferð utan Seðlabanka Íslands í árslok

	2015		2016		2017		2018		2019	
	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%	Þús. kr.	%
Seðlastærð:										
10.000 kr.	20.057.500	38,2	27.742.500	47,2	33.577.500	52,3	38.892.500	56,6	42.607.500	60,4
5.000 kr.	26.056.000	49,6	23.868.500	40,6	22.788.500	35,5	21.593.500	31,4	19.621.000	27,8
2.000 kr.	238.000	0,5	229.000	0,4	220.000	0,3	216.000	0,3	214.000	0,3
1.000 kr.	44.876.000	9,3	5.535.500	9,4	6.084.500	9,5	6.333.500	9,2	6.344.000	9,0
500 kr.	1.280.000	2,4	1.445.000	2,5	1.559.250	2,4	1.704.500	2,5	1.730.250	2,5
Samtals	52.507.500	100,0	58.820.500	100,0	64.229.750	100,0	68.740.000	100,0	70.516.750	100,0
Myntstærð:										
100 kr.	1.905.300	60,2	2.142.300	61,1	2.335.500	61,8	2.521.200	62,5	2.660.000	63,1
50 kr.	532.540	16,8	592.740	16,9	638.090	16,9	679.790	16,9	706.590	16,8
10 kr.	500.730	15,8	537.410	15,3	561.430	14,9	584.190	14,5	600.780	14,2
5 kr.	114.609	3,6	120.454	3,4	125.169	3,3	128.359	3,2	130.304	3,1
1 kr.	110.458	3,5	114.539	3,3	117.455	3,1	119.599	3,0	119.995	2,8
Samtals	3.163.637	100,0	3.507.443	100,0	3.777.644	100,0	4.033.138	100,0	4.217.669	100,0
Alls í umferð	55.671.137		62.327.943		68.007.394		72.773.138		74.734.419	

Tafla 4 Úr reikningum innlánsstofnana¹

Staða í árslok í m.kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Eignir:</i>							
Innlendar eignir, alls	2.590.418	2.602.667	2.848.550	2.970.654	3.080.546	3.267.893	3.408.287
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	184.184	139.069	294.599	385.056	378.700	293.870	329.924
Innlán frá innlánsstofnunum	3.993	5.286	2.888	4.176	6.075	658	610
Innlend útlán og markaðsverðbréf	2.211.173	2.314.376	2.421.376	2.461.081	2.582.965	2.861.096	2.966.220
Útlán	1.860.835	1.939.689	2.025.061	2.136.566	2.357.794	2.658.135	2.734.759
Greiddar óinnleystar ábyrgðir	364	237	56	32	172	121	1.208
Yfirdráttarlán í íslenskum krónum	181.882	176.407	174.058	159.861	161.421	172.096	175.303
Víxlar	223	141	29	0	0	0	0
Óverðtryggð útlán	754.046	774.870	778.048	794.271	860.684	1.020.383	1.117.877
Verðtryggð útlán	834.788	783.035	815.027	902.996	989.590	1.044.223	990.071
Í erlendum gjaldmiðlum	402.652	362.942	349.405	320.431	366.185	423.294	471.591
Yfirdráttarlán í erlendum gjaldmiðlum	20.208	21.269	20.322	34.321	29.812	34.397	25.620
Niðurfærslur	-333.329	-179.212	-111.884	-75.344	-50.069	-36.380	-46.910
Eignarleigusamningar	40.860	40.654	47.144	51.174	49.970	49.927	49.820
Markaðsskuldabréf og -víxlar	266.856	270.133	263.711	206.056	116.001	95.842	104.980
Hlutabréf	42.623	63.900	85.460	67.284	59.199	57.192	76.662
Afleiðusamningar	2.312	2.143	3.178	5.367	5.951	6.240	5.270
Hlutdeildarfyrtæki	24.200	9.244	2.075	2.045	2.778	3.898	3.772
Tengd fyrirtæki	80.214	71.116	65.095	61.391	52.583	39.935	40.696
Aðrar eignir	84.342	61.433	59.339	51.539	51.494	62.195	61.794
Erlendar eignir, alls	437.998	394.722	348.513	251.208	324.275	413.595	366.181
Innlán í erlendum innlánsstofnunum	84.187	91.729	99.074	56.299	77.887	107.039	63.887
Erlend útlán og markaðsverðbréf	348.582	297.602	243.646	188.183	233.895	293.474	285.592
Útlán til erlendra aðila	298.374	168.881	156.393	145.876	138.108	156.483	140.784
Niðurfærslur	-114.296	-6.405	-13.793	-13.457	-4.251	-3.211	-3.238
Markaðsskuldabréf og -víxlar	163.054	133.415	99.227	53.590	85.778	137.139	145.433
Hlutabréf	1.451	1.709	1.818	2.175	14.260	3.063	2.613
Afleiðusamningar	864	1.167	1.955	2.328	7.951	8.233	10.749
Hlutdeildarfyrtæki	0	0	0	0	0	0	0
Tengd fyrirtæki	1.320	1.076	26	23	16	14	9
Aðrar eignir	3.045	3.149	3.811	4.375	4.527	4.835	5.944
Eignir, samtals	3.028.416	2.997.389	3.197.062	3.221.861	3.404.821	3.681.488	3.774.468
<i>Skuldir:</i>							
Innlendar skuldir, alls	2.333.757	2.242.985	2.256.318	2.073.439	2.146.706	2.372.585	2.479.114
Skuldir við Seðlabanka	53.536	57.253	56.163	93	0	979	1.619
Innstæður innlendra aðila, alls	1.507.208	1.608.177	1.695.739	1.613.703	1.689.204	1.807.724	1.929.952
Veltiinnlán	341.828	341.463	352.955	415.612	442.542	449.053	471.562
Veltiinnlán í erlendum gjaldmiðlum	41.196	28.038	33.446	15.278	20.819	14.804	20.186
Óbundið sparifé	515.790	572.154	552.629	519.050	571.616	648.178	680.922
Verðtryggð innlán	210.213	192.856	178.820	163.112	153.826	155.922	158.538
Orlofsreikningar	8.446	9.125	10.134	11.280	12.412	13.390	14.071
Innlán v/viðbótarlífeyrissparnaðar	93.750	99.198	106.678	114.552	124.639	138.178	150.374
Annað bundið sparifé	295.985	365.343	461.077	374.818	363.351	388.199	434.298
Innlán frá innlánsstofnunum	133.816	17.351	4.593	1.521	1.555	2.102	2.375
Verðbréfaútgáfa	179.333	181.652	235.043	301.852	381.545	480.400	468.361
Víkjandi lán	55.129	54.239	30.590	506	194	58	119
Beinar lántökur	279.614	229.196	145.407	65.234	396	911	1.024
Afleiðusamningar	34.299	19.002	19.641	9.774	8.853	13.299	12.715
Aðrar skuldir	90.822	76.115	69.143	80.756	64.958	67.113	62.949
Erlendar skuldir, alls	143.927	150.800	282.531	508.325	600.777	683.834	667.744
Innlán frá erlendum innlánsstofnunum	57.966	46.931	49.082	18.908	15.771	20.619	19.848
Innlán frá erlendum aðilum, öðrum en innlánsstofnunum	67.362	66.266	50.766	76.405	65.788	63.610	57.411
Afleiðusamningar	128	125	1.238	1.375	2.581	2.234	2.195
Verðbréfaútgáfa	18.294	37.262	175.207	406.055	503.785	577.328	568.535

Tafla 4 Úr reikningum innlánsstofnana (frh.)¹

Staða í árslok í m.kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Beinar lántökur	0	0	6.138	5.169	12.703	19.958	19.497
Aðrar erlendar skuldir	177	216	100	413	148	86	258
Eigið fé og hlutdeild minnihluta	550.732	603.604	658.214	640.097	657.338	625.069	627.610
Skuldir og eigið fé	3.028.416	2.997.389	3.197.062	3.221.861	3.404.821	3.681.488	3.774.468

1. Nýjustu tölur eru bráðabirgðatölur. Tölur taka einungis til starfandi fjármálfyrirtækja á hverjum tíma.

Tafla 5 Úr reikningum bankakerfisins¹

Staða í árslok í m.kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Erlendar eignir, alls	925.622	924.958	1.001.522	1.067.803	1.011.728	1.150.184	1.188.425
Erlend útlán og markaðsverðbréf	780.348	778.115	734.309	855.292	787.131	870.760	854.516
Aðrar erlendar eignir	145.275	146.843	267.212	212.512	224.596	279.424	333.910
Erlendar skuldir, alls	316.217	239.804	313.771	547.041	628.407	709.457	682.557
Erlend verðbréfaútgáfa	18.294	37.262	175.207	406.055	503.785	577.328	568.535
Aðrar erlendar skuldir	297.923	202.542	138.565	140.986	124.622	132.129	114.022
Innlendar eignir, alls	2.862.512	2.832.981	2.792.887	2.669.461	2.778.726	2.991.456	3.064.189
Innlend útlán og markaðsverðbréf	2.390.705	2.470.081	2.521.943	2.504.163	2.644.648	2.867.093	2.972.155
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	393.879	371.800	309.627	206.613	125.204	36.913	38.753
Sveitarfélög og -stofnanir	12.844	18.931	19.626	18.365	21.387	22.220	24.422
Fjármálfyrirtæki	46.745	82.318	51.252	46.698	58.447	82.336	97.194
Eignarhaldsfélög	234.287	179.256	177.708	147.368	136.909	132.652	144.847
Fyrirtæki	1.171.214	1.102.579	1.160.414	1.201.628	1.325.845	1.487.558	1.524.874
Heimili	865.065	887.453	907.667	951.104	1.020.813	1.134.204	1.183.548
Félagasamtök	0	6.955	7.534	7.731	6.112	7.590	5.428
Niðurfærslur	-333.329	-179.212	-111.884	-75.344	-50.069	-36.380	-46.910
Aðrar innlendar eignir	471.807	362.901	270.944	165.299	134.078	124.364	92.034
Innlendar skuldir, alls	3.471.917	3.518.135	3.480.637	3.190.224	3.162.047	3.432.184	3.570.057
Peningamagn, sparifé og innlend verðbréfaútgáfa (M4) ²	1.703.647	1.813.507	1.957.834	1.944.788	2.107.190	2.326.697	2.436.342
Innlend verðbréfaútgáfa	179.333	181.652	235.043	301.852	381.545	480.400	468.361
Peningamagn og sparifé (M3)	1.524.314	1.631.855	1.722.792	1.642.936	1.725.644	1.846.298	1.967.982
Bundin innlán	604.200	663.068	754.656	662.163	653.131	694.370	755.986
Peningamagn og almennt sparifé (M2)	920.114	968.788	968.135	980.772	1.072.513	1.151.927	1.211.996
Almennt sparifé	504.357	561.074	538.682	501.211	556.156	631.310	661.828
Peningamagn (M1)	415.757	407.713	429.453	479.561	516.358	520.618	550.168
Veltiinnlán	374.140	363.686	380.549	424.464	456.064	456.269	483.443
Seðlar og mynt í umferð	41.617	44.028	48.904	55.097	60.294	64.349	66.725
Aðrar innlendar skuldir	1.768.270	1.704.628	1.522.803	1.245.436	1.054.857	1.105.486	1.133.715
Eigið fé	640.539	678.631	736.973	684.165	679.540	683.403	709.592
Aðrar innl. skuldir ótaldar annars staðar	1.127.731	1.025.997	785.830	561.271	375.317	422.083	424.124
Skuldir og eigið fé, alls	3.788.134	3.757.939	3.794.408	3.737.265	3.790.454	4.141.640	4.252.614

1. Nýjustu tölur eru bráðabirgðatölur. Tölur taka einungis til starfandi fjármálfyrirtækja á hverjum tíma. 2. Við útreikning peningamagns eru einungis talin innlán annarra en Seðla-bankans, innlánsstofnana, ríkissjóðs og erlendra aðila.

Tafla 6 Bindiskylduhlutföll (%)¹

Gildistími frá:	Samtals bindiskylduhlutfall	Bindihlutfall, meðaltalsuppfyllt bindiskylda	Gildistími frá:	Samtals bindiskylduhlutfall	Bindihlutfall, meðaltalsuppfyllt bindiskylda	Bindihlutfall, % föst bindiskylda
1. júní 1979	28,0	28,0	1. desember 1992	5,0	5,0	
17. apríl 1985	18,0	18,0	1. nóvember 1993	4,0 (2,5) ²	4,0	
1. mars 1987	13,0	13,0	21. maí 1998	4,0 (1,5) ²	4,0	
1. ágúst 1988	12,0	12,0	21. mars 2003	3,0 (1,0) ²	3,0	
1. mars 1989	11,0	11,0	21. desember 2003	2,0 (0,0) ³	2,0	
1. maí 1990	10,0	10,0	21. október 2015	4,0 (0,0) ⁴	4,0	
1. júní 1990	7,0	7,0	21. desember 2015	2,5 (0,0) ⁴	2,5	
31. október 1991	6,0	6,0	21. júní 2016	2,0 (0,0) ⁴	2,0	
1. janúar 1992	7,0	7,0	21. júní 2018	2,0 (0,0) ⁵	1,0	1,0
1. nóvember 1992	6,0	6,0				

1. Bindiskylda sem hlutfall af heildarinnstæðum frá og með 1. júní 1979, af innlendu ráðstöfunarfé frá og með 1. mars 1989 og af öllu ráðstöfunarfé frá og með 21. maí 1998. 2. Innan sviga er bindiskylduhlutfall bundinna innstæðna og verðbréfa. 3. Innan sviga er bindiskylduhlutfall innstæðna og verðbréfaútgáfu með upphaflegan eftirstöðvatíma lengri en 2 ár, svo og verðbréfa sem sett eru að veði í viðskiptum við Seðlabanka Íslands (áður endurhverf viðskipti). 4. Innan sviga er bindiskylduhlutfall innstæðna og verðbréfaútgáfu með eftirstöðvatíma lengri en 2 ár, skv. reglum um bindiskyldu nr. 870 frá 30. september 2015. 5. Breytt fyrirkomulag bindiskyldu skv. reglum um bindiskyldu nr. 585 frá 4. júní 2018.

Tafla 7 Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu

2019	Almennir vextir óverðtryggðra og verðtryggðra útlána, dráttarvextir, auk vaxta af skaðabótakröfum			
	Almennir vextir, vextir óverðtryggðra skuldabréfalána	Almennir vextir, vextir verðtryggðra skuldabréfalána	Dráttarvextir af peningakröfum í krónum	Almennir vextir, vextir af skaðabótakröfum
1. janúar	6,00	3,55	12,25	4,00
1. febrúar	6,00	3,55	12,25	4,00
1. mars	6,00	3,55	12,25	4,00
1. apríl	6,00	3,55	12,25	4,00
1. maí	6,00	3,55	12,25	4,00
1. júní	6,00	3,55	11,75	4,00
1. júlí	5,60	3,25	11,75	3,73
1. ágúst	5,40	3,19	11,50	3,60
1. september	5,40	3,19	11,50	3,60
1. október	5,30	3,09	11,25	3,53
1. nóvember	5,20	2,90	11,00	3,47
1. desember	5,20	2,90	10,75	3,47
Meðaltal 2019	5,67	3,32	11,73	3,78
Meðaltal 2018	5,71	3,65	12,02	3,80

Tafla 8 Dæmi um árlegt meðaltal vaxta nokkurra útlána innlánsstofnana og dráttarvaxta (% á ári)

	Almenn óverðtryggð lán ¹		Almenn verðtryggð lán ¹		Dráttarvextir		Breyting lánskjaravísitölu ³
	Nafnvextir ²	Raunávöxtun	Nafnvextir ²	Raunávöxtun	Nafnvextir ²	Raunávöxtun	
2008	20,5	3,6	28,1	10,1	25,8	8,1	16,4
2009	16,4	7,1	17,3	8,0	21,2	11,6	8,6
2010	10,4	7,6	9,1	6,4	15,1	12,1	2,6
2011	7,7	2,4	11,7	6,1	11,4	5,9	5,2
2012	8,2	3,5	10,6	5,8	12,4	7,5	4,5
2013	8,2	4,4	9,1	5,3	13,0	9,0	3,7
2014	7,8	6,7	6,4	5,3	13,0	11,8	1,0
2015	7,6	5,5	7,3	5,2	12,7	10,5	2,0
2016	8,3	6,0	7,5	5,3	13,4	11,1	2,1
2017	7,3	5,5	7,0	5,2	12,4	10,5	1,7
2018	6,9	3,6	8,6	5,2	12,0	8,5	3,3
2019	7,0	4,2	8,1	5,3	11,7	8,8	2,7-

1. Vegið meðaltal vaxta af nýjum lánnum. 2. Flatir vextir. 3. Breyting lánskjaravísitölu milli janúargilda samkvæmt heimild Hagstofu Íslands.

Tafla 9 Efnahagsreikningur Seðlabankans¹

Í m.kr.	Árslok					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Eignir:</i>	1.003.777	957.277	948.340	900.649	764.530	755.189
<i>Erlendar eignir</i>	487.624	530.236	653.009	816.596	687.452	736.589
Gulleign	8.817	9.598	8.790	8.310	8.732	9.576
Sérstök dráttarréttindi við Alþjóðagjaldeyrissj.	953	1.014	20.072	16.963	16.674	18.249
Gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	3.326	3.447	3.369	10.596	10.389	11.314
Bankainnstæður	42.578	35.375	129.809	111.841	96.728	119.095
Erlend verðbréf	431.765	480.514	490.663	667.109	553.236	577.285
Aðrar eignir í gjaldeyrisforða	0	104	120	938	837	606
Erlendar eignir utan forða	184	184	184	839	856	464
<i>Innlendar eignir</i>	516.153	427.041	295.331	84.053	77.077	18.600
<i>Innlánsstofnanir</i>	53.327	57.048	55.993	162	78	0
Lán gegn veði	0	0	0	0	0	0
Daglán	0	0	0	0	0	0
Aðrar kröfur gengisbundnar	53.327	57.048	55.993	162	78	0
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	2.782	2.342	2.154	2.267	6.168	5.996
Markaðsskráð verðbréf	2.782	2.342	2.154	2.267	6.168	5.996
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	179.531	153.362	98.413	40.815	55.516	0
Markaðsskráð verðbréf	7.192	7.374	7.357	12.060	55.516	0
Krafa á ríkissjóð	172.339	145.989	91.056	28.755	0	0
<i>Aðrir aðilar</i>	275.912	209.728	134.187	36.183	9.195	5.478
Ýmsir reikningar	208	138	7.644	295	334	470
Hlutabréfaeign	25.207	30.053	11.682	35.889	8.861	5.007
Verðbréf	250.498	179.537	114.862	0	0	0
<i>Fasteignir</i>	4.226	4.202	4.152	4.102	5.441	6.260
<i>Aðrar eignir</i>	374	358	433	524	681	866
<i>Skuldir og eigið fé:</i>	1.003.777	957.277	948.340	900.649	764.530	755.189
<i>Erlendar skuldir</i>	172.290	89.004	37.378	43.885	40.334	45.581
Til skamms tíma	29.782	24.597	17.223	2.893	590	3.038
Til langs tíma	122.610	43.786	0	23.961	23.046	24.357
Mótvirði við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	19.898	20.621	20.156	17.030	16.698	18.186
<i>Innlendar skuldir</i>	741.680	793.247	832.202	812.697	701.994	651.274
<i>Seðlar og mynt</i>	47.016	49.955	55.671	62.328	68.007	72.773
<i>Innlánsstofnanir</i>	185.662	133.546	288.064	377.922	371.184	285.633
Almennar innstæður	51.643	31.372	48.254	44.762	79.678	72.454
Bundnar innstæður	0	100.602	239.064	283.537	277.441	200.789
Innstæðubréf	126.689	0	0	48.451	13.526	11.818
Aðrar kröfur	77	0	1	2	0	0
Óbundnar gjaldeyrisinnstæður	7.253	1.572	744	1.170	538	573
<i>Aðrar fjármálastofnanir</i>	48.020	65.070	53.236	77.824	93.005	95.467
Almennar innstæður	18.273	36.072	31.753	70.815	80.984	77.131
Bundnar innstæður	0	5.059	3.015	7.010	12.021	18.307
Innstæðubréf	6.420	0	0	0	0	30
Óbundnar gjaldeyrisinnstæður	14.133	13.909	8.414	0	0	0
Bundnar gjaldeyrisinnstæður	9.194	10.030	10.054	0	0	0
<i>Ríkissjóður og ríkisstofnanir</i>	404.706	514.372	392.458	255.995	160.473	194.975
Ríkissjóður, viðskiptareikningar	88.022	143.215	89.054	66.379	76.281	104.833
Ríkisstofnanir, viðskiptareikningar	2.157	2.735	1.732	2.085	1.107	1.077
Óbundnar gjaldeyrisinnstæður ríkissjóðs	306.636	360.885	301.344	184.917	81.148	86.583
Gjaldeyrisinnstæður ríkisstofnana	0	0	0	454	498	532
Bundnar innstæður	7.891	7.452	0	0	0	0
Aðrar skuldir við ríkissjóð	0	84	328	2.160	1.438	1.950
<i>Aðrar skuldir</i>	56.276	30.304	42.774	38.628	9.324	2.425
<i>Stofnfé og annað eigið fé</i>	89.807	75.027	78.760	44.067	22.202	58.335

1. Uppgjör er byggt á ársreikningi Seðlabanka Íslands.

Mánaðarlok 2019

Janúar	Febrúar	Mars	Apríl	Maí	Júní	Júlí	Ágúst	Sept.	Okt.	Nóv.	Des.
775.881	770.839	781.689	772.353	783.317	858.049	823.176	855.146	841.993	855.116	829.909	840.240
757.562	752.654	765.494	756.138	767.005	841.752	806.659	838.764	825.471	838.385	813.417	822.244
10.152	10.087	10.027	9.960	10.265	11.228	11.035	12.208	11.736	11.879	11.239	11.720
18.903	18.822	19.258	19.034	19.328	19.577	18.824	19.427	19.102	19.347	18.810	19.021
11.718	11.652	11.921	11.782	11.947	12.101	11.633	11.989	11.788	11.939	11.594	11.723
122.559	116.655	120.317	129.137	137.754	192.770	189.548	197.082	193.290	195.545	198.310	210.158
593.164	594.386	602.888	585.239	586.661	605.012	574.802	597.201	588.724	598.838	572.720	568.924
606	593	614	605	638	676	438	473	450	455	438	385
460	458	469	380	413	389	379	384	380	383	307	313
18.318	18.186	16.195	16.215	16.312	16.298	16.517	16.381	16.522	16.730	16.492	17.996
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38
5.971	5.909	6.106	6.092	6.198	6.198	6.272	6.136	6.178	6.118	6.052	5.935
5.971	5.909	6.106	6.092	6.198	6.198	6.272	6.136	6.178	6.118	6.052	5.935
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.217	5.078	2.900	2.925	2.912	2.912	3.054	3.051	3.166	3.430	3.253	3.600
209	180	61	86	72	73	215	212	327	590	413	444
5.007	4.897	1.474	1.474	1.474	1.474	1.474	1.474	1.474	1.474	1.474	1.773
0	0	1.365	1.365	1.365	1.365	1.365	1.365	1.365	1.365	1.365	1.382
6.260	6.260	6.241	6.241	6.241	6.222	6.222	6.222	6.203	6.203	6.203	7.388
871	939	948	957	960	965	968	972	975	979	983	1.035
775.881	770.839	781.689	772.353	783.317	858.049	823.176	855.146	841.993	855.116	829.909	840.240
46.732	60.919	61.400	61.001	60.352	60.660	59.760	63.321	62.775	65.222	34.008	34.310
3.526	3.171	3.200	3.073	3.081	3.156	3.023	6.083	5.859	8.063	7.857	7.951
24.368	39.020	39.038	38.989	38.070	38.055	38.036	37.969	37.969	37.968	7.516	7.516
18.837	18.728	19.162	18.939	19.201	19.449	18.700	19.270	18.948	19.191	18.634	18.843
650.422	634.661	630.436	629.668	630.722	695.329	688.502	690.501	690.877	694.624	720.439	723.948
69.460	69.464	69.286	69.166	69.298	70.862	71.641	70.886	71.064	71.288	71.513	74.734
284.953	298.990	286.846	278.981	285.830	299.853	275.730	288.070	311.116	321.308	339.829	352.465
57.292	62.810	63.701	77.187	60.644	40.559	49.708	55.026	58.445	41.936	40.466	57.154
215.093	213.383	212.716	192.590	216.650	250.914	218.139	226.313	247.520	274.562	264.715	262.619
11.980	22.214	10.428	9.204	8.536	8.380	7.884	6.732	5.152	4.810	34.649	32.692
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
588	583	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
99.459	98.418	115.379	113.806	118.215	105.255	119.898	87.242	74.960	71.821	79.359	61.519
89.681	86.055	103.379	95.765	109.978	97.933	114.880	81.128	64.590	66.506	74.852	57.807
9.749	12.333	11.971	18.011	8.207	7.292	5.002	6.109	10.364	5.310	4.502	3.706
30	30	30	30	30	29	16	5	5	5	5	5
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
194.396	165.778	156.910	165.847	155.215	217.522	219.423	241.862	231.886	228.189	227.383	233.428
100.830	74.528	57.340	61.368	49.607	48.464	46.664	64.901	65.360	58.859	62.972	70.153
1.339	948	1.540	2.002	1.869	764	971	706	883	506	662	80
89.210	88.496	89.541	88.567	89.934	154.314	147.811	152.277	149.064	153.198	148.222	151.458
555	551	557	249	252	258	247	254	4	5	4	44
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.462	1.255	7.931	13.661	13.553	13.723	23.729	23.724	16.574	15.623	15.522	11.693
2.154	2.012	2.014	1.869	2.164	1.838	1.810	2.440	1.851	2.018	2.354	1.802
78.727	75.260	89.853	81.683	92.243	102.061	74.914	101.324	88.340	95.270	75.462	81.982

